

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 32.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1894.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἐλήφθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπουργικὸς τεσκερὲς καθ' ὑψηλὴν ἐντολὴν γραφεῖς καὶ ἀπαντῶν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὑποβληθὲν τῇ Α. Α. Μ. τῷ Σουλτάνῳ ὑπόμνημα περὶ τῶν δυσχερειῶν, αἰτίνας δημιουργοῦνται τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν γνωστῶν δύο βουλγαρικῶν βερατίων. — Ἐν τῷ νέῳ τούτῳ τεσκερὲ ἐπαναλαμβάνονται ὅσα καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις, μετὰ τῆς παρατηρήσεως ὅτι ἡ βουλγαρικὴ Ἐξαρχία ὑφίσταται ἀπὸ εἰκοσαετίας ἰδρυθεῖσα κατ'ἀκολουθίαν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ τότε Πατριάρχου. — Ἡ Α. Θ. Π. ἐκάλεσεν εἰς συνεδρίαν τὴν παρασκευὴν τὰ δύο Σώματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς τὴν ἀπάντησιν ταύτην· μετὰ ἐμβριθῆ δὲ ἐξέτασιν τοῦ περιεχομένου, συνεστήθη ὀκταμελὴς ἐκ πέντε κληρικῶν καὶ τριῶν λαϊκῶν μελῶν ἐπιτροπὴ, ἣ ἀνετέθη ἡ σύνταξις τῆς δεούσης τοῦ Πατριαρχείου ἀνταπατήσεως.

Αἱ ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικαὶ διαπραγματεύσεις φαίνεται ὅτι προσέκοψαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς προϊούσης ἀυξήσεως τοῦ νῦν ὀρισθησομένου ποσοστοῦ τοῦ τόκου. — Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων ὁμολογιούχων ἀποδέχονται σήμερον τὰ 30⁰/₀, ἀλλ' ἀξιοῦσι κατὰ τὰς νεωτέρας ὀδηγίας αὐτῶν, μάλιστα δὲ ὁ τῶν Γάλλων, ὅπως τὸ ποσοστὸν τοῦτο ἀναλόγως τῆς ἐνδεχομένης ἀναπτύξεως τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου χρέους ὀρισθησομένων προσόδων καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς νομματοκτικῆς καταστάσεως αὐξάνηται μέχρι τοῦ ἄρτιου. — Ὁ κύριος Τρικούτης ὅμως, ἔχων ὑπ' ὄψει ὅτι οὕτω θὰ ἐξέλαιπεν ἡ ἐλπὶς ὀριστικῆς τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους βελτιώσεως, ὅτι δὲ, ἂν ἀπεδέχετο τοιοῦτους ὄρους τοῦ συμβιβασμοῦ, ἡ χώρα δὲν θὰ ἐδράδυνε νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νέου τοιοῦτου, ἀποκρούει τὰς ἀξιώσεις ταύτας, καὶ ἐνταῦθα αἱ διαπραγματεύσεις τὸ γε νῦν προσέκοψαν.

Ἡ τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας ἀποδημία καὶ ἡ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐπίσκεψις εἶνε γεγονός ὀριστικῶς ἤδη δεδογμένον, ληθθέντων καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων μέτρων εἰς τὴν προσήκουσαν ἐν Ζιμπέφτορ καὶ Θεσσαλονίκῃ προὔπαντῆσιν καὶ τὴν ἐνταῦθα τῇ προσεχεῖ τετάρτῃ ὑποδοχῆν, ὡς καὶ τὴν διατριβὴν αὐτοῦ. — Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτὸς τοῦ κράτους αὐτοῦ διαμονῆν τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τὴν ἐν τῇ χώρᾳ βασιλικὴν ἀρχὴν θὰ ἐνασκῆ, οὐχὶ ὁ βασιλοπάτωρ ὡς ἀντιβασιλεὺς, καθ' ἃ πρότερον εἶχε θρυλληθῆ, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις μόνη ἀνευ οὐδεμιᾶς τοῦ πρώην βασιλέως, ἐν Νύσσῃ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ υἱοῦ καὶ οὐχὶ ἐν Βελιγραδίῳ διαμένοντος, ἀναμίξεως, τῶν διαταγμάτων τῶν τῆς βασιλικῆς κυρῶσεως δεομένων, τηλεγραφικῶς ὑποβαλλομένων τῷ βασιλεῖ. — Τὸ γεγονός τοῦτο, μαρτυροῦν εὐλαβεῖαν πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ σερβικοῦ λαοῦ, μὴ διακειμένου εὐαρέστως πρὸς τὴν, ἔστω καὶ προσωρινὴν, ἐπαναγωγὴν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώην βασιλέως, συντελεῖ ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἐν γαλήνῃ παγίωσιν τοῦ νέου πολιτειακοῦ καθεστῶτος. — Περὶ τούτου εἶχον κατ' αὐτὰς μετ' ἐπιτάσεως διαδοθῆ θρυλήματά τινα, καθ' ἃ ἐπέκειτο ἡ καὶ τοῦ μικτοῦ ὑπουργείου Νικολάεβιτς ἀποχώρησις καὶ ὁ καταρτισμὸς ὁμογενοῦς ἐκ φιλελευθέρων μόνον κυβερνήσεως· ἀλλ' ἐκ τῶν διὰ Βιέννης μεταδιδόμενων ἡμῖν σχετικῶν εἰδήσεων πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος οὐδαμῶς εἶνε διατεθειμένος νὰ παραδόσῃ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν εἰς μίαν μόνην μερίδα, κὰν αὕτη τυγχάνῃ ἡ ἀδιαλλάκτως ἀντικειμένη πρὸς τοὺς ριζοσπαστικούς. — Τὸ ἐναντίον πράττων, θὰ ἐπανεφέρετο τὸ μονοπόλιον, εἰς κατάλυσιν τοῦ ὁποίου ἀπέβλεπε κυρίως ἡ πρόσφατος μεταπολιτευτικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ, μόνον τοὺς προνομιούχους μεταβάλλων· ἐννοεῖται δὲ ὅτι οὕτω θὰ παρείχετο ἀφορμὴν καὶ θάρρος τῇ ἀποκλεισθείσῃ μεγάλῃ μερίδι νὰ ἐξέλθῃ τῆς μετριότητος καὶ ὑπομονῆς, μετ' ἧς νῦν φέρει τὸν ἀποκλεισμὸν αὐτῆς.

Ὁ κ. Κρίστνης, ὅστις ἔσχεν ἀφορμὴν νὰ λάβῃ τεκ-

μήρια τῆς πρὸς αὐτὸν συμπαθείας τοῦ Στέμματος καὶ τῆς Βουλῆς, κατάρθωσεν ἐπὶ τέλους ν' ἀνασυγκροτήσῃ τὴν ὑπ' αὐτὸν κυβέρνησιν, εἰς ἄλλο ὑπουργεῖον, τὸ τοῦ θησαυροφυλακίου, μεταστήσας τὸν ἐπὶ τῶν οικονομικῶν ὑπουργὸν κ. Σοννῖνον. — Ἡ πλειονοψηφία τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἰταλικοῦ ἔθνους ἐπεκρότησε τὸν πρωθυπουργὸν ἐκθέτοντα ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰς ἐπὶ τοῦ προγράμματος ἐπιφερομένας τροποποιήσεις, καθ' ἃς αἰροῦνται μὲν τινὲς τῶν νέων φορολογικῶν αὐξήσεων, εἰσάγονται δὲ ἄλλαι ἀντ' αὐτῶν ἐκ τούτου δὲ πείθεται τις ἐτι μᾶλλον ὅτι ἡ Ἰταλία πάντοτε παρὰ τοῦ ἐκ Κατάνης γηραιοῦ πολιτευτοῦ προσδοκᾷ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν δεινῶς ἐχόντων πραγμάτων αὐτῆς, ἐλπίζουσα ὅτι ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται· φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ προσδοκία αὕτη, καὶ ἂν ὑποτεθῆ πραγματοποιήσιμος, βραδέως λῖαν προώρισται νὰ πραγματοποιηθῆ. — Τοῦλάχιστον αἱ μνησθεῖσαι τοῦ οικονομικοῦ προγράμματος τροποποιήσεις μαρτυροῦσιν ὅτι οὕτω προσηκόντως ὑψῶν ἔδει κατενοήθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιδιώξεως τῆς ἀνορθώσεως τοῦ τόπου διὰ περισυλλογῆς, ἥτις μόνη θὰ καθίστα τὴν χώραν ἐπαρκῆ εἰς αὐτήν. — Ἄλλ' ὅτι οἱ Κρείσσης ἐξακολουθεῖ κατεχόμενος ὑπὸ τῆς μεγαλομανίας καὶ σκιοφοβίας, ἥτις ἐθυσίωσε τὴν νεοπαγῆ τῆς χώρας ὑλικὴν εὐημερίαν καὶ κινδυνεύει νὰ ταραξῆ καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτῆς γαλήνην, ἀποδεικνύεται σαφέστερον ἐτι ἐκ τῶν ἐξηγησέων τοῦ ἡμεπιδήμου δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ἐντεταλμένης τὴν μελέτην τῶν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν εἰσακτέων οικονομικῶν. — Κατὰ τὰς ἐξηγήσεις τῆς **Μεταρροῦ θμίδεως** ἡ ἐπιτροπὴ δύναται μόνον νὰ προτείνῃ οἰκονομίας ἐπὶ τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ· δὲν δύναται ὅμως νὰ θίξῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα στρατιωτικῶν σωμάτων. Πρόκειται δηλαδὴ νὰ διατηρηθῆ τὸ ἐνεστὼς καταστατικὸν τοῦ στρατοῦ, νὰ χαλαρωθῆ δὲ ἡ διοίκησις αὐτοῦ, ἵνα οὕτως ἐτι μᾶλλον, φαίνεται, ἐνισχυθῆ ἡ ὀρθότης τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Κολόμβου ἄρτι ἐν τῇ Βουλῇ ἐξενεχθείσης γνώμης, ὅτι ἡ Ἰταλία καταστρέφεται εἰς στρατιωτικὰς δαπάνας, χωρὶς νὰ ἔχη στρατὸν ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν δαπανῶν τούτων. — Περὶ δὲ οικονομικῶν, πραγματικῶς δυναμένων ν' ἀνακόψωσι τὴν ἐπὶ τὰ χεῖρω πορείαν τοῦ κράτους, οὐδὲν τὸ σοβαρὸν γίνεται.

Τὸ Βατικανὸν φαίνεται ὡς συλλαβὸν ἐλπίδας, ἃς οὐδέποτε ὄφειλε νὰ συλλάβῃ. — Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οὐπερδεκαπενταετίαν τὴν ποντιφικὴν ἔδραν τῆς Ρώμης κοσμοῦν πάπας Λέων ὁ ΙΓ', παραιτησάμενος ὅσον αὐτῷ ἦν ἐφικτὸν τὴν ἰσχυρογνώμονα ἐκείνην καὶ ἄκρως συντηρητικὴν πολιτικὴν τῶν προκατόχων αὐτοῦ καὶ ἔκτακτον ἀναπτύξας δραστηριότητα εἰς προσδοκίωσιν τῶν ξένων κυβερνήσεων, ἐξόχως δὲ θεραπεύσας τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν φιλίαν, διὰ τῆς ὁποίας κατάρθωσε καὶ τὴν πρὸς τὴν Ρωσὶαν προσέγγισιν, ἐθιμίσωσε τὴν σταδιοδρομίαν αὐτοῦ δι' ἐργασίας, ἥτις δύναται ν' ἀπαρτίσῃ μίαν τῶν καλῶν σελίδων τῆς ἱστορίας τῆς παπῶσύνης. — Μετὰ τὸν καὶ ὑπὸ τῆς Ρωσῆς διορισμὸν ἐπισήμου αὐτῆς παρὰ τῷ Βατικανῷ ἀντιπροσώπου, τοῦ κ. Ἰσθόλσκιν, καὶ ἡ Ἀγγλία, μόνη νῦν ὑπολειπομένη Δύναμις μὴ εὐρισκόμενη εἰς ἐπισήμους μετὰ τῆς παπικῆς αὐτῆς σχέσεις, ζή-

λοτύπως, οὕτως εἰπεῖν, προσιδοῦσα τὴν ρωσοπατικὴν προσέγγισιν, ἐπαναλαμβάνει τὰς παλαιὰς αὐτῆς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν διαπραγματεύσεις. — Τὸ θέλητρον, δι' οὗ ἡ τοῦ Βατικανοῦ πολιτικὴ κατορθώνει νὰ πείθῃ τὰς κυβερνήσεις περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς πρὸς αὐτὸ φιλίας, εἶνε ἡ πολιτικὴ ἐκμετάλλευσις τῆς ἐπὶ τῶν καθολικῶν τῶν χωρῶν αὐτῶν παπικῆς ἐπιρροῆς, δι' ἧς οἱ μὲν ἐν Πετροπόλει ἐλπίζουσιν ὅτι θὰ συγκρατῶσιν ἐν τῇ προσηκούσῃ πρὸς τὸ καθεστὼς εὐλαβεῖα τοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν Ρωμανῶν Πολωνούς, οἱ δὲ ἐν Λονδίῳ προσδοκῶσι νὰ καταστήσωσι μὲν μᾶλλον εὐάγωγον τὸν ἰρλανδικὸν πληθυσμὸν τοῦ βασιλείου, νὰ ὑπηρετήσωσι δὲ τὸν ἐν τῇ μαύρῃ ἡπείρῳ περὶ ἐπιρροῆς καὶ ἀποικιακῶν συμφερόντων ἀγῶνα αὐτῶν ἀπέναντι τῆς Γαλλίας δι' ἰδρύσεως καθολικοῦ τινος ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν πατριαρχείου, δι' οὗ ἐλπίζουσι ν' ἀποσπάσωσι τὰς καθολικὰς αὐτόθι ἀποικίας ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπιρροῆς. — Τὰ ἀντισταθμίματα, ἅτινα ἀντὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων τὸ Βατικανὸν δύναται νὰ πορίσῃ, δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὰ θετικῆς ὑποτυπώσεως, ἠθικὴν ὄλωσ ἔχοντα τὴν φύσιν, ἴσως δὲ καὶ εἰς ἀπώτατον μέλλον καὶ ἀπρόσπυτους περιστάσεις ἀναγόμενα· οὐχ' ἦπτον, καὶ τοιαῦτα ὄντα, ἔχουσιν ἀξίαν ἱκανὴν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πολιτικὴν τοῦ Βατικανοῦ. — Ἀμεσώτερα ἀγαθὰ ἐκ τῆς πολιτικῆς ταύτης τὸ βατικανὸν πορίζεται τὴν ἔξαρσιν τοῦ γοήτρου αὐτοῦ παρὰ τῷ καθολικῷ κόσμῳ, ὅστις οὕτω δύναται νὰ ἐπωφελεῖται ἐκ τῶν φιλίων πρὸς τὰς διαφόρους, καὶ αὐτὰς τὰς ἀλλοδόξους, κυβερνήσεις σχεδόν αὐτοῦ, οὕτω παριστάμενον αὐτῷ ὡς ἰσχυρὸς καὶ ἀποτελεσματικὸς προστάτης, γοήτρου δὲ, ὅπερ προϊόντος τοῦ χρόνου δύναται ὑπὸ ἠθικὴν ἐποψὴν ν' ἀνορθώσῃ τὸ παπικὸν κράτος. — Ἄλλ' ἐκεῖνο, ἐν ᾧ τὴν ἐνεστώσαν παπικὴν δραστηριότητα βλέπομεν χίμαιραν διώκουσαν, διότι, παρὰ τὸ διαλλακτικὸν πνεῦμα, ὃ ἐρ ἀναγνωρίζομεν αὐτῇ ἐν ἄλλοις ζητήμασιν, οὐδαμῶς αὕτη φαίνεται διαθεθεμένη πρὸς ἄρσιν τῶν κυρίων λόγων τῆς παροῦσης καταστάσεως, εἶναι ἡ περὶ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἢν ἐπιδιώκει δι' ἐγκυκλίων καὶ προσκλήσεων πρὸς ἐπάνοδον, ὡς λέγει, εἰς τὴν ἐνότητα, ὡσεὶ ἄγνωστον ἦν τίνες οἱ τὴν ἐνότητα ταύτην διασπάσαντες, φανερὰ ματαιοπονία αὐτῆς. — Οὕτω φανερὰ μάλιστα ματαιοπονία φαίνεται ἡμῖν ἡ ἐν τούτῳ ἀπὸ τινος χρόνου δαπανωμένη παπικὴ δραστηριότης, ὥστε, μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὄντως οἱ ἐν τῷ Βατικανῷ δὲν κατανοοῦσιν ὅτι ἄνεμον θηρῶσι τοιαῦτα κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐπιχειροῦντες, ὑπολαμβάνομεν ἅπαντα τὸν θόρυβον τούτον ὡς ἀποβλέποντα καὶ αὐτὸν μόνον εἰς κραταίωσιν τοῦ παπικοῦ γοήτρου παρὰ τῷ καθολικῷ κόσμῳ, ὃς, ἀρξάμενος ἴσως νὰ διορᾷ τὴν ἀνάγκην τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, χάριν θὰ ὁμολογήῃ τῷ ποντιφικῷ ὡς πράττοντι δῆθεν τὸ κατὰ δύναμιν ὑπερ οὕτω μεγάλου καὶ οὕτω λαμπροῦ σκοποῦ.

Ἐν Πέστη ἔλκε εἰς τὸ περὶ τοῦ πολιτικοῦ γάμου ζήτημα, τῆς Βουλῆς τῶν Προκρίτων διὰ πλειονοψηφίας τεσσάρων ὑψηλῶν ἐπικυρωσάσης τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον'

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

Π ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ.

Πόθεν προέρχονται αἱ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἀπαντῶσαι δυσκολίαι.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν διαμυσηθητουμένων λέξεων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἀγνώστου σημασίας· θὰ ἐτόλμα δέ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ γλῶσσα εἶνε μᾶλλον νεκρὰ τῶν ἀρχαίων κλασικῶν γλωσσῶν, τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς, διότι ὀλιγώτερα μνημεῖα ἐκεῖνης ὑπολείπονται πρὸς κατανόησιν αὐτῆς· ὅ,τι ὑπάρχει καὶ ὅ,τι ἐπιζῆ ἐκ τῆς γλώσσης ταύτης ἐμπεριλαμβάνεται ἐν τομίδῳ τινί. Ἐν αὐτῷ δὲ μέγας ἀριθμὸς ἀσαφῶν καὶ σκοτεινῶν φράσεων ἀπαντᾷ. Ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ἄπαξ λεγόμενα· τὸ κυριώτερον ὅτι αἱ φράσεις αὗται ἀπαντῶσιν εἰς χωρία σπουδαιότατα, εἰς προφητείας μάλιστα εὐρίσκει τις τὰς σπανίας ταύτας λέξεις, τῶν ὁποίων ἡ σημασία καθίσταται γνωστὴ ἢ διὰ τῶν ἀρχαίων μεταφράσεων ἢ ἐκ παραβολῆς πρὸς ὅμοια τῆς σημιτικῆς γλώσσης ἰδιώματα.

Ὅταν ὅμως καὶ αἱ μεταφράσεις διαφωνῶσι πρὸς ἀλλήλας περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν καὶ τὰ ὁμοειδῆ ἰδιώματα δὲν διαφωτίζωσι τὴν σημασίαν; Τότε τὸ στάδιον ἀρίεται ἐλεύθερον εἰς ὑποθέσεις, εἰκασίας, αὐθαϊρέτους γνώμας· ἐν γένει δὲ ἡ φαντασία μένει ἐλευθέρη.

Τοιαῦτα τὰ αἴτια τὰ δυσχεραίνοντα τὴν ὀρθὴν κατανόησιν τοῦ πνεύματος τῶν ἑβραίων συγγραφέων· ὁ δὲ τρόπος, καθ' ὃν συγγράφουσιν οὗτοι, δυσχερέστερον καθιστᾷ τὸ πρᾶγμα. Οὐδεὶς Ἀριστοτέλης ἐδίδαξεν αὐτοὺς τοὺς κανόνας τῆς ποιήσεως, οὐδεὶς δὲ Δημοσθένης τὴν ῥητορικὴν. Βεβαίως ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τοὺς κανόνας τῶν· ἀλλὰ δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς τῆς γλώσσης ἡμῶν. Ἡ ὁδὸς, τὴν ὅποιαν βαδίζουσιν, εἶναι ἀγνώστος εἰς ἡμᾶς, πολλάκις δὲ καὶ ἀποπλανᾷ τὸν διαβῆτην· ἐστερημένοι γλώσσης φιλοσοφικῆς, περιωρισμένοι δὲ λεξικὸν μεταχειριζόμενοι, μὴ ἐξωκειωμένοι πρὸς τὴν λογικὴν ἀνάλυσιν καὶ σύνθεσιν, παριστάνουσι τὰς σκέψεις τῶν ὅπως παρουσιάζονται εἰς τὸ πνευμά των, καὶ διηγούνται τὰ γεγονότα, ὅπως ἡ μνήμη τῶν ὑποβάλλει εἰς αὐτοὺς, χωρὶς νὰ κοπιᾷ διὰ τὴν λογικὴν, νὰ βασανίζονται διὰ τὴν λογικὴν τάξιν καὶ σχέσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἕκαστον τίθεται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ· εἶναι λοιπὸν θησαυρὸς πλούσιος πολυτιμοτάτων λίθων, ἀλλὰ φύρδην μίγδην ἐρριμμένων· εἶναι ἄσλος πολυτελείας, κατὰφυτον εἰς δένδρα καὶ ἄνθη· ἕκαστον ὅμως φύεται τυχαίως χωρὶς ἢ χεῖρ τῆς τέχνης νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν σφραγίδα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τάξεως· ταυτολογίαι καταπληκτικαὶ καὶ ἀνακρούσεις δυσαρμονικαὶ χαρκατηρίζουσιν αὐτά. Θὰ ἔλεγε δὲ τις ὅτι οἱ συγγραφεῖς τυχαίως βαδίζουσιν· ὁ θεμελιώδης δι' ἡμᾶς κανὼν τῆς ἐνότητος δι' αὐτοὺς

εἶνε ἀγνώστος, ἢ δὲ τὰς αὐτῶν ἦττον καταληπτῆ· οὐδέποτε Σημίτης τις ἔχει τὴν ἰδέαν τῆς διαιρέσεως τῆς λογικῆς καὶ τῆς ταξινομήσεως. Τὰ ἔργα αὐτῶν διὰ τοῦτο παρίστανται ὡς λόγοι σποράδες ἢ εἰρόμενοι, μωσαϊκὸν ἀρχεῖον μᾶλλον ἢ ὅλον ὀργανικῶς διατεταγμένον.

Ἡ συναρμογὴ ἄρα εἶνε ἐλλιπής, τὸ δὲ ὕφος ἀνόμοιον, οὕτω δὲ καταστρέφεται καὶ ἡ ἐνότης· ὁ ἀναγνώστης διὰ τοῦτο οὐδέποτε κατανοεῖ πληρέστατα τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως. Ἀναπτυχθέντες εἰς φιλολογικὸν τρόπον διαφόρον τῶν ἡμετέρων καθίστανται δι' ἡμᾶς λαβύρινοι, ἀποπλανῶντες ἡμᾶς· ἔχον τὴν ἐξὶν τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἐξ ἀρχῆς νὰ διεισδύῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ συγγραφέως δὲν καταβάλλει τὸν ἀπαιτούμενον κόπον διὰ νὰ κατανοήσῃ ἀκριβῶς συγγραφεῖς ἦττον σαφῶς ἐκφραζομένους καὶ μετ' ὀλιγωτέρας ἀκριβείας· ἔνεκα δὲ τῆς ἐλλείψεως διαρκοῦς προσοχῆς δὲν ἐννοοῦμεν τὰς ἀληθείας αὐτῶν σκέψεις. Νομίζομεν λοιπὸν ὅτι εὐρίσκομεν πραγματικὰς ἀντιφράσεις, ὅπου ἀπαντῶσιν ἀπλᾷ διαφωνίαι καὶ ἐναντιοφάνειαι ἢ πιστεύομεν ὅτι ἀνακαλύπτομεν πλάνας, ὅπου ὑπάρχουσι τραχύτητες τοῦ ὕφους ἀπλᾷ. Εἶνε ἀνάγκη ἀπολύτου σπουδαιότητος νὰ σημειωθῶσιν αἱ διαφοραὶ αὗται τοῦ πνεύματος τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως διὰ νὰ γνωσθῇ ἡ ἀρχὴ πολλῶν ἐνοστάσεων κατὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ προπαρασκευασθῇ τὸ ἔδαφος τῆς λύσεως τῶν ἐνοστάσεων τούτων.

Πρὸς ταῖς πολλὰς δὲ ταύτας αἰτίας, αἱ ὁποῖαι καθιστῶσι τὴν ἐρμηνεῖαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς ὀλισθηρὸν ἔδαφος πρὸς παρερμηνείας καὶ ὑποθέσεις, προσέρχεται καὶ ἄλλη τις διὰ τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς· εἶναι δὲ αὕτη ἡ ἀγνοία τοῦ πρωτοτύπου. Μόνον ἐκ μεταφράσεων γνωρίζομεν αὐτήν. Ὅσῳ δὲ ἔξοχος καὶ ἂν ἦναι ὁ μεταφραστὴς οὐδέποτε δύναται πιστῶς καὶ ἀκριβῶς ν' ἀποδώσῃ τὰς ἀρετὰς τοῦ πρωτοτύπου. Ἡ ἀξία τῆς μεταφράσεως τῶν Ο' ὁσημέραι ἐπαυξάνει· τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων μεταφράσεων. Καὶ ὅμως πόσα χωρία δὲν ἀπαντῶσι μὴ μεταπεφρασμένα ἐπακριβῶς; Ἡ Βουλγάτα λ. χ. τὴν πόλιν Νο-Ἀμμῶν (Ἀμμῶν παρὰ τοῖς Ο') μεταφράζει Ἀλεξάνδρειαν. Αὐτὸς ὁ Ἰερώνυμος ὁ πατὴρ τῆς Βουλγάτας ἀναγνωρίζει ὅτι εἶναι ἀναχρονισμός, διότι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἔκτισε ταύτην τρεῖς αἰῶνας περίπου μετὰ τὸν Ναοῦ· ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς ἀπατάται· διότι συγχέει τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς τὰς Θήβας τῆς Ἀνω Αἰγύπτου, αἱ ὁποῖαι ὠνομάζοντο Νο-Ἀμμῶν.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἰωνᾶ τὴν ἑβραϊκὴν λέξιν κικαῖον τὸ Συλλικύπριον, ἐκ τοῦ σπόρου τοῦ ὁποίου ἐξάγεται τὸ κίκινον ἔλαιον, μεταφράζει διὰ τοῦ κισσοῦ· ἠγνόει τὴν λατινικὴν λέξιν διὰ νὰ ἀποδώσῃ πιστῶς τὴν σημασίαν τῆς ἑβραϊκῆς λέξεως.

Ἐτι μᾶλλον ὁ ἀναγνώστης καταπλήττεται ὅταν ἐν τῇ Βουλγάτᾳ ἀπαντᾷ τοὺς θεοὺς τῆς μυθολογίας Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων· δικαίως δὲ ἐρωτᾷ πῶς ἦτο δυνατόν ὁ μὲν Σολομὼν νὰ ὀμιλῇ περὶ τοῦ Ἐρμού, ὁ

*) Ἰδε ἀριθ. 31, σελ. 603—605.

συγγραφεὺς τῶν Βασιλείων καὶ Παραλειπομένων περὶ τοῦ Πριάπου, ὁ Ἡσαΐας περὶ Σατύρων καὶ Σειρήνων, περὶ ὀνοκενταύρων καὶ Λαμιῶν, ὁ Ἰερεμίας περὶ Φαύνων· ὁ Ἰώβ περὶ Κωκυτοῦ· ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἰουδίθ περὶ Τιτάνων· ὁ Μωϋσῆς περὶ τοῦ Πύθωνος· Ἀπορεῖ πῶς ὑπῆρχον σατράπαι παρὰ τοῖς Φιλισταίοις πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Περσικοῦ κράτους καὶ ῥαβδοῦχοι, καθὼς ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἐν Παλαιστίνῃ ἐπὶ τοῦ Σαοῦλ. Κατὰ τὸν Δ'. αἰῶνα Θεόδωρος ὁ Μοψουεστίας δι' ἄσχυρίζετο ἀτόπως βεβαίως ὅτι ὁ Ἰώβ ἦτο εἰδωλολάτρης, ἐπειδὴ οἱ Ο'. ὀνομάζουσι μίαν τῶν θυγατέρων του Κέρας Ἀμαλθείας· ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἀποδίδεται ἡ ἔννοια ἐν ἄλλοις χωρίοις, δυνατόν νὰ προκαλέσῃ πολλῶν μείζους δυσκολίας ἢ ἡ χρῆσις τῶν ἀκαταλλήλων τούτων λέξεων.

Αἱ δυσκολίαι αὗται θὰ ἤρουντο, ἂν εἶχομεν τὸ ἀρχικὸν κείμενον τῶν μεταφράσεων· δυστυχῶς τοῦτο ἀπώλεσθη καὶ σώζονται μόνον αἱ μεταφράσεις· ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ δυσκολεύεται ὁ ἐρμηνευτὴς νὰ λύσῃ τὴν ἐνστάσιν· ὅταν λ. χ. ἐν τῇ Βουλγάτῃ πάλιν ὁ συγγραφεὺς τῶν Παραλειπομένων λέγει ὅτι ὁ Δαβὶδ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ ἐπρομηθεύθη ἐν ἀφθονίᾳ Πάρια μαρμάρια καταλαμβάνει ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶνε ὅλως ἀπίθανον, ὅτι δὲ θὰ εἶναι ὁ λόγος περὶ λευκοῦ μαρμαρίου, οὐδαμῶς δὲ περὶ τῶν περιφήμων μαρμάρων τῆς νήσου Πάρου· τοῦτο δὲ ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ· ὅταν ὅμως οἱ ἀντίπαλοι προβάλλωσιν ἐνστάσιν ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς Ἰουδίθ καὶ διαμφισθητοῦσι τὴν ἀρχαιότητά του, ἐπειδὴ ποιεῖται λόγον περὶ προσασβδάτων καὶ προνομυνηνῶν, ἔθους τῶν Ἰουδαίων πολλῶ μεταγενεστέρου, μόνον δι' ὑποθέσεων δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ, καθόσον αἱ λέξεις τοῦ πρωτοτύπου εἶναι ἄγνωστοι.

Ἀσχέτως δὲ πρὸς τὰς δυσκολίας τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἀλλοιώσεων τοῦ κειμένου ὑπάρχει καὶ ἕτερα ἑπαυξάνουσα τὴν ἀσάφειαν· αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἄγνοια τῆς ἀρχαιότητος· τὰ γεγονότα τῆς ἱερᾶς ἱστορίας ἀναφέρονται εἰς πολλῶν μεμακρυσμένην ἐποχὴν, εἰς χρόνοις καὶ τόποις ἀσάφως καὶ σκοτεινῶς ἐγνωσμένους ἡμῖν. Καθὼς δέ, ὅταν τὰ ἀντικείμενα τὰ βλεπόμενα κείνται εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, φαίνονται εἰς ἡμᾶς συγκεχυμένα καὶ δὲν διακρίνονται, οὕτω εἶναι ἀδύνατον ἡμῖν νὰ καταλάβωμεν σαφῶς τὴν περιοχὴν καὶ νὰ διακρίνωμεν οὐσιώδη τινὰ γνωρίσματα. Παρίστανται μᾶλλον μεμονωμένα, ἀόριστα καὶ ἐπομένως δὲν ἔχομεν δι' αὐτὰ ὄρον συγκρίσεως. Πολλὰκις δὲ εἶναι τεμάχια παρεγνωρισμένα, καθὼς τὰ ἠρωτηριασμένα ἐκεῖνα μέρη τῶν ἀρχαίων ἀγαλμάτων, ἅτινα ἡ σκαπάνη τοῦ ἀρχαιοδίδου ἐξάγει ἐκ τῆς γῆς.

Ἄν ἀνακαλύψεις τινὲς παρᾶγουσιν εἰς τὸ φῶς κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν ὅ,τι ἠγνοοῦμεν, δυνάμεθα τότε νὰ συγκολλήσωμεν τὸ ἀγαλμα καὶ ν' ἀποκαταστήσωμεν αὐτό, ὅ,τι δὲ ἦτο ἀκατανόητον, διαφωτίζεται αἶφνης καθὼς συνέβη τοῦτο ἐν τῷ ὄρασει τῶν Χερουβίμ· τοῦ Ἰεζεκιήλ· αἱ ἀσσυριακαὶ ἀρχαιολογικαὶ ἀνακαλύψεις διεφώτισαν τὴν ἀρχικὴν μορφήν τῶν ὄντων τούτων.

Ἐφόσον ὅμως ἡ κλεῖς τῶν αἰνιγματικῶν τούτων δὲν δίδεται ἡμῖν, ταῦτα μένουσιν ἄλυτα. Τίς λ. χ. θὰ δυνηθῆ μετὰ βεβαιότητος ν' ἀποφανθῆ περὶ τῆς σημασίας τῶν λόγων τοῦ Ἀμέχ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ Γενέσει; (Γένεσ. 4, 23 — 24).

Οὐ μόνον λοιπὸν ἀγνοοῦμεν πολλὰ γεγονότα ἀναγκαϊότατα ἄλλως πρὸς κατανόησιν τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν πράξεων αὐτῶν, ἀλλ' ὁ πολιτικὸς ἡμῶν ὄργανισμός, ὁ κοινωνικὸς καὶ αὐτὸς ὁ θρησκευτικὸς, αἱ ἀνάγκαι ἡμῶν, αἱ σχέσεις, ὁ τρόπος τοῦ ζῆν, τὸ περιέχον ἐν γένει, ἐν ᾧ ζῶμεν καὶ ἐνεργοῦμεν, τοσοῦτον διαφέρουσιν ἐκείνων, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῶμεν τὰς κοινωνίας ἐκεῖνας ἐν τῇ πραγματικότητι αὐτῶν. Ἄλλον ἀέρα ἀναπνέομεν, ἐν ἄλλῃ ἠθικῇ ἀτμοσφαιρᾷ εἴμεθα βεβουλισμένοι. Πόσα λοιπὸν σημεῖα ἀκατανόητα ἀπίστευτα παρ' ἡμῖν θεωρούμενα ἦσαν φυσικὰ παρ' ἐκείνοις καὶ σαφῆ ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου διὰ τοὺς συγχρόνους! Οὐδέποτε ὁ ἱστορικὸς περιγράφει πᾶν ὅ,τι ὁ κόσμος ὅλος γνωρίζει περὶ αὐτόν! Ἐν τῇ ἱστορίᾳ του ὑπάρχουσι πλείστα ὅσα κενὰ καὶ ἑλλιπῆ, μέλη δὲ διεσκορπισμένα παρέχει εἰς ἡμᾶς, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα ν' ἀποτελέσωμεν πλῆρες τὸ ὅλον σῶμα, ἐπειδὴ ἀγνοοῦμεν τὸ μυστήριον τοῦ νὰ ἐπανορθώσωμεν τὸ ὅλον. Ἡ ἱστορία τῆς ἀρχαιότητος εἶνε τὸ πεδῖον τῶν ὄστων ἐκείνων, τὰ ὅποια ἔδειξέ ποτε ὁ Θεὸς εἰς τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ, ἡμεῖς δὲ στερούμεθα τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ νὰ φωτισώμεν ἐπ' αὐτὰ καὶ ν' ἀποκαταστήσωμεν τὴν σάρκα, τὰ νεῦρα, τὴν ψυχὴν καὶ τὸν λόγον (ιεζεκ. 37). Ἄν αἶφνης ἀνίστατο ἐκ νεκρῶν τῶν Ἑβραίων τις, οἵτινες περιπλανῶντο μετὰ τοῦ Μωϋσεῶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ παρίστατο ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐν μιᾷ στιγμῇ θὰ διέλυε τὰ νέφη τὰ καλύπτοντα πλείους τῆς μιᾶς σελίδας τῆς Πεντατεύχου, ὀδηγῆσας ἡμᾶς εἰς τινὰς τῶν σταθμῶν τοῦ Σινᾶ, τοὺς ὁποίους οὐδεὶς γεωγράφος ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ, ἴσως δὲ οὐδὲ θὰ δυνηθῆ ποτε.

Τελευταία δὲ πηγὴ δυσκολιῶν ἐν τῇ Γραφῇ εἶνε ἐνίοτε αὐταὶ αἱ ἐρμηνεῖαι τῶν ἐξηγητῶν αἱ πολλάκις διαστρέφουσαι ὅλως τὴν ἔννοιαν· οἱ ὑπομνηματισταὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὑπὲρ ἄμμιον ἐπληθύνθησαν· ἐν τῇ σωρείᾳ δὲ ταύτῃ τῶν ἐρμηνειῶν αὐτῶν ὑπάρχουσι πλείστα ἴσα πλάνα· ἕκαστος κατὰ τὴν σχολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, ἐρμηνεύει τὰ διάφορα χωρία, καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἔχων τὸ μέτρον ὑποβάλλει τούτω τὰ διάφορα χωρία τῆς ἁγίας Γραφῆς. Ἐν τοσοῦτῳ αἱ πλάνα αὐταὶ καταλογίζονται εἰς βᾶρος τῆς ἁγίας Γραφῆς. Μέμφονται λ. χ. τὴν ἁγίαν Γραφὴν ὡς διδάσκουσαν τὸ σύστημα τοῦ Πτολεμαίου κατὰ τὸ ὅποιον ἡ μὲν Γῆ εἶναι ἀκίνητος, ὁ δὲ ἥλιος στρέφεται περὶ αὐτήν.

(Ἄκολοθεῖ!).

HOMO VETUS.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΚΟΥΡΕΝΤΑ.¹

Ἡ λαμπρὸς τῆς Ἀναλήψεως εορτὴ εἰς τὴν ὥραιαν τῶν Κουρέντων κόμην καὶ εἰς ἰκανὰς τῶν πέριξ εἶνε ἢ μᾶλλον ποθητὴ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν αἱ παρθένοι καὶ ἐν γένει αἱ γυναῖκες τῶν χωρίων ἐκείνων ἐναγωνίως περιμένουσιν. Οὐδόλωσ αἱ φαιδραὶ τοῦ Πάσχα ἡμέραι, καθ' ἃς ἄφθονοι δημόσιοι διασκεδάσεις διοργανοῦνται ὑπὸ τῆς ζωνρότητος τῶν ἐγχωρίων, ἐνδιαφέρουσι τὸ ὥραϊον καὶ σεμνὸν τῶν Κουρέντων ψῦλον, εἰμὴ ὑπὸ ταύτην μόνον τὴν ἐποψίην, καθόσον εἶνε προάγγελος τῆς εορτῆς αὐτῶν, τῆς Ἀναλήψεως. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην πραγματικῶς παρατηρεῖται εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ἑκτακτὸν τι φαινόμενον, τὸ ὁποῖόν τις προσεκτικῶς ἐξετάζων μετ' εὐχαριστήσεως ἴθελε παρατηρήσει ὅτι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν φύσει εὐφάνταστον καὶ εὐθυμον ψυχὴν τῶν ἀπλῶν καὶ ὅλως ἀπεριττων ἐκείνων Ἑλληνίδων ὀφείλεται. Εἰς τοιοῦτους ὀρίζοντας, ἐν οἷς ἡ φύσις καὶ μόνη αὕτη διατελεῖ εἰσέτι μακρὰν παντὸς τεχνικοῦ καὶ ἐπιπλαστοῦ πηκτικμοῦ, ὁ ἀληθὴς διδάσκαλος καὶ ἀπλοῦς τῶν πάντων εἰσρηγῆς, ἢ κατὰ τὴν εορτὴν τῆς Ἀναλήψεως τελουμένη παρὰ τὰ Κούρεντα τῶν νεανίδων πανηγυρις συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ ὅλης τῆς φυσικότητος, τὴν ὁποίαν ὑπαγορεύουσι τὰ ἀπλὰ καὶ ὅλως ἀνεπιτάδευτα τοῦ τόπου ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Δύναται τις κατὰ τὴν πανηγυριν ταύτην νὰ ἴδῃ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ἰστορικοῦ Θυσμίδος² ἐπὶ καταπραδίων λειμῶνων σεδαστὸν ἀριθμὸν παρθένων παντοίας καλλονῆς καὶ ποικιλοχρῶσης ἐνδυμασίας θαυμασιώτατα ἐπικὴν τινα εὐθυμίαν ἀπαρτιζουσῶν. Αἰτία τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς.

Ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ χρόνων εἶχε παρατηρηθῆ ὅτι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ βαθύρου Θυσμίδος πλησίον τοῦ χωρίου Ραΐκου ἐξήγετο ὕλη τις πηλοειδῆς, ἥτις καταλλήλως ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων γυναικῶν διασκευαζόμενη χρῆσιμοποιεῖται παρ' αὐτῶν μόνον ὅταν λούωνται, ἔνεκα τῆς παρατηρουμένης ἐξαιρέτου καθαρτικῆς καὶ ἐνισχυτικῆς ἐπὶ τῆς κόμης δυνάμεως.³ Ἡ ὕλη αὕτη, ὡρεῶν παρεχομένη εἰς πάντα ἐπιθυμοῦντα ἀντὶ ὀλίγου κόπου, φέρεται ἔκτοτε διαδοχικῶς ἀνὰ τὰ στόματα πάντων ὑπὸ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα πηλοειδῆ⁴ ληφθὲν προφανῶς ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος.

1) Κώμη σπουδαία ΒΑ τῶν Ἰωαννίνων. Ἐξ αὐτῆς φέρει τὸ ὄνομα καὶ ὀλόκληρον τμήμα (Ναχιῆ) περιλαμβάνον 85 χωρία καὶ αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων.

2) Ὁ γνωστὸς τῆς Ἠπείρου ποταμὸς, Καλαμῆς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλούμενος, ἔνεκα τῶν παρὰ τὰς πηγὰς ἀφθόνων καλαμιῶν.

3) Πολλὸ ἀφελῶς γράφων περὶ τούτου ὁ μακαρὶτῆς ἱατρὸς Ἰ. Λαμπρῆς λέγει εἰς τὰ Κουρεντικά σελ. 56, ὅτι ἐκεῖ συλλέγεται ὁ ἀντὶ σάπωνος χρῆσιμῶν ἐτήσιος ἐκλάστου πηλός· διότι ὁ πηλὸς ἐκτὸς τῆς ῥηθείσης περιστάσεως οὐδαμῶς ἀλλαγῶς δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν σάπωνα.

4) Τοιαῦτα λέξεις ἑλληνικαὶ φέρονται εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἀνὰ τὰ στόμα τῶν λαοῦ ἀφθονοῦ π. γ. ἡ κατωτέρω ἀναφερομένη «σειράδια» «ἀπορῶπλος» ἔνθα ἐξάγεται λευκὸν γῶμα χρῆσιμοποιούμενον ἐνίοτε ἀντὶ ἀσθέστου καὶ ἄλλαι πολλαί.

Ἡ ἡμέρα τῆς προμνηθείας τοῦ πηλοῦ, μὴ βεβαίως τῶν ὥραιων τοῦ ἔαρος ἡμερῶν, κατ' ἀρχὰς ὀρίζετο ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς εὐκαιρίας τῶν γυναικῶν ἐκάστου χωρίου, βραδύτερον ὅμως κατὰ κοινὴν ἀπόφασιν καὶ γενικὴν παραδοχὴν ἐτέθη τοιαῦτη ἡ ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως δι' ἄγνωστον λόγον.¹ Τὸ πρᾶγμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐγένετο ἔνεκα πρακτικοῦ σκοποῦ, τῆς ἐξαγωγῆς δηλ. τοῦ πηλοῦ ἀντικαθιστῶντος εἰς ἡν εἶπομεν περίστασιν τὸν τότε ἀριστοκρατικώτερον πῶς σάπωνα, σήμερον ἀπέδαλε σχεδόν, ἵνα μὴ εἰπῶμεν καθ' ὀλοκληρίαν, τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα καὶ χρῆσιμῆς ὡς εὐλόγος ἀφορμῆς κοινῆς συνεντεύξεως καὶ πανηγύρεως γυναικῶν ὑπεράνω τῶν εἰκοσὶ χωρίων· διότι ἀντὶ νὰ περιβάλλῃ τὸ σφριγῶν καὶ εὐσταλὲς σῶμα τῶν ἀγροτικῶν ἐκείνων καλλονῶν, τῶν πρὸς ἐξαγωγὴν πηλοῦ μόνον πρὸς τὸ θεαθῆναι πλέον πορευομένων, ἐργατικῆς καὶ κοινῆς ἀμφιέσεως, τοῦναντίον αἱ λαμπρότεροι περιδολαὶ κατακοσμοῦσιν αὐτὰς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐν ᾧ συγχρόνως ἐκτὸς τῶν ἄλλων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων τὸ χρυσὸν κίμυρι τῶν ἀπαστράπτει περισφίγγων τὴν καμαρωμένην αὐτῶν μέσσην. Χάριν ἀπλῆς τυπικότητος ἡ ῥωμαλεὰ καὶ ἀποστίλδουσα ἐκ τῶν πολλῶν δακτυλίων, τὰ ὁποῖα συνεθίζουσι, χεῖρ αὐτῶν κρατεῖ μεθ' ὑπερηφανείας περικαλλῆ σκαλίδα (σκαλιστῆρι).

Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὴν κίνησιν τῶν νεανίδων, αἵτινες κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς πανηγύρεως σπεύδουσιν ἐκ πλαγίων καὶ ἀποκρύφων δρομικῶν, ἵνα εὖρωσιν ἄλλας συνοδοιπόρους καὶ ὀμιλήσωσι περὶ τῶν κατὰ τὴν πορείαν. Τόσον μόνον λέγομεν, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἀτελεύτητον δι' αὐτὰς νύκτα ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου αὐτῶν ἐνδιαφέροντος δυσκολώτατα δελεάζει τὰ βλέφαρα αὐτῶν τὸ ποθητὸν τοῦ Μορφέως δῶρον, ὁ νῦνυμος ὕπνος. Ἐν ᾧ πάντες κατάκοποι ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἡμέρας ἀμεριμῶς κοιμῶνται μακροτέρην τὴν νύκτα εὐχόμενοι, μόνον δὲ εἰς τὰ δάση ἀγρυπνοῦσιν αἱ ἀκαταπόνητοι αὐτῶν αἰδοῖοι, οἱ καλλικέλαδοι ἀπόδονες, ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν Κουρέντων αἱ νεάνιδες τότε μετ' ἀπεριγραπτῆς φιλαρεσκείας ἐνδύονται ἐσπευσμένως χωρὶς καθόλου ἢ μέλαινα καὶ ἀγριωπῆ τῆς νυκτὸς ὄψεως νὰ πτοῆ καὶ ἀνακόπη αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ταξειδίου, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ὀνειρεύονται. Καὶ πρὶν ἢ τὸ λαμπρὸν τῆς ῥοδοδακτύλου ἡοῦς ἄρμα ἀναφανῆ καὶ χρυσῶσῃ τὰς κορυφὰς τῶν πέριξ ὄρεων, μόλις δὲ ἐν ᾧ ἡμέρα χωρεῖ πρὸς τὸν ὀρίζοντα γουτευόμενον ἴσως ἐκ τῆς ἐαρινῆς αὔρας ὥραιας τοῦ κλεινοῦ καὶ ἀνθοστεφῶς τῶν μινῶν ἀνακτος, τοῦ Μαῖου, πρωΐας καὶ ἐκ τῶν ἐκκωφωτικῶν τῶν ἀπόδων ἀσμάτων καὶ οἰσνεὶ αἰσθανόμενον ὅτι μετὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐμφάνισιν αὐτοῦ σύρεται πλέον τὸ παραπέτασμα πρὸ τῆς θείας καὶ μυστηριώδους ἐκείνης σκηνῆς, διότι αἱ θερμογόνοι τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες μέλλουσιν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν ἐωθινὴν αὔραν καὶ ἐπιβάλλωσι σιγὴν εἰς τὴν ἀκούραστον τῶν φιλερήμων πτηνῶν με-

1) Ἀρκητὰ νόστιμος εἶνε ὁ λόγος, ὃν προεκάλεσαμεν παρὰ γοαίας ἀφελῶς καὶ δεισιδαίμονος. Συνάγουσι λοιπὸν τὴν καθαρτικὴν ταύτην ὕλην τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως, ἵνα γίνῃ δι' αὐτῆς ἀνάληψις πάσης ἀκαθαρσίας!

λωδικὴν γλῶσσαν, ἐν ὧν αὐτῇ τῇ μαγευτικῇ ἐξελίξει καὶ τῷ ἀποθαυμασμῷ τῆς Θείας Παντοδυναμίας, αἰφνης ἀκούει τις ἄλλα ἄσματα, ποικίλλοντα κατὰ βραχύτατα χρονικὰ διαστήματα, τῶν ὁποίων ὁ ἡδυπαθοῦς ἦχος τὸ ὄξύ τῆς μελωδίας ἀναγγέλει συνθηματικῶς τὴν ἐκκίνησιν τῶν πανηγυριζουσῶν νεανίδων κατὰ διαφόρους συνοδείας. Τὰ ιδιόρρυθμα ἐκεῖνα τραγουδία¹ τὰ ἀποκλειστικῶς ᾄδόμενα κατὰ τὴν χρυσὴν τῆς αὐγῆς ὥραν ὑπὸ τῶν γυναικῶν τοῦ χωρίου ἐκείνου ἐνέχουσι κἄτι τι τὸ μυστηριώδες καὶ ὑψηλόν· εἶνε ἀληθῶς ἀγνωστὰ ἢ ὅδῃ πρὸς τὴν φύσιν ὑπὸ ἀθάσας παρθενικῆς γλῶσσης μελομένη. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν φθάνουσιν ἀλληλοδιαδόχως αἱ διάφοροι αὐταὶ συνοδεῖαι ἐκ Κουρέντων εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐξάγεται ὁ ταῦτα πάντα προκαλῶν πηλός. Τὸ λαμπρὸν τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου φῶς μετριάξει πῶς τὴν ἀγριότητα καὶ τὴν φρικτὴν, τὴν ὁποίαν ἐμποιεῖ ὁ ἠχηεὶς ῥοῦς τοῦ θορυβώδους Καλαμᾶ, ὅποτε αἱ ἐκάστοτε φθάνουσαι συνοδεῖαι μακρόθεν ἀρχίζουσι νὰ χαιρετίζωσι τὰς ἡδὴ προηγουμένως ἐλθοῦσας ὡς ἐκ τῆς βραχυτέρας ἀποστάσεως τῶν χωρίων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ τόπου ἐκείνου. Πρέπει νὰ εἶναι τις παρῶν κατὰ τὸν θορυβώδη καὶ λάλον ἐκείνον χαιρετισμόν, τὸν συνήθη καὶ προσφιλεῖ εἰς τὰς γυναῖκας, ἵνα σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ τότε γινομένου. Ἐνόμισα πραγματικῶς ὅτι εἶμαι πρὸ φοβεροῦ πανδαμονίου, ὅτε ποτὲ εἶχον τὴν τύχην νὰ ἴδω τὴν σκηνὴν ταύτην. Γυναῖκες ἐξ ὧλων σχεδὸν τῶν πέριξ τοῦ Καλαμᾶ χωρίων εἶτε διὰ συγγενείας εἶτε δι' ἀπλῆς γνωριμίας πρὸς ἀλλήλας συνδεόμεναι καὶ μετὰ μακρὸν διάστημα, ἀπὸ τῆς πα-

1) Ἀξιοθαύμαστος εἶνε ὁ λυρισμὸς ἐνίων ἐξ αὐτῶν, ἰδίως τῶν ἐν τῷ θερισμῷ ᾄδόμενων κατὰ τοὺς ὑπερβολικοὺς καύσωνας. Καὶ τὸ περιεγόμενον καὶ ὁ ἦχος αὐτῶν ἀναμνησκουσιν ἡμᾶς τὰ ὄξεια ἐκεῖνα ἄσματα, δι' ὧν οἱ ἀρχαῖοι ἐθρήνουν συμβολικῶς τὰς ὑπὸ διαφόρων φυσικῶν λόγων προσγινομένης φθορᾶς ἐν τῇ φύσει.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Πολλάκις πολλὰ πεπλανημένοι δημοσιεύονται ἰδέαι καὶ γνώμαι περὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, αἵτινες ἐπὶ πολλοὺ παραμένουσι, διότι αὐταὶ ἐνεκα τῆς κρατούσης ἐπιστημονικῆς ἀληθῶς ἀρχῆς τοῦ μνείαν ποιεῖσθαι τοῦ πρότερον γράψαντος περὶ τοῦ θέματος περὶ οὗ τις γράφει ἐπαναλαμβάνονται καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀκολουθῶν, οἵτινες εἶτε ὡς θέσφατα αὐτὰς παραδεχόμενοι παρατιθέασιν ἀξιωματικῶς, εἶτε ὅπως ἐδραιώσωσιν αὐτὰς καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλάκις χρόνου πολλοῦ ὅπως ἀμφισβητήσωσιν ἢ καὶ τέλει ἀναρέσωσι. Τοιαῦταί τινες ἰδέαι πεπλανημένοι ἐγένοντο καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Fallmerayer καὶ ἄλλων ἀκολουθῶν περὶ ἀποικισμοῦ Σλάβων ἐν ἑλληνικαῖς χώραις, αἵτινες ἀτυχῶς, καίπερ προσβληθεῖσαι ἐν καιρῷ, φέρονται ἔτι, ἀνεπτύχθησαν δὲ ὑπὸ ἄλλων οἷον συνέθη ἐν τοῖς περὶ Τσακῶνων ὡς ἐξσλαβισθέντων. Ταῦτα δὲ ἀνεδέξατο ν' ἀποδείξωσι ἀβάσιμα ἄλλοι τε καὶ ὁ ἐπί τι-

νηγύρεως τοῦ παρελθόντος ἔτους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, σταναντῶμεναι, εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσον ἐμποροῦσι νὰ ἐκμεταλλευθῶσι καὶ ἐπωφεληθῶσι τῆς μοναδικῆς καὶ ἐξαιρετοῦ δι' αὐτὰς περιστάσεως, ἵνα κορέσωσι τὴν ἰδίαν φλυαρίαν καὶ παρὰσχωσιν ὡς οἶόν τε τρυφερωτάτας καὶ ἀφθονωτάτας ἀμοιβαίας φιλοφρονήσεις, καθ' ὃν μάλιστα χρόνον τὰ πάντα κείνται εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ σὺδεμίαν ἀφορμὴν ἔχουσιν οὔτε φόβον οὔτε πρὸς αἰδῶ καὶ τήρησιν ἄκρας ἀξιοπρεπείας, διότι ὅλα γίνονται μεταξύ ἴσων καὶ ὁμοίων ἀνευ τῆς δυσαρέστου δι' αὐτὰς παρουσίας καὶ ἀναμίξεως μέχρι τῆς ὥρας τοῦλάχιστον ἐκεῖνης, ἄρρε-νός τινος μορφῆς ἐπιβαλλούσης μὲν πάντοτε, ἰδίᾳ δὲ παρὰ ταῖς χωρικαῖς μεγάλην τὴν ἐφεκτικότητα καὶ σοβαρωτέραν τὴν προσοχίην. Μετὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους καὶ ἰδιαίτερας περὶ ἐκάστου πολλάκις τῶν μελῶν πολυμελοῦς οἰκογενείας ἀπεῖς ἐρωτήσεις ἀρχίζουσι πλέον νὰ κατέρχωνται διὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ πηλοῦ πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὸ ὅποιον, ὅσῳ προσεγγίζουσι, τόσῳ ψυχρότεροι καὶ ἥττον ζων-ραὶ καθίστανται.

Ἡ αἰφνιδία αὕτη μεταβολή, ἡ ἐκ τῆς πρὸς τὸν ποταμὸν προσεγγίσεως προσγινομένη καὶ εἰς τὸ φαιδρὸν καὶ ῥόδιον αὐτῶν πρόσωπον ἀκόμη μετ' ἐλαφρῆς τινος φρικιάσεως διαχωραφουμένη καταπροδίδει τὴν ταραχὴν αὐτῶν καὶ τὸν φόβον, ὅστις ἐνίοτε παρὰ τισὶν δειλοτέραις καὶ εὐσεβεστέραις καὶ διὰ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Σταυροῦ σημεῖου διαπιστοῦται. Ὁ φόβος αὐτῶν εἶνε εὐλογος καὶ ἡ μεταβολὴ ἀρκούντως ἠτιολογημένη. Δὲν ἐπίστευσα φίλους μου φοικωδῶς περιγράφοντας τὸ ἀπότομον ἐκεῖνο μέρος, εἰς τὸ ὅποιον καταβαίνουσιν, ἵνα προμνηθευθῶσι τὸν πηλόν. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν πανηγυριζουσῶν μετέβην ἐπὶ τοῦ τόπου. Ἡ ζώνη, ἥτις ἐνέχει τὸν πηλόν κείται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πρᾶνους τῆς ὄχθης, εἰς ἐξέχον τι μέρος τῆς ὁποίας σθηρίζονται μετὰ κόπου αἱ ἐργαζόμε-

νας ἡμέρας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει διατρίψας ὑψηλότης τῆςσυγκριτικῆς γλωσσολογίας καὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Freiburg Dr Alberd Thumb δι' ἰδίᾳς πραγματείας ἐν γερμανικῷ περιοδικῷ συγγράμματι, ἐπιγραφομένης Die ethnographische Stellung der Zakonen. Παρευρεθεῖς δὲ τῇ πασελθούσῃ δευτέρᾳ ἐν τῇ τακτικῇ συνεδρίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀνέγνω ἑλληνιστὶ συντεταγμένην περίληψιν τῆς πραγματείας ταύτης. Δι' αὐτῆς δέ, διὰ μακρῶν ἐξέθετο τὰς διαφόρους γνώμας περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν νῦν Τσακῶνων λεγομένων, ἧτοι τῶν πάλαι Λακῶνων, οὗς τινες μετὰ τὸν Fallmerayer Σλάβους ἔλωσ μετεβάπτισαν ἐλαφρῶ τῇ καρδίᾳ ἢ μάλλον ἐλαφρῶ τὸ πνεῦματι, διότι καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἐπιστημονικῶς δωρικὴ καὶ ὁ τύπος αὐτῶν κατὰ τὰς μελέτας τοῦ κ. Thumb ἑλληνικῆς καὶ αὐτοὶ ἑλληνικώτατοι. Ὁ γερμανὸς ἑλληνιστὴς ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων καὶ χωρίων τῆς Τσακωνίας νῦν εἰσι πάντα σχεδὸν ἑλληνικά, ἀναφερόμενα ἐν τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι, ἢ φέροντα τὴν σφραγίδα τῆς ἑλληνικῆς καταγωγῆς αὐτῶν, τρία δὲ μόνον ὀνόματά εἰσι σλαβικά. Θὰ ἦτο ὄντως περιεργὸν ἂν τὰ τρία ταῦτα ὑπερίσχυον καὶ δι' αὐτῶν ἀνεκηρύσσετο ὁλόκληρος χώρα σλαβικὴ ἐνεκα τριῶν ὀνομάτων. Ὁ κ. Thumb εἶνε ἄξιος πολλῆς εὐγνωμοσύ-

ναι μόλις περί τὸ ἐν καὶ ἡμῶν μέτρον ὑπεράνω τοῦ φθοεροῦ ποταμοῦ ἰστάμεναι.

Τὸ στήριγμα ἐκεῖνο σὺν τῷ χρόνῳ ἀποτρίβεται καὶ ἤδη δὲν παρέχει ἀσφάλειαν ἰκανὴν εἰς τὰς φήλας τοῦ πηλοῦ. Πολλάκις ἐξ ἀπροσεξίας καὶ φυσικῆς τοῦ χώρου ἀτελείας μόλις προσέληθησαν δυστυχήματα ἀνεπανόρθωτα. Πολλοὶ τῶν γυναικῶν ἐκείνων ἐκ φόβου μακρόθεν μόνον θεῶνται καὶ προμηθεύονται τὸν πηλὸν ἢ δι' ἄλλων τολμηροτέρων ἢ οὐδόλως περὶ τούτου σκέπτονται, μόνον χάριν τῆς διασκεδάσεως μεταβαίνουσαι· ἀλλὰ πρὶν ἀποχωρήσωμεν ἐκ τοῦ φρικτοῦ αὐτοῦ θεάματος ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι καὶ δι' ἄλλων λόγους, οὐκ κατωτέρω φέρομεν, καὶ δι' αὐτὸ τὸ ἐπισηλὲς τοῦ μέρους μὴ ἐγγυωμένου περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου, περὶ τῆς ζωῆς δηλονότι, ὀφείλει νὰ ληφθῆ ἄφροντις τις πρὸς πρόληψιν δυστυχημάτων εἴτε ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, προθυμιωμένων ἢ καὶ ἀναγκαζομένων νὰ διορθώσωσιν αὐτό, ἂν εἴνε ἐπιδεκτικὸν διορθώσεως ἢ τέλος παρ' αὐτῆς τῆς κυβερνήσεως δι' ἐντελοῦς ἀπὸ τῆς κινδυνώδους ταύτης θέσεως παρακωλύσεως. Τόσον ἢ κουφότης τῆς διανοίας ὄχι μόνον τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτροπόντων ταῦτα ἀνδρῶν, εἴνε μεγάλη καὶ ἢ ζωηρότης ὑπερβολικῆ, ὥστε ἐν φόβῳ τυφλώσει ἐκθέτουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀντὶ ὀλίγης ποσότητος εὐτελεστάτης ὕλης καὶ βραχείας διασκεδάσεως, ἐν ᾧ καὶ περὶ σπουδαιοτάτου προκειμένου ἠθελέ τις σκεφθῆ πολὺ νὰ ἀποδυθῆ εἰς τοιοῦτόν τι.

Ἀλλὰ διὰ τούτων κατεδικάσαμεν ἴσως ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν τὰς τάλαιπώρους ἐκείνας γυναῖκας νὰ παραμένωσιν ἐν τῷ μέσῳ παντοίων φόβων ἐπὶ τοῦ σαθροῦ αὐτῶν βάθρου εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου σπεύδωμεν ἤδη νὰ ἐξαγάγωμεν αὐτὰς ἐκεῖθεν. Ἀφ' οὗ μετὰ πολλοὺς κόπους γεμίσωσι τὴν τ σ ἄ ν τ α τ ω ν ἢ καὶ ἄλλων φήλων ἐπανέρχονται αὐθις φαιδραὶ εἰς τὰς ὑπεράνω τῆς ὄχθης περιμενούσας φήλας, αἵτινες

νης καὶ θαυμασμοῦ, διότι πασιφανῶς ἀπέδειξε πεπλανημένην τὴν γνώμην περὶ ἐξουσιασμοῦ τῶν Τσακῶνων καὶ ἀπέδωκε δικαιοσύνην αὐτοῖς, ἀνακηρύξας διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀληθείας αὐτοῦς Ἑλληνας καίπερ αὐτοὶ οὗτοι κηρύττουσι τοῦτο.

Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ κ. Thumb, σημειούμεθα ὅτι οὗτος καίπερ ὀπαδός, ὡς ὠμολόγησεν ἡμῖν, τῆς προφορᾶς τοῦ Ἑράσμου προφέρει ὡς ἡμεῖς προφέρομεν καὶ γράφει τὴν νέαν ἑλληνικὴν, ὀπαδὸς ὢν τῆς δημῶδους. Τοὺς λόγους, οἵτινες πείθουσι αὐτόν, γερμανὸν ὄντα, ἢ ἀποδέχεται τὴν πλαστὴν καὶ ποικίλην προφορὰν τῆς Ἄρκτου καὶ τοῦ Λέοντος γινώσκωμεν, καθότι οἱ αὐτοὶ εἰσι παρὰ πᾶσι τοῖς ἐρασμικοῖς γερμανοῖς, οἵτινες καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις αὐτὴν ταύτην μεταχειρίζονται. Οὗτοι ὁρμῶνται ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι ἡ τοῦ Ἑράσμου προφορὰ εἶνε ἐπιστημονικὴ, ἢ δὲ ἡμετέρα οὐχί. Ἀλλὰ πάντες συζητούντες ὁμολογοῦσιν ὅτι δὲν δύνανται νὰ βεβαιώσωσι μεθ' ὅρκου, ὅτι ἡ προφορὰ τοῦ Ἑράσμου ἦν ἡ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πολλὰ ἐγράφθησαν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πολλοῦ Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων μέχρι τοῦ α. Παπαδημητρακοπούλου, ὅστις ἐπιστημονικῶς ἀπέδειξε τὰ πεπλανημένα αὐτοῦ, πρὸ τῶν ἀφθαιμῶν ἔχων τὸ περιάλθητον τοῦ ἐξοχωτάτου τῶν ἐρασμικῶν τῶν νῦν χρόνων σύγγραμμα τοῦ Er. Blass περὶ τῆς προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς. Τὸ σύγγραμμα τοῦ

ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐνθαρρύνουσιν αὐτὰς καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἀνιμῶσι διὰ ξύλων, ἐν ᾧ συγχρόνως ἀφθονος ἰδρῶς περιρρέει καὶ στιλπνώνει τὰς ροδίνας αὐτῶν παρειάς.

Ὀλίγα λεπτὰ ἀπαιτοῦνται τότε πρὸς καθαρισμὸν καὶ ἀπορρυκανσίν τῶν χειρῶν αὐτῶν εἰς τι τῶν πλησίον ρυακίων καὶ ἀμέσως παρίσταται τις πρὸ μαγευτικοῦ θεάματος. Αἱ γυναῖκες ἐκάστου χωρίου ἰδιαιτέρως ἀρχίζουσαι ὥρατα κλεφτικὰ ἢ ἐρωτικὰ ἢ ἰστορικὰ τραγούδια ἀποτελοῦσι πολλοὺς κυκλικοὺς χορούς. Ἡ εὐφρογος ἐκείνη πεδιάς, ἢ ὑπὸ τοῦ Καλαμᾶ ἀρδευομένη παρέχει ἀφθονίαν καταλλήλων πρὸς χορὸν τόπων καὶ ὡς ἐκ τούτου βλέπει τις τοιοῦτους ἑλληνικοὺς χοροὺς ἀρκετούς, ὅπου ἐκάστη λίαν φιλαρέσκως προσπαθεῖ νὰ ἐπιδείξῃ πᾶν φυσικὸν ἢ ἐπικτητὸν αὐτῆς προσόν. Τότε πλέον ἄρχεται ἡ κυρίως πανηγυρίς μετὰ τὰ ποικίλα καὶ διαφόρων ἤχων τραγούδια, διαποικιλλόμενα ὑπὸ τῶν φωνῶν τῶν θεωμένων καὶ ἐπικρινουσῶν καὶ ἐκ τῆς φρικώδους βοῆς, ἣν ἀποτελεῖ ὁ πλήρης μικρῶν καταρρακτῶν παραγρέων Καλαμᾶς. Ἀλλ' ἐν μέσῳ ὅλου ἐκείνου τοῦ θορύβου καὶ τῆς μεγάλης πρὸς διασκέδασιν τάσεως εὐαρέστως παρατηρεῖ τις νέας συνοδευομένας ὑπὸ ἄλλων γυναικῶν καθεστῆκτικίας ἢ καὶ προβεβηκυίας ἡλικίας, αἵτινες περιέρχονται ἀνά τοὺς διαφόρους ὀμίλους ἄλλων γυναικῶν ἐκ ξένων χωρίων, ἵνα παρατηρήσωσι νέον τι κόσμημα ἄγνωστον παρ' αὐταῖς, ἐξετάσωσι μετὰ προσδοκῆς ἅμα καὶ περιεργίας τὰ κομψὰ πλεκτὰ σεϊράδια τῶν ἰδιορρυθμῶν αὐτῶν περικνημίδων καὶ τὰ διάφορα τῶν ὠραίων αὐτῶν ζωνῶν εἶδη λαμβάνουσαι τοιουτοτρόπως ποιάν τινα γυνῶν καὶ αὐταὶ τῆς κρατούσης μόδας. Εἰς τὰς τοιαύτας ἀφελεῖς ἐπισκέψεις ὀφείλουσι πολλάκις τὴν ἀρχὴν καὶ ὑπόστασιν αὐτῶν πολλὰ συνοικέσια πραγματοποιούμενα συνεπεῖρα εὐαρέστων ἐντυπώσεων, τὰς ὁποίας ἀποκομιζοῦσι πολλοὶ ἐπὶ τούτῳ πολλὰ-

ὁμογενεὺς λογίου πρέπει νομίζομεν νὰ μελετηθῆ καὶ ὑπὸ τῶν τῆς ἐσπερίας σοφῶν καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Ψυχάρη, ἂν εἴτι οὗτος ἐξακολουθῆ νὰ ἐρᾷ τοῦ Ἑράσμου.

*

*

Ὁ κ. Turquan ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Journal de la Société de statistique de Paris, στατιστικὴν ἐπιθεώρησιν ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παραδοχῆς τοῦ διαζυγίου ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ δεκαετίας. Ἡ στατιστικὴ αὕτη εἶνε ἐννέα ἐτῶν. Κατὰ τὸ 1884 ἀπηγγέλθησαν 1675 διαζύγια, κατὰ τὸ 1885 4277, κατὰ τὸ 1886, 2970, κατὰ τὸ 1887, 3636, κατὰ τὸ 1888, 4708, κατὰ τὸ 1889, 4711, κατὰ τὸ 1890, 5457, κατὰ τὸ 1891, 5752, κατὰ τὸ 1892, 5772. Ὁ μέσος ὅρος τῶν διαζυγίων εἶνε 510 τοιαῦτα ἐπὶ 100,000 γάμων, ἤτοι 4 τοῖς 200 ἐν πάσῃ τῇ Γαλλίᾳ.

*

*

Ἐν Βιέννῃ κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἐξ ἐπισήμων καλλιτεχνῶν καὶ ἄλλων πρὸς πανηγυρισμὸν τῶν χρυσῶν καλλιτεχνικῶν γάμων τοῦ Ἰωάννου Straus. Προσεγῶς συμπληροῦνται πενήτηντα ἔτη

κίς τὸν πλοῦν ἐπισκεπτόμενοι γυτέρες. Ὑπὸ ἀμφοτέρας ταύτας τὰς ἐπόψεις οὐδόλως μὲν εὐρίσκωμεν κατακριτέαν τὴν τελομένην πανήγυριν, ἀλλὰ δὲν διστάζομεν νὰ ἀνομολογήσωμεν ὅτι τὸ ἀγνότατον καὶ ὀλως ἀπλοῦν πνεῦμα, ὑφ' ὃ αὕτη τελείται ἤρχισεν ἐσχάτως μάλιστα σοβαρῶς νὰ μολῖνεται καὶ ἀπειλῆται· διότι ἐπωφελοῦμενοι τῆς περιστάσεως πολλοὶ φαῦλοι τῶν περικειμένων χωρίων ἄνδρες καθίστανται λίαν σκανδαλώδεις διὰ τῆς ἡκιστα εὐσχήμου καὶ ἀξιοπρεποῦς παρουσίας αὐτῶν, μὴ προερχομένης ἀπλῶς ἐκ περιεργείας, πολλῶ δὲ χειρότερον διὰ τῆς προπετοῦς αὐτῶν ἀναμίξεως καὶ ἐπερβάσεως ἐνίοτε παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς αὐτοκρατ. κυβερνήσεως διενεργουμένην ἐπαγρύπνησιν δι' ἐπίτηδες ἀποστελλομένων ἐκεῖ στρατιωτῶν. Τούτου ἕνεκα ἐπ' ἐσχάτων παράτηρεῖται ἀραιώσις μεταξὺ τῶν πανηγυριζουσῶν, ἐπειδὴ αἱ σωφρονέστεραι θὰ σκεφθῶσι πολὺ περὶ τῆς ἐκείσε μεταβάσεως αὐτῶν.

Ἄλλ' ὃ ἥλιος πλέον κλίνει πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ. Διὸ ἀφ' οὗ ἤδη ἀρκετὰ παρετάθη ἡ εὐθυμία καὶ ὁ χορὸς ἐν τῷ μεταξὺ πολλῶν διαλειμμάτων χρησιμοποιοῦμένων εἴτε πρὸς λήψιν τροφῆς, ἢν μεθ' ἑαυτῶν φέρουσιν εἴτε χάριν ἀναπαύσεως, ἄπτονται πλέον ἀμέσως τῆς πρὸς τὰ ἴδια αὐτῶν χωρία ἀγούσης χωρὶς δεδαίως νὰ ἀπόσχῳσι τῶν προσφιλῶν αὐτῶν ἀσμάτων. Περιττὸν εἶνε νὰ περιγράψωμεν τὰ κατὰ τὸν ἀποχαιρετισμὸν, ὅστις εἶνε ἐπίσης, εἰ μὴ τι περισσότερον, θεουδώδης τοῦ κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν χαιρετισμοῦ, τοῦ ὁποῖου ἤδη τὴν εἰκόνα παρέσχομεν. Ὅλη ἐκείνη ἡ πεδιάς τότε ἠχοδοεῖ ἐκ τῶν ποικίλων τραγουδιῶν τῶν διαφόρους διευθύνσις λαμβανουσῶν συγγοδειῶν.

Περὶ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ὥραν οἱ κάτοικοι ἐκάστω χωρίου ἐξέρχονται ἀθρόοι πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἀπὸ τοῦ πλοῦ ἐπανακαμπουσῶν. Καὶ εἰς τὰ Κούρεντα, τὴν βασιλίδα τῶν πέριξ κωμῶν, ἐπὶ τῆς μεγαλοπρε-

ποῦς ἐκείνης γάχως, ἔνθα ὁ ἐξαπλούμενος εὐρύς ὀρίζων καταπονεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ εὐαρέστως δυναμένου νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τε τὰ ὄρη τῆς Θεσπρωτίας καὶ τῆς ἀπωτάτης Χαονίας, ἐκεῖ ὅπου καταπράσινοι καὶ ἀνθοστόλιστοι λειμώνες βαθύσκιτοι μαγευτικαὶ ἐξοχαί, τερψίθυμα τῶν ἀνδόνων ἐνδιατήματα ἀποτελοῦσι τὰ ἀπλά, ἀλλὰ μαγευτικὰ τῆς κόμης προάστεια κατὰ τὴν μειδιῶσαν ταύτην τοῦ ἔτους ὥραν· ἐνταῦθα τότε ἐξέρχονται σχεδὸν πάντες οἱ κάτοικοι ἐν ἐκτάκτῳ εὐθυμίᾳ καὶ φαιδρότητι, ὅπως ὑποδεχθῶσι τὰς πανηγυριζούσας. Ἡ ἀνθοστόλιστος πεδιάς, ἡ περικυκλοῦσα τὴν τερπνὴν τοῦ Ἁγ. Νικολάου ἐξοχικὴν Ἐκκλησίαν, τοῦ ὁποῖου ἡ ὑπερφανὸς καὶ ἡγεμονικὴ θέσις ἀναμφιδόλως ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Βύρωνος ἀποθαυμασθεῖσαν τοιαύτην τοῦ ἐν τῇ κόμῃ τῶν Κουρέτων Ζίτση, Προφήτου Ἡλιοῦ, παρέχουσαν ἀφ' ἐνὸς θυμηδιᾶν καὶ ἐμβάλουσαι ἀφ' ἑτέρου τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν κατάπληξιν διὰ τῶν ἐν αὐτῇ ὑψουμένων καταπληκτικῶν μεγέθους πολιῶν δένδρων εὐφροσύνως προσδέχεται τὸ πλῆθος κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ὅπερ ἤδη βλέπει προσεγγιζούσας τὰς ἀπὸ τῆς πανηγύρεως. Αὐταὶ δὲ μετὰ γλυκεῶν ἀσμάτων προχωροῦσαι ἐπωφελοῦνται πάσης τοῦ τόπου εὐνοίας ἀσμέσως πρὸς χορὸν προπαρασκευαζόμεναι. Ἐπὶ τέλους φθάνουσιν εἰς τὴν γραφικὴν τοῦ Ἁγ. Νικολάου θέσιν, ὅπου περιμένουσιν αὐτὰς οἱ λοιποὶ τοῦ χωρίου κάτοικοι, ἐκεῖ συγκροτεῖται ὁ τελευταῖος χορὸς, εἰς ὃν λαμβάνουσι μέρος μόναι αἱ ἀπὸ τοῦ πλοῦ, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποῖου διαλύονται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ οὕτω λήγει ἡ περιέργος αὕτη πανήγυρις.

Ἐν Παρχαμυθίᾳ, τὴν 11ην Μαΐου 1894.

MIX. I. ZIAKAS.

Ἐξ οὗ δ' βιενναῖος μουσικὸς τὸ πρῶτον ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς ὀρχήστρας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Τῇ 3)15 ὀκτωβρίου 1844 ὁ Ἰωάννης Στράουσις παρέστη τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ δημοσίου τῆς ἀστριακῆς πρωτεύουσος, ὅπερ κατέκτησε ἄμα τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ καὶ ὅπερ διετέλεσε πιστὸν εἰς αὐτὸν ἐπὶ ἡμιῶν αἰῶνα. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ κόψῃ μετάλλιον εἰς τιμὴν τοῦ μουσικοῦ καὶ θὰ ἐπιδώσῃ αὐτῷ προσφώνησιν, ἣν πάντες οἱ Βιενναῖοι θὰ ὑπογράψωσιν Ἐπὶ πλέον διοργανωθήσεται συναυλία. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ τῶν καλλιτεχνικῶν χρυσῶν αὐτοῦ γάμων ὀναμωθήσεται ἐπίτιμος δημόλης τῆς Βιέννης [καὶ ἐπίτιμον μέλος τῆς Ἐταιρείας τῶν φίλων τῆς μουσικῆς].

* *

Ἡ ἑλληνικὴ νομικὴ ἐπιστῆμη μεγάλην ὑπέστη ἀπώλειαν ἐπὶ τῷ ἄρτι ἐπισυμβάντι θανάτῳ τοῦ πρώην καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀθῆναις Πανεπιστημίου Β. Γ. Οἰκονομίδου. Ὁ ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα ἐτῶν θανὼν ἐπιστῆμων οὗτος, ἐγένετο συγγραφεὺς σπουδαιῶν νομικῶν βιβλίων, ἧτοι *Πολιτικῆς Δικονομίας*, ἧς ἐγένοντο πέντε ἐκδόσεις, *Ἀστικοῦ Δικαίου*, οὗ ἐξεδόθησαν αἱ *Γενικαὶ ἀρχαί*, τὸ *Πραγματικὸν Δίκαιον* καὶ μέρος τοῦ *Ἐνοχικοῦ*, καὶ ἄλλων διατριβῶν. Προσηνέχθη αὐτῷ τὸ χαρακτηρισ-

λάκιον ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἀλλ' ἀπέρριψεν αὐτὸ, ἅτε μὴ θέλων νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὰ πολιτικά. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ ἔτη πολλὰ δικαστικὸς σύμβουλος τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, διακριθεὶς ἐπὶ ἐπιστημονικῇ εὐθύτητι καὶ ἀκεραιότητι. Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη!

* *

Εἰς τὸ χωρίον Λίμενι, δώδεκα ὥρας ἀπέχον τοῦ Βόλου, ἀνεκαλύφθησαν πρὸ τίνος χρόνου περιεργότατοι καὶ ἀρχαιολογικῆς σημασίας προϊστορικὸι τάφοι ὑπὸ τοῦ ἐφόρου κ. Στάη. Ἐνθὸς δὲ ἔμελλον νὰ γείνωσιν ἀρχαιολογικὰ ἀνασκαφαί, ἀνεστάλησαν διὰ τῆς πείσεως ἀντιστάσεως τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἐκεῖ κτημάτων. Ἦδη ὁμως ἀπεφασίσθη καὶ πάλιν νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ ἀνασκαφαὶ καὶ διορίσθη ἡ κατὰ νόμον ἐπιτροπὴ, ὅπως ὀρίσῃ τὴν τιμὴν τῶν κτημάτων τούτων καὶ προβῇ εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν αὐτῶν. Μετὰ τοῦτο θὰ ἐνεργηθῶσι συστηματικαὶ ἀνασκαφαί εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν θέσιν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐφόρου.

ἐν ἠθικῇ ἀνανδρίᾳ, ἦν μετὰ λύπης ἦδη ὠμολογεῖ πρὸς ἑαυτήν, μετεμελεῖτο πικρῶς διότι ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ. "Ἄλλως τε δυστυχήματά τινα μὴ ἐκτεινόμενα μέχρι τῆς ζωῆς τῶν προσφιλῶν ὄντων, φαίνονται μηδαμινὰ εἰς τὰ ὄμματα ἡμῶν ἂν δὲν παραστῶμεν αὐτόπται εἰς τὴν διαδραμάτισιν αὐτῶν.

— Ἄλλοιμονον! εἶπε τότε κατ' ἰδίαν· ἄρα γε τὸ δυστύχημα τοῦτο, ἢ αἰσχύνῃ αὐτὴ δὲν θ' ἀπειλήσῃ τὴν ζωὴν του; . . . ἄλλοιμονον! . . .

Καταδυναστευομένη ἦδη ὑπὸ ἀγωνίας μᾶλλον ἀφορήτου ἢ Θηρεδία περιεκαλύφθη ἐντὸς τῆς διημέρας τῆς, ριψάσα δὲ πέπλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐξώστραν τοῦ πύργου. Ἐκ τῆς σκοπιᾶς ἐκείνης θὰ ἦδύνατο νὰ ἴδῃ μακρόθεν ἐκείνον ὃν θὰ τῆ ἔστειλεν ὁ Θεός, ἦτοι τὸν ἐχθρὸν ἢ τὸν σωτήρα. Ἄλλ' ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν πόλιν ἐκτεινομένης ὁδοῦ μάστιν τὸ ὄμμα τῆς ἀνεζήτει ἕνα τῶν δύο· οὐδὲν ἀνθρώπινον ὃν ἐτάραττε τὴν σιγὴν διὰ τῶν βυμάτων του, εἰμὴ μόνον φαῖδρά χωρικὴ ἐπανερχομένη ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ ὠθοῦσα πρὸς τὰ πρόσω κατὰφορτον ὄνον. Εἶτα τὸ ὠρολόγιον ἐσήμνην δέκα κτύπους. Φεῦ! δέκα μόνον· πόσας ὥρας ὤφειλε ν' ἀναμείνῃ ἀκόμῃ! Ἄλλ' ἐν τούτοις δὲν ἐτόλμα νὰ καταλίπῃ τὴν κατάσκοπον θέσιν ἐκείνην, δὲν ἐτόλμα νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῶν θεραπόντων αὐτῆς, πρὸ τοῦ μικροκόσμου ἐκείνου, ὅστις τὴν ἐθεώρει ὡς κυρίαν, ὡς βασιλῖδα του, ἀλλὰ βασιλῖδα, τῆς ὁποίας, οἶμοι! δεινῶς ἠπειλεῖτο τὸ γόντρον.

Ἄνεμεν ἐκζητοῦσα ματαίως ψυχαγωγίαν εἰς τὸ πρὸ αὐτῆς εὐρέως ἐξελεῖσόμενον ἐξαιδιον πανόραμα, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐθαύμαζεν ἄλλοτε. Ἄλλὰ τότε εἶχεν ἐγγύς τὸν προσφιλεῖν σύζυγόν της καὶ ἐπὶ τῆς πεδιάδος ἐκείνης τῆς σήμερον νεκρᾶς καὶ ἐρήμου, ἦλιος φαῖδρὸς καὶ ἀστραπιδόλος προσέδιδεν αἴγλην, ζῶν καὶ χάριν καὶ εἰς τὰς ἐρυθρακεράμους ἔτι τῶν οἰκῶν στέγας καὶ εἰς τὸν σμαραδόχρουν καὶ δροσομάργαρον τῶν λειμώνων τάπητα· καὶ ἢ ἐλπῆς, ἢ ζειδωρὸς ἐλπῆς, ἦλιος ἄλλος οὐρανολαμπεῖς διαχέων ἀκτίνας, ἀλλὰ τόσῳ θλιβερῶς ἦδη πρὸ αὐτῆς ὠχρίων, κατεσελάγει τότε ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἀμφοτέρων ὡς ἀειφῶτον ἄστρον εὐδίας, ὡς φέγγος ἱερὸν καὶ ἀνέσπερον. Ἐναυλοῖ ἔτι ἤχουν εἰς τὰ ὦτα αὐτῆς οἱ γλυκεροί, οἱ θεσπέσιοι λόγοι Ἐκείνου, ὅστις τρυφερῶς τὴν χεῖρά της σφίγγων τὴν ἠτένιζε διὰ τῶν ζωηρῶν ὀφθαλμῶν του, οἱ ὁποῖοι ἐξελάλουν τῆς καρδίας αὐτοῦ τὴν ἔνθερον πίστιν, καὶ οἱ ὁποῖοι, φεῦ! πρὸ μικροῦ ἔτι παρ' ὀλίγον ἐκλείοντο ἑσασί, "Ω, πόσον ἦδη ἀπείχε μακρὰν ἢ εὐδαιμονία, τὴν ὁποίαν τῆ ὑπέσχετο τότε, ἢ εὐδαιμονία τὴν ὁποίαν ἀμφοτέροι ἠλπιδαν! . . .

Μία ἔτι ὥρα διέρευσε σιγῆλῶς· ἐπὶ τῆς ἐρήμου ὁδοῦ οὐδεὶς ἐφάνη ἔτι, οὔτε ὁ ἐχθρὸς, οὔτε ὁ φίλος, οὔτε ὁ φόβος, οὔτε ἢ ἐλπῆς. Ἄλλὰ πάραυτα ἐφάνη παρὰ τὰς βάσεις τοῦ πύργου, βαδίζων ὑπὸ τοῦς ἀραιῶς τανυσμένους ἀσκήους κλάδους τῶν γηραιῶν καὶ ἀφύλλων τῆς πλατείας δρυῶν· συγχρόνως δὲ ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδα· ἦτο ὁ γέρον Καδαρούς. Ἡ Θηρεδία τὸν ἀνεγνώριδεν.

Ἐνόησεν ὅτι ἤρχετο ἐκεῖ ὅπως ἀπολαύσῃ τὸν ἀειπόθητον θριαμβόν, ὅπως παραστῆ αὐτοπροσώπως τὸν ὑπὸ τοῦ κλητῆρος ἐκδισμὸν, ὅπως σαλπίσῃ τὸν

παιῖνα τῆς νίκης καθ' ἦν στιγμὴν ἐκείνος θὰ διεσκέλιζεν ἀδιακρίτως τὸν οὐδὸν τῆς πύλης τῆς καταδικασθείσης ὅπως ὑπόστη τὴν βάρβαρον ἐκείνην ἐπιδρομὴν! . . . Φεῦ! τότε, τότε ἐλθισμόνῃδεν ἢ ταλαίπωρος πάσας ἐκείνας τὰς ὑψηλὰς θυσίας του ἀνθρώπινου ἐγωϊσμοῦ, αἵτινες πρότερον ἀπετέλουν τὸν ἀπαράγραπτον κανόνα τοῦ βίου αὐτῆς, ἦτοι τὴν ὑπομονὴν καὶ ταπεινώσιν πρὸ τῆς δοκιμασίας καὶ τὸν πλήρη εὐγενοῦς ἀλγους ἠρωϊσμὸν τῶν ἐντελῶν καὶ ἀγίων ψυχῶν! ἠσθάνετο ἦδη βαθέως ὅτι θὰ πύγνωνόμει διὰ βίον πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις θὰ ἐπεσκοτίζε τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ἀγρίαν ἐλπίδα τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις λυσσωδῶς ἐνέμενεν εἰς τὸ ἀσεδές καὶ παράνομον ἔργον του. . . . Ἄλλ' ἰδοὺ μικρὸν μέλαν σημεῖον διαφαίνεται πόρρωθεν.

Ἦρπασε τότε μικρὸν τηλεσκοπίον καὶ εἰς τὴν ἀμυδρὰν ἐκείνην τοῦ ὀρίζοντος κηλῖδα ἀνεγνώριδεν ἄνθρωπον τρέχοντα σφοδρῶς καὶ ἔτι μᾶλλον ἐκδιάζοντα ἑαυτόν, ἵνα τρέχῃ. Πολλάκις ἴστατο ὅπως ἀναπνεύσῃ, καίτοι δὲ ἐφαίνετο ἐξηνητλημένος, ἤρχιζε καὶ πάλιν σπεύδων ὀρμητικῶς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ χωρίου.

— Εἶναι ἐκείνος! ἀνέκραξεν ἢ Θηρεδία. Ἐκείνος εἶναι! ὁ κλητῆρ δὲν τρέχει διὰ νὰ διενεργήσῃ κατοχήν. Ἐπέτυχε λοιπὸν καὶ τρέχει διὰ νὰ βραχύνη τὴν ἀνυσυχίαν μου. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀνταμείψῃ! . .

Μετ' οὐ πολὺ ἀνεγνώριδεν εὐκρινῶς τὸν ἀγγελιαφόρον προσεγγίζοντα εἰς τὰς πρώτας οἰκίας τοῦ χωρίου. Ἐμελλεν ἄρα γε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν πύργον διὰ τῆς κοινῆς ὁδοῦ; ὦ! ἂν πατήρ καὶ υἱὸς συννητῶντο πρὸ τῆς κιγκλιδοφράκτου πύλης, ὅποια θὰ διεδραματίζετο τότε βιαία σκηνή! Ἐτρεψε διανοουμένη τοῦτο καὶ ἐπεθύμει νὰ νεύσῃ εἰ δυνατόν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἀπραγματοποιήτον ἦτο τοῦτο βεβαίως ἀπὸ τόσης ἀποστάσεως, ἄλλως τε δ' ἔπρεπε νὰ κρύπτηται ἐπιμελῶς ὀπίσω τῶν ἐπάλλεων τοῦ πύργου ὅπως διαφύγῃ τὸ ἄγριον βλέμμα τοῦ ἀποτροπαίου περιπατητοῦ, ὅστις παρουσίαζε προφανῆ δειγμάτα ἀνυπομονσίας ὡς εὐτυχῆς ἐραστῆς, τοῦ ὁποίου οἱ πόθοι βραδύνουσι νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἰσίως.

Ὁ ταχυδρόμος ἔστη αἰφνης διστάζων νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο ὁδῶν .

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! τὴν μικρὰν θύραν! . . τῷ ἔκραξε νοσερῶς ἢ ἀγωνιῶσα γυνή.

Ἄπαξ ἔτι σπογγίσας ἐκείνος τὸ κᾶθιδρον μέτων του, ἠκολούθησε τὴν ἀτραπὸν ἥτις στρεφόμενη κυκλοτερῶς περὶ τὸ χωρίον, κατέληγεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Ἡ Θηρεδία ἀφείδα τότε στεναγμὸν ἀνακουφίσεως καὶ χαρᾶς κατῆλθεν ὅπως προῦπαγτήσῃ τὸν εὐλογητὸν κομιστὴν τῶν εὐαρέστων ἀναμφιδόλως εἰδήσεων. Ὅτε δ' ἐπλησίαζε πρὸς τὸ τεῖχος, τὸ διήκον κατὰ μήκος τοῦ ποταμοῦ, ἢ θύρα αἰφνης ἀνοιχθεῖσα ἔδωκε δίοδον εἰς αὐτόν, ὅστις ἔτρεχεν ἔτι πελιδνὸς ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς κοπώσεως.

— Κυρία! τῆ ἔκραξεν ἀσθμαίνων, μείνατε ἡσυχος, ὁ Κορβασιέρδ δὲν θὰ ἔλθῃ.

— Διὰ τί ἐτρέξατε τόσον, εἶπεν ἐκείνη.

— Μ' ἐβλέπετε; ἠρώτησεν ὁ νέος τοῦ ὁποίου ἢ ὑπερβολικὴ ὠχρότης ἐμετριάζετο ἦδη ὑπὸ τῆς χαρᾶς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ζωηρῶς ἀπῆστραπτον.

— Ναί, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ πύργου. Ἐπεθύμουν

ἂ ἠμπόρουν νὰ σᾶς εἰπῶ νὰ μὴ βιάζησθε.

— Ἴδου λοιπὸν ὅτι μὲ περιεμένετε ἀνυπομόνως ! ἤμην βέβαιος ἐγώ, καὶ δι' αὐτὸ ἔτρεχα. Ὅταν ἔχη τις, κυρία, τὸ εὐτύχημα τοῦ νὰ σᾶς ὑπηρετῇ, ὀφείλει νὰ ἐνεργῇ ὄχι μόνον συνेतῶς, ἀλλὰ καὶ ταχέως.

— Ἐκοπιόσατε πολὺ, ἕως ὅτου ἐπιτύχητε ;

— ὦ, ὄχι, μόνον παχυλὸν τι ψεῦδος ἠναγκάσθην νὰ ἐφεύρω. Εἰσερχόμενος εἰς τὴν πόλιν ἀπαντῶ τὸν Κορδασσιέρ καταφόρτον ἀπὸ δικόγραφα. « Ὁ πατήρ μου μὲ στέλλει διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ νὰ ἀναβάλῃτε τὴν κατοχὴν, τῷ λέγω ἠδύνατο ν' ἀπιστήσῃ πρὸς τοιοῦτον ἀπεσταλμένον !

— « Ὁ πατήρ σας ἔχει δίκαιον, ἀπάντησεν ἑπιχειροῦμεν ἔργον ὄχι μόνον ἄδικον, ἀλλὰ καὶ ἀνοφελές. Ἡ ἐνστάσις ἐφθασεν ἤδη εἰς τοὺς δικαστάς : » ἀπεκρίθην καταφατικῶς· δὲν ἦτο τότε ἀληθές, ἀλλ' ἐμελλε νὰ ἴναι μετὰ δύο ὥρας. Τώρα λοιπὸν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας εἶσθε ἥσυχοι.

— Ὁ Θεὸς νὰ συγχωρήσῃ τὸ ψεῦδος σας ἀνέκραζεν ἡ Θηρεσία· ἀλλ' ἐὰν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ὑπῆκουεν.

— Κακὸν ἰδικόν του θὰ ἦτο, κυρία· ἐγὼ οὕτως ἢ ἄλλως, εἴτε διὰ τῆς βίας, εἴτε διὰ τοῦ λόγου, δὲν θὰ τῷ ἄφινά ἐλευθέραν τὴν ὁδὸν μέχρι τῶν κιγκλιδῶν τῆς πύλης σας.

— Μὴ μὲ ἐξυπηρετεῖτε ποτε διὰ πράξεως ἀπιγυρευμένης, ἀπεκρίνατο ὁμοιωρῶς ἡ Θηρεσία. Ἡ ἀδικία εἶναι πάντοτε ἐγκλημα καὶ πέραν τοῦ κόσμου τούτου ἀφεύκτως θὰ τιμωρηθῇ.

— Κυρία, εἶπεν ὁ νεανίας, τὴν στιγμὴν ταύτην προφέρετε τὴν καταδίκην τοῦ πατρός μου.

Ἐπὶ στιγμὴν ἀμφότεροι διέμειναν σιωπηλοί, βαθεῖαν ἐντύπωσιν τηρῶντες τῶν ἰδίων αὐτῶν φράσεων.

— Θὰ σᾶς ἐπανίδω, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σας ; ἐπανέλαβεν ἐκείνος.

— Ὅχι, ἀπάντησεν ἡ Θηρεσία μετὰ γλυκειάς τινός σταθερότητος, ἀναχωρῶ ἀπόψε. Δώσατέ μοι τὴν χεῖρά σας καὶ εἶστε βέβαιος ὅτι εὐγνωμονῶ πρὸς ὑμᾶς ἕσραϊ.

Ἐσφίγξε τότε τοὺς ὡραίους ροδοειδεῖς δακτύλους τοὺς ὁποίους ἐκείνη τῷ ἔτεινε, τὸ δὲ βαθύ καὶ μακρὸν αὐτοῦ βλέμμα ἐπεκίθη λάθρον ἐπὶ τοῦ εὐγενεῖς προσώπου της, τὸ ὁποῖον συγκίνησις προφανῆς ἐπὶ μᾶλλον ἐκάλλυνε. Καὶ ἀσπαζόμενος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χεῖρα ὅπου οἱ δάκτυλοι ἐκείνης ἠγγίσαν, εἶπεν :

— Εὐχαριστῶ, κυρία ! σᾶς βεβαίω ὅτι ἐγὼ μᾶλλον εὐγνωμονῶ πρὸς ὑμᾶς.

Μετὰ τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον, τὸν τόσῳ ἀπλοῦν ἀλλὰ καὶ ἐγκάρδιον ἅμα ἐκ μέρους ἀμφοτέρων, ὁ νεανίας ἀπῆλθε. Οὐδέποτε πλέον αἱ δύο αὐταὶ ὑπάρξεις θὰ ἐπανέβλεπον ἀλλήλας ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ὁ πατήρ Καραοῦ ἀνησυχῶν διὰ τὴν βραδύτητα τοῦ Κορδασσιέρ, μετέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα μάθῃ τὰ συμβαίνοντα.

Ἡ ἡμέρα ἐφάνη βραχεῖα εἰς τὴν Θηρεσίαν, ἠτιολόγησε δι' εὐλόγου τινός προφάσεως τὴν ἄφιξίν της πρὸς τοὺς ὀλιγίστους ὁδοὶ τὴν εἶδον. Δύο δὲ τηλεγραφήματα, ἀμφοτέρω καθησυχαστικά, ἐν ἐκ μέρους αὐτῆς καὶ ἐν ἐκ μέρους τῆς Κάθλειν διεσταυρώθησαν

κατὰ τὸ ἀπόγευμα. Ἐπεσκέφθη ἐπίσης τὸ νοσοκομεῖον καὶ τὸ σχολεῖον αὐτῆς, τὰ ὁποῖα ὁ Ἀλδέρτος διέταξε ν' ἀνοιγῶσιν ἐκ νέου ὅταν ἀνέρρωσεν ἐκ τῆς ἀσθενείας. Τὰ πάντα τῇ ἐφαίνοντο γλυκέα, ἡρεμα, τερπνὰ ἐν τῷ προσφιλῆ ἐκείνῳ ἀναχωρητηρίῳ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου μόλις ἠδυνήθη ν' ἀπομακρύνῃ τὸν ἐχθρὸν διὰ τῆς βοηθείας πιστοῦ φίλου. Ἄπ' ἐναντίας δὲ ἡ πρωτεύουσα τῇ ἐφαίνετο ἤδη ἀπεχθῆς καὶ μισητή, καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ πατρικὸν αὐτῆς μέγαρον, ὅπερ τέως ἡγάπα τόσον, ἀπέβαλλεν ἤδη πρὸ τῶν ὀμμάτων της τὸ ἱερὸν τῆς ἀναμνήσεως γόπτρον. Φεῦ ! ὦραι πολλαὶ ἀγωνίας σκληρᾶς καὶ πενθίμου ἐσήμεναν ἤδη ἐν αὐτῷ εἰς τὰ ὄτα της.

Τὴν ἐσπέραν λαμπρὰ χρυσαδαμάντινος ἡλίου δύσιν κατέθελεξεν αὐτὴν ἔτι μᾶλλον. Ἡ φύσις ἀπέπνεεν ἠδύτητα μαγικὴν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν αἰεθαλῶν τοῦ λειψῶνος δένδρων, μετὰ τοῦ γλυκεροῦ ψιθύρου τῶν φύλλων συνέψαλλεν ἡ ἀφελῆς λαλιὰ τῶν κοσσοῦφων, τρυφερὰ καὶ ἐναρμόνιος ὡς αὐλοῦ ἐμφόδος.

— Ἐδῶ, ἐδῶ μᾶς ἀναμένει ἡ εὐδαιμονία ! εἶπε καθ' ἑαυτὴν συγκεκινημένη ἡ νέα γυνὴ. Εὐθὺς ὡς ὁ προσφιλιῆς ἀσθενῆς θεραπευθῆ ἐντελῶς, θὰ ἔλθωμεν ἐδῶ, καὶ θὰ ἐξερχώμεθα ὁσῶ τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον.

Ἄλλ' αἰθνης ἀμαυρὸν ἀνυσυχίας νέφος ἐπεσκίασε τὸ ὄχρον αὐτῆς μέτωπον. Φεῦ ! δὲν εἶχεν ἔτι φθάσει εἰς τὸ τέρας τῶν ἀγῶνων της· ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος, ὁ ἀπαίδσιος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον εἶδε πρὸ ὀλίγου σιγνιδῶς πρὸ τοῦ κιγκλιδοφράκτου πυλῶνος βαδίζοντα, καὶ αὐτὸς ἐπίσης ἐπόθει νὰ βιώσῃ καὶ ἀποθάνῃ ἐκεῖ ἐντὸς τῶν ὑψημώτων τοῦ πύργου της τοίχων, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅπερ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπάτου οἱ πόδες της ! Δὲν εἶχεν ἔτι ἀποφασισθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἢ ὑπὸ τῆς Τύχης τῆς πολυστενάκτου μάχης ἢ ἐκβασις· τίς τῶν δύο θ' ἀνεκτιρῶσθετο νικητῆς ; τίς τῶν δύο ἠττώμενος θὰ ἐκυπτε πενθίμως τεταπεινωμένον τὸ μέτωπον ;

Τέλος ἐσήμενε τῆς ἀναχωρήσεως ἡ στιγμὴ. Μετὰ λίτον ἀγορτικὸν γεῦμα, παρατεθὲν παρὰ τὴν πολυφλογον τῆς μαγειρικῆς ἐστίας πυρᾶν, ἡ Θηρεσία, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ οἰκοφύλακος, ἐβάδισε πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ Ροδανοῦ. ἠλπιδεν ὅτι θὰ συνήντα τὸν Φορτουναῖον, ἀλλ' ὁ νεανίας δὲν ἐφάνη. Ὁ γηραιὸς προθυμῆς ἤρχισε κινῶν τὸ πηδάλιον διὰ στιβαρῶν βραχιόνων, ἔτριξε δὲ ἐπὶ τοῦ μακροῦ κάλω, κυλιόμενη γοργῶς ἡ τροχαλία, ἡ συγκρατοῦσα στεργῶς τὸ πλοῖον κατὰ τῆς ἀενάου τῶν ποταμίων ρευμάτων φορᾶς.

Ἡ περᾶτις, συνάψασα ὡς συνήθος ὀμιλίαν μετὰ τοῦ γέροντος, ἐξεπλάγη διὰ τὸν λακωνισμὸν καὶ τὸ μεγᾶλλον ἠθός του.

— Κυρία ! ἀπεκρίθη ὁ ὑδροχαρῆς λευκοπῶγων διὰ φωνῆς πικρῶς τρεμούσης ἐξ ὀργῆς ἅμα καὶ θλίψεως. Κυρία ! τελευταίαν φορὰν τώρα παρῶμεν μαζὶ τὰ πατριωτικὰ αὐτὰ κύματα . . . τελευταίαν φορὰν ! . . . μὲ διώκει, κυρία, μὲ διώκει τὸ θηρίον, ὁ Καραοῦ ! τώρα, πρὸ ὀλίγης ὥρας μοὶ τὸ ἐφάνερωσε. Εἶναι δῆμαρχος, πρέπει νὰ ὑπακούσω, εἶναι εἰς τῆς ἐξουσίαν του τὸ πλοῖόν μου. Ἴδου λοιπὸν ! μένω χωρὶς ἐργασίαν, χωρὶς κατάλυμα ! . . .

— Σὲ διώκει, πτωχὲ ἄνθρωπε ; σὲ διώκει ; καὶ διατί ;

— Ἐγὴρασα, λέγει, ἐξησθένησα καὶ κινδυνεύουν οἱ ἐπιβάται ἐξ αἰτίας μου. Ἄλλ' εἶναι πρόφασις ὅλοι γνωρίζουν διὰ τί με καταδικάζη ν' ἀποθάνω ἀπὸ πείναν ὁ δροστόμος αὐτός· με καταδικάζει μόνον διότι εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν, ἢ ὅποια δὲν εἶναι ἰδική μου, ἐφιλοξένησα τὸν υἱὸν του, τὸν υἱὸν του, τὸν ὅποιον αὐτός ἐπιθυμεῖ νὰ ἰδῆ νεκρόν. Ὁ νέος αὐτός ἀπὸ δέκα ἐτῶν ἡλικίας ἔχει πάθος ἄγνωστον, ζητεῖ κάτι, νομίζετε, τὸ ὅποιον δὲν ἔβρεν ἀκόμη. Ἄλλὰ θὰ τὸ εὔρη μετ' ὀλίγον, ἀλλοίμονον! . . . θὰ τὸ εὔρη εἰς τὰς κυπαρίσσους τῶν μνημάτων! Ὅσον δι' ἐμέ, μίαν μόνην ἐπιθυμίαν ἔχω πλέον εἰς τὸν κόσμον: νὰ ἰδῶ τὸν Σατουρνίνον νὰ κυλῖται ἐκεῖ, — καὶ ἔδειξεν ἐκτείνας τὴν χεῖρα τὰργυρορόοντα κύματα, — ἐκεῖ ὅπου εὐχομαι νὰ πέσῃ! . . . Ἄν ὁ Θεὸς μοι δώσῃ αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν, ἱκανοποιούμαι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν ἄλλον.

— Μὴ βλασφημῆς! εἶπεν ἡδέως ἡ νεαρά γυνὴ· δὲν εἶσαι σὺ ὁ μόνος τὸν ὅποιον ἐκακοποίησεν αὐτός ὁ ἄνθρωπος· πρᾶξε ὅπως ἐγώ, συγχώρησε.

— Νὰ συγχωρήσω! ἀνέκραξεν ὁ γέρονς σεῶν τὴν ἡλιοκαῆ κεφαλὴν του, ἢς ἐνεψυχοῦντο ὑπ' ἀγρίου πάθους αἱ τραχεῖαι γραμμαί. Ἐσυγχωρήσατε σεῖς, κυρία κόμνησα;* εἶναι δυνατὸν διὰ σᾶς· ἀλλὰ τὸ δύσκολον αὐτὸ ἔργον δὲν κατορθόνεται εὐκόλως με κενὸν στόμαχον. Σαράντα ἔτη τώρα, εἶχα λησμονῆναι ὅτι εἶναι ξένη ἢ οἰκία, ὅπου κατοικῶ, καὶ αὐτός ὁ κακὸς δαίμων, πρὸ ὀλίγου μοι τὸ ὑπενόησε! . . . Ἐλαμπαν οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπὸ ὀργῆν ὅταν με εἶπε: « — θὰ σὲ μάθω ἐγὼ πὼς παρέχεις ἄσυλον εἰς τὸν ἀργόδιον, ὁ ὅποιος ἐξεγείρεται κατὰ τοῦ πατρὸς του! . . . — ». Καλά! καλά! ἤθελα νὰ τὸν ἰδῶ εἰς τὸ ἔργον ἐγὼ ἐκείνον, ὁ ὅποιος θὰ μ' ἀντι-καταστήσῃ, ὅταν οἱ καύσωνες τοῦ μαῖου ἀναλύουν τὰς χιόνας, ὅταν ὁ Ροδανὸς ἐκχύνει φρικτοὺς χειμάρρους καὶ παρασύρει τὰς οἰκίας ὡς ἄχυρα! . . . Ἄ, κλέπτα, κακοῦργε! θὰ ἰδῆς τότε ἂν ἤμην γέρονς ἐγὼ καὶ ἀδύνατος! . . . καὶ θέλεις τώρα νὰ με κάμης νὰ ἐπαιτῶ, θεοκατάρτα! . . .

— Ὅχι, ὄχι! δὲ θὰ ἐπαιτήσης! ἀνέκραξεν ἐκείνη φρίττουσα καὶ ὠχρίωσα. ἐν ᾧ, ἤκουεν ἀντηχοῦσας τὰς ἀγρίας ἀράς· μεῖνε ἡσυχος. δὲν θὰ ἐπαιτήσης. Ἄπὸ αὔριον θὰ στείλω διαταγὰς. . . .

— Διὰ νὰ γείνω δεκτὸς εἰς τὸ πτωχοκομεῖόν σας, εἶπεν ὁ γέρονς, πνιγόμενος ὑπὸ ἄλγους πικροῦ· εὐχαριστῶ, κυρία, αὐτὸ ὅμως πολὺ ὀλίγον μ' εὐχαριστεῖ μόνον θὰ ἔχω καιρὸν νὰ παρακαλῶ καθ' ἡμέραν τὸν Θεὸν δι' ἐν ὄνομα. . . .

— Τὸ ἰδικόν μου, ναί; ἠρώτησεν ἡ Θηρεσία δι-οπιστοῦσα ἦδη περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ζητήτου τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου τοῦ κατὰ τύπον μόνον Χριστιανοῦ.

— Ὅχι, κυρία, τοῦ Σατουρνίνου! . . .

Τὸ σκάφος προσήγγιζεν ἦδη τὴν ἀπέναντι ὄχθην, ἢ δὲ περᾶτις ἀποτεθαρρυσμένη ἐκ προτέρων, καθ' ὅτι ἐγνώριζε τὸ μάταιον τῆς προσπαθείας, δὲν ἀπετόλμησε νὰ καταπειθῇ εἰς ἀπγνῶμων τὸν γέροντα. Ἐβλίβη μόνον καθορῶσα ἀπᾶξ ἔτι τὴν ἀξιοθρήνητον διαφορὰν, ἢ τις αἰετοπε ὑψίσταται μεταξὺ τῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ καλοῦ.

Ἀκολουθοῦσα τὸν φύλακα, ὅστις προηγεῖτο κρατῶν φανόν, ἐφθάσεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρό-

μου, ὅστις μετὰ μικρὸν ἔσβυεν αὐτὴν γοργῶς εἰς Παρισίους, ἐν καταστάσει οὐχὶ κοπώσεως ἀλλ' ἐντάσεως μᾶλλον τοῦ νευρικοῦ συστήματος, συνεπειᾶ τῶν πολλῶν ἀντιξῶων, ἅτινα θαρραλέως ἀντεμετώπισε κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον τοῦτο διάστημα. Ἐπιθυμοῦσα νὰ καθησυχάσῃ ἑαυτὴν καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς ὕπνον, προσεπάθει νὰ καταπειθῇ ὅτι μεθ' ὅλα τὰ δυσάρεστα, ἐκέκρησε τοῦλάχιστον τὴν νύκην. Ἀνέπλευσεν ἐκουσίως ἐν εἰδει θερπνῆς ὄνειρώξεως τὴν χαρὰν, ἢν θὰ ἐδοκίμαζεν ὁ σύζυγός της ἀναγινώσκων μετ' ὀλίγον τὴν ἀναβολὴν τῆς κατασχέσεως, τὴν μειδιῶσαν οἰκογενειακὴν γαλήνην, ἢ τις θὰ περιέβαλλεν αὐτὴν καταφθάνουσαν. Ἄλλὰ πικρὰ σκέψις αὐτομάτως ἐπα-νερχομένη ἀπεδίωκε τὸν ὕπνον ὃν ἐπεκαλεῖτο ἐπὶ τῶν ὠχρῶν βλεφάρων της.

— Τί θ' ἀπογείνη τώρα ὁ Φορτουνάτος; δὲν δύναμαι νὰ τὸν περισυλλέξω αὐτόν! . . .

Κατὰ τὴν αὐγὴν τῆς ἐπιούσης εὐρίσκετο πλησίον τοῦ Ἀλδέροτου, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ πρῶτος οὗτος χωρισμὸς τῶν ἐπὶ δύο μόνον ἡμέρας, καὶ οὐχὶ ἐπ' αἰῶνας δύο διήρκεσε. Ὡς ἀντιστράτηγος παρουσιάζων ἀκριβῆ ἐκθεσιν τῶν πεπραγμένων, τῷ ἀφηγήθῃ ἐκείνη λεπτομερῶς τὰ τῆς ἐκδρομῆς, ὡς ἠδεῖαν ἀνταμοιβὴν ἀπεκδεχομένη ἐν μόνον γλυκῶν τῶν προσφιλῶν ὀμμάτων βλέμμα μειδιῶν καὶ ἀστράπτον ἐξ ἀκτίνων χαρᾶς. Ἄλλὰ καθ' ὅσον προσχώρει ἐν τῇ διηγήσει, ἢ ὠχρὰ μορφή τοῦ ἀναρρωνύοντος προσελάμβανε τούναντίον σοβαρωτέραν καὶ μελαγχολικωτέραν ἐκφρασίαν. Θλιβερώς δὲ ἐκπλαγεῖσα, ἠτένιζε τότε ἀπλανῶς τὸν σύζυγον της ὅστις ἀπέστρεψε μετὰ δυσπιστίας τὴν κεφαλὴν.

— Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος ἐκ τῆς συζύγου σου; μετανοεῖς διότι τῇ ἐπέτρεψες νὰ σὲ ἀντιπροσωπεύσῃ;

— Ὡ! ἀνέκραξεν ὁ σύζυγος αὐστηρῶς· πάλιν αὐτός ὁ νέος! . . . καὶ τώρα σχεδὸν τὸν ὀνομάζεις σὺ τῆρά μας! . . .

Μηδὲν ἀπαντῶσα, ἔσφιγγεν ἐπὶ τῆς καρδίας τὴν προσφιλεῖ κεφαλὴν μετὰ τρυφερᾶς συμπαθείας. Καὶ ἐνῶ κατεπράυνεν αὐτὸν διὰ θερμῶν λόγων καὶ ἀσπα-σμῶν πλέον ἢ ποτὲ μητρικῶν, συνεκράτει μόλις ἐπὶ τῶν βλεφάρων ἔτοιμα νὰ ρεῦσωσι δάκρυα πικρὰ, δια-βλέπουσα ἐν αὐτῷ τὴν ζηλοτυπίαν, τὸ πικρὸν ἀντί-ποινον, ὅπερ ἀκουσίως ἦδη τῷ ἐπέβαλλε.

ΙΔ'.

Ὁ κρυσταλλοφόρος χειμῶν ἤγγιζε πρὸς τὸ τέρμα του. Τὸ ταξείδιον τῆς Θηρεσίας καὶ τὰ προκαλέσαντα ὡς καὶ τὰ ἀκολουθήσαντα αὐτὸ ἀντίξοα οὐδεὶς ἄλλος ἐγνώριζεν ἐν Παρισίους εἰμὴ μόνον ἢ κ. Σα-βορναί. Ἡ ὑγεία τοῦ συζύγου της ὀλοῦν ἐβελλιοῦτο, ἀλλ' εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου τὸν παρίστα ἐκείνη ἦπτον ἢ πραγματικῶς ὑγιαίνοντα, ἵνα δύνηται νὰ τηρῇ ἔτι τὴν θύραν αὐτῆς κεκλεισμένην πρὸς ὀχλη-ρὰς ἐπισκέψεις καὶ ἀπαλάσθηται πάσης μηδαμινῆς κοινωνικῆς ὑποχρέσεως. Τοῦτο οὐχὶ διότι οἱ δύο σύζυγοι εἶχον ἀποφασίσει ὅπως ἐκ συστήματος ἐφε-ξῆς ἀποφύγωσι τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπικοινωνίαν· ἀλλὰ διότι πρὸ τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος ὅπερ ὡς πυκνὸς νύκτιος ζόφος ὑπὲρ αὐτοὺς ἤωρεῖτο, ὡς μόνην συνετὴν στάσιν ἐθεώρουν τὴν τήρησιν αὐστη-

ρᾶς ἐπιφυλάξεως. Ἐάν ἡμέραν τινὰ ἢ ἦδη μυκωμένη μακρὰν ἔτι εἰς τὸν ὄριζοντα αὐτῶν λαίλαψ, σφοδρῶς καὶ ἀκαθέκτως ἐκσπῶσα, ἀήρηπαζε μακρὰν διὰ τῆς πολυρροΐου ὀρυκτῆς τῆς τὴν εὐθρυπτον αὐτῶν ὑπαρξιν, κάλλιον δὲν θὰ ἦτο τὸ νὰ μὴ ἀπασχολήσῃ ἢ καταστροφῇ αὐτῶν τὴν πολυπράγμονα κοινωνίαν, ἀπὸ πολλοῦ ἦδη αὐτοὺς λησμονήσασαν; Ὅθεν μόλις ἑκατοντάδες τινὲς ἐπισκεπτηρίων εἶχον ἀποτεθῆ καθ' ὄλον τὸν ἰανουάριον μῆνα, εὐάριθμοι δὲ ἐπισκέπται, ὁσημέραι σπανίζοντες ἐξεβίαζον τὴν φρουράν. Ἡ Ἔρμα δὲ Βουαδουσὲ ἐν διαστάσει ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐρισκομένη πρὸς τὰς ἀριστοκρατίας τῆς συνοικίας ἐκείνης, ἐφαίνετο ὡς λησμονήσασα παντελῶς τὸν ἀγαπητόν της ἐξάδελφον. Ἀλλ' εἰς τὴν ψυχρότητα ταύτην δὲν ἦτο ἴσως ξένος καὶ αὐτὸς οὗτος, ἀναγνωρίσας ἦδη τὰ παρατράγωδα τὰ παρομαρτοῦντα εἰς τὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν Πολωνίδα ὑπερβολὴν τῆς διαχυστικῆς ζέσεως.

Ἡ Ὀηρεσία συγχρόνως ἐπάλαιεν ἀνδρείως κατὰ τῆς ἐκνευριστικῆς ἀβεβαιότητος τῆς ἦν διήρχετο κρίσεως. Μετὰ διετὴ ἔγγαμον βίον προσεγγίζουσα ἦδη τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας της ἔτος, τὸν κρίσιμον τοῦτον καὶ χρησιμολόγον οὕτως εἰπεῖν χρόνον τοῦ βίου τῆς γυναικός, ἦπτον ἢ πρὸ δέκα ἐτῶν εἶχεν ἐξησθαλισμένον τὸ μέλλον αὐτῆς. Ἡ μέλλουσα κοινωνικὴ αὐτῆς θέσις, τὸ ἔδαφος, ὅπου ἐφεξῆς θὰ ἐβίον καὶ αὐτὴ ἔτι ἢ γαλήνη τοῦ προσφιλεστάτου αὐτῆ ἀνθρωπίνου ὄντος, ἦσαν φεῦ! ἄδνηλα καὶ σκοτεινά.

Κατὰ τὰς στιγμὰς τῶν συχνῶν πρὸς τὴν μοναχὴν ἐπισκέψεων της ἐνεπιστεύετο πρὸς αὐτὴν τὰς δικαιολογίας ἀγωνίας της. Ἀλλὰ τὸ θετικὸν καὶ πρακτικὸν ἐκείνης πνεῦμα, ὅπερ ἐφαίνετο ἥκιστα ἐλαστικὸν ὡσεὶ πλασθὲν ἐκ μιᾶς μόνης στεργᾶς μάζης, δὲν ἀντελαμβάνετο αὐτῶν ἀκριβῶς. Ἐνόμιζες ὅτι ἡ ἀγαθὴ πρεσβυτικὴ ἐτήρη ἐν τῷ βᾶθει τῆς καρδίας κρυφίαν τινὰ δυσχερέσκαιαν ἦτις τὴν ἐπλάνα εἰς ὑπολασθάνοντα κατὰ τῆς ἀνεψιδῆς της ἐρεθισμὸν.

— Ἀγαπητὴ μοι κόρη, τῆ εἶπεν ἡμέραν τινὰ, νομίζω ὅτι ἔχεις νευρικὰς διαταραξίαις. Θεέ μου! ἂν κάνεις μοι ἐλεγε ποτε ὅτι ἡ Ὀηρεσία δὲ Κιλιάν θὰ ἐγένετο . . . πῶς νὰ τὸ εἶπω; νευροπαθῆς! . . .

— Καλὴ μου θεία, δὲν γνωρίζετε σεῖς τὸ νὰ διερωτᾶται τις καθ' ἐκάστην: «ποῦ θὰ ἦμαι μετὰ ἐξ μῆνας; . . .»

— Καλὴ μου ἀνεψιά, δυστυχῶς δὲν ἔμαθες τί εἶναι τὸ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τις καθ' ἐκάστην μετὰ στεργᾶς βεβαιότητος: «Μετὰ εἴκοσιν ἔτη, ἂν ζήσω, θὰ ἦμαι εἰς αὐτὴν τὴν ἰδέαν θέσιν, θὰ φορῶ τὸν αὐτὸν χιτῶνα, θὰ κάμνω τὸ ἴδιον πρᾶγμα μὲ τὰ ἴδια πρόσωπα.»! . . . Πίστευσέ με, ἡ ἔλλειψις πάσης πιθανότητος περὶ μεταβολῆς ἔστω καὶ ἐλαχίστης τοῦ μέλλοντος, φαίνεται ἐνίοτε ἐπίσης βαρεῖα, ἐπίσης ὀδυνηρά.

— Εἶμαι λοιπὸν ἡ πρώτη ἦτις ἦλθε καὶ παρεπὸν ἠθῆ εἰς σᾶς ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς ζωῆς της δὲν ἐπραγματοποιήσεν ὅτι ἡ αὐγὴ της ὑπέσχετο;

— Ὡ, ὄχι! ἀλλὰ εἶσαι σχεδὸν ἡ μόνη ἦτις ὡς κατακλειδα τοῦ παραπόνου, ὡς τελευταίαν σκιερὰν ἐπίχρωσιν τῆς εἰκόνας, δὲν προσέθηκε τὴν ἐξῆς ἡμᾶσιν: « . . . Καὶ ὕστερον ἀφ' ὅλα τὰ δεινὰ μου, ὁ σύζυγός μου μὲ ἀπατᾷ! . . .»

Αὐτὸ τὸ λέγεις χωρὶς νὰ ἀπαριθμήσω καὶ τὰ λοιπὰ ζοφερὰ σημεῖα. . . .

Θερμὸς στόνος θλιβερᾶς παρασιωπήσεως ζωηρῶς τὸ στῆθος τῆς μοναχῆς ἐξογκώσας, ἐπέτεινε ἔτι μᾶλλον τὴν ἐξαρσὶν τῆς φράσεως, ὑπεδήλωσε δὲ ὅτι οὐχὶ παράπονα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξομολογήσεις συχνάκις ἐδέχετο.

— Ἀγαπητή, εἶπε συμπεραίνουσα ἡ πεπειραμένη πρεσβυτικὴ, μελετᾶς ὑπὲρ τὸ δεόν. Ἄφες το τὸ ἔργον τοῦτο, ἄφες το εἰς ἡμᾶς τὰς μοναχάς, διότι εἶναι ἰδικόν μας ἐπάγγελμα, . . . ναί, ἀλλὰ συγχρόνως λάβε ὑπ' ὄψει ὅτι ἐγὼ ἂν τώρα ἰδυνάμην νὰ ἐκλέξω, οὐδὲ δι' ὅλους τοὺς θησαυροὺς σύμπαντος τοῦ κόσμου θὰ ἐγινόμην ποτὲ μοναχὴ! Θέλεις νὰ σοὶ εἶπω τὴν ἀλήθειαν; εἶσαι ἐκ τῶν εὐτυχῶν αὐτοῦ τοῦ κόσμου, εἶσαι ἐκ τῶν πρώτων εὐτυχῶν. Ἐννοῶ ὅτι αὐτὴ ἡ δίκη σὲ ἀνυσχεῖ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν τὴν ἐχάσατε ὅλως διόλου. Καὶ ἂν τὴν χάσσετε, ὑπομονή! Ἡ γραῖα θεία σου εἶν' ἐδῶ: ὅτι εἶναι τοῦ Θεοῦ ἀνίκη εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὅτι εἶναι τῶν Κιλιάν, εἰς τοὺς Κιλιάν ἀνίκη! Δὲν θ' ἀποθάνετε ἐκ πεινῆς: λάβετε θάρρος, καὶ πρὸς τοῦτο ἀτενίσατε ὀλίγον περίξ σας· ἀγαθοεργήσατε ὅσον δύνασθε· ὅσον περισσότερον ἀγαθοεργεῖτε, τόσον περισσότερον ἀφαιρεῖτε ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ Καθαροῦ, ὁ ὁποῖος τὸ κακὸν ἔχει ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς του.

Ὅταν ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀνεχώρησεν, ἡ μοναχὴ διώλισθησε σύννους μέσφ τῶν μακρῶν διαδρομῶν τοῦ σιωπηλοῦ ναοῦ.

— Θεέ μου! εἶπε· μὴ ἀργῆς νὰ ἐκμυδενίσῃς τὴν μόνην ἀληθῆ δυστυχίαν τῆς ζωῆς της, διὰ τὴν ὁποῖαν δὲν θὰ παρηγορούμην ποτὲ ἂν ἦμην ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν της! Ναί! ἀφ' ὅσας θυσιάς ὑπέστην ἑκουσίως γνωρίζεις Σὺ, Θεέ, ποῖα ὑπῆρξε, ποῖα εἶναι ἀκόμη ἡ σοβαρωτέρα καὶ ἡ μᾶλλον ὀδυνηρά. . . Θέλεις νὰ βασιλεῦῃ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τῶν ἀσθενῶν γυναικῶν ὁ ἔρωσ ἄλλοτε μὲν τῆς συζύγου, ἄλλοτε δὲ τῆς μητρός. Θεέ μου! εἰς ἀντάλλαγμα αὐτῶν τῶν δύο ἐρώτων, τοὺς ὁποίους ἡ πτωχὴ μου καρδιά ἐπὶ τοῦ βωμοῦ του ἀπέθεσε, δός, ὦ, δός τὴν ὑπερτάτην εὐλογίαν εἰς τὴν νέαν ταύτην, τὴν ὁποῖαν ἐπλάσας τελειοτέραν ἢ ὡστε νὰ ζήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ τρυφερωτέραν ἢ ὡστε νὰ ὑποστῇ τὴν χηρείαν τοῦ μοναχικοῦ βίου, τὴν χηρείαν τὴν ἑκουσίαν καὶ αἰώνιον! . . .

Ὁ χρόνος τῆς ἀναψηλαφήσεως τῆς δικῆς ἐφῆσας, ἐπανήρχισαν δὲ αἱ ἀτελεύτητοι συνεντεύξεις τοῦ Ἀλδέρτου μετὰ τοῦ Γιδῶν Δουβουκέ. Ἡ Ὀηρεσία τότε ἠσθάνθη βαθέως τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ παραδώσῃ ἑαυτὴν εἰς ἐνθουσιώδη τινὰ ἐρεθισμὸν· παρεδόθη δέ, ὡς ἄλλαι εἰς τὴν ἀθέμιτον ἡδονὴν, εἰς ἀένναον δρᾶσιν ἐλεημοσύνης, κατοδυντροιδουσα τρόπον τινὰ τὸ σῶμα διὰ τῆς διηνεκοῦς κοπώσεως, ἐξασκοῦσα καὶ δαμάζουσα πᾶσαν εὐερέθιστον αἰσθησὶν της διὰ τῶν φρικωδεστάτων συναφειῶν, ἃς ἐπεζητεῖ, ὅπως καταπέσῃ ἑαυτὴν ὅτι ἀπέναντι τοιούτων καὶ τοσούτων φυσικῶν καὶ ἠθικῶν βασάνων, ἦτο παράδεισος ἡ ζωὴ της καὶ ἡδονικὴ θωπεία τῆς τύχης πᾶσα βιωτικὴ ἀνυσχεῖα της. Ἐζήτησε τότε θέσιν μέσφ τῶν εὐγενῶν ἐκείνων γυναικῶν, αἵτινες προσφῆρουσι τὸ ἅγιον αὐτῶν ἔλεος

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Συμβολαὶ εἰς τοὺς Ἐπίσκοπικοὺς Καταλόγους τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀμαθείας Κ. Ἀνθίμου Ἀλεξούδη.

Ἐν τῷ προτέρῳ ἐγγράφῳ ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα ἀρχιερέων εὐρισκόμενα καὶ ἐν ἑτέρῳ συνοδικῇ πράξει περὶ καθαιρέσεως ἱερέως τινὸς Νικολάου ἐκ τῆς ἐπαρχίας Λαρίσσης ἐπὶ Πατριάρχου Παρθενίου τῷ 1675 γενομένη. Καὶ τὸ ἐγγράφον τοῦτο, ἀνέκδοτον πιθανῶς, παρατιθέμεθα ἐνταῦθα, ἔχον ὧδε :

✠ **Παρθένιος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.**

† Ἐντιμότατοι Κληρικοὶ τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Λαρίσσης καὶ εὐλαβεστάτοι ἱερεῖς μετὰ πάντων τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων χρήσιμοι ἄρχοντες καὶ οἱ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, εὐχὴ δὲ καὶ εὐλογία καὶ συγχώρησις παρ' ἡμῶν. Ἐπειδὴ ὁ παπᾶ Νικόλαος χωρὶς γνώμης καὶ εἰδήσεως τοῦ ἀρχιερέως αὐτοῦ, ἱερωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσσης, ὑπερήμιου καὶ ἐξάρχου δευτέρας Θεσσαλίας καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος κὺρ Ἰακώβου καὶ χωρὶς βουλῆς τῶν ἐπιτρόπων αὐτοῦ καὶ ἐρωτήσεως αὐτεξουσίας καὶ αὐτογνωμῶν ἐστεφάνωσεν ἱερέα τινὰ μετὰ γυναικὸς μάλιστα καὶ υἱοῦ αὐτῶν ἀτάκτως καὶ παρανόμως (τῷ γὰρ ἀρχιερεῖ ἐφεῖται διακρίνειν τὰ τοιαῦτα καὶ οἰκονομεῖν κατὰ κανόνας, οὐ μὴν τοὺς ἱερεῦσιν, ὑπηρεταί, γὰρ αὐτοὶ τυγχάνουσι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, οἷς ὁ ἀρχιερεὺς τὴν προτροπὴν διακελεύσει, οὐ μὴν κριταὶ καὶ ἀποφασισταὶ καὶ ἀνερώτητοι πράκτορες), τοῦτου χάριν γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς, ἵνα ὁ τολμητὴς αὐτὸς ὡς παρόπτης τῆς ἀρχιερατικῆς ἐξουσίας καὶ παρανομουργὸς καὶ ἀτάκτος καὶ φαῦλος καὶ κατεγνωσμένων ἐπιχειρημάτων τελεστής ἀργὸς ἔστω πάσης ἱερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως, καταφρονῶν δὲ τῆς ἀργίας καὶ ἀφορισμένος ἀπὸ Θεοῦ καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος, ὡς ὑπόδικος τῇ παντελεῖ καθαιρέσει· καὶ ἐστερημένος παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ εἰσοδήματος· καὶ μηδεὶς τολμητῆς συμφορῆσαι αὐτῷ ἢ συλλειτουργῆσαι ἢ ὡς ἱερέα τιμῆσαι ἢ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀσπασθῆναι ἢ εὐλογίαν ἢ ἀγιασμὸν παρ' αὐτοῦ δεχθῆναι ἢ εἰσόδημα ἐκκλησιαστικὸν αὐτῷ δοῦναι ἐν βάρει ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου τοῦ ἀπὸ Θεοῦ Παντοκράτορος, ἕως οὗ ἐξετασθῇ ἢ ὑπόθεσις ἀκριβεστέρας καὶ γνήσιας ἢ πικδεία αὐτοῦ ἐκτενεστέρα· οὕτω γενέσθω ἐξ ἀποράσεως· α ρ ο ε' ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίου Ἰνδικτιῶνι ιδ'.

- ✠ Ὁ Ἡρακλείας Βαρθολομαῖος.
- ✠ Ὁ Χαλκιδόνος Ἱερεμίας.
- ✠ Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.
- ✠ Ὁ Ἀθηνῶν Ἀνθίμος.
- ✠ Ὁ Ἀμαθείας καὶ Καφά Γεράσιμος.
- ✠ Ὁ Δριόστρας Μακάριος.
- ✠ Ὁ Προῦδος Καλλίνικος.
- ✠ Ὁ Ἀρχιάλου Δανιὴλ.
- ✠ Ὁ Μιτυλήνης Γρηγόριος.
- ✠ Ὁ Ἄρτης Βαρθολομαῖος.
- ✠ Ὁ Μαρωνείας Ἀνανίας.
- ✠ Ὁ Βάρνης Μακάριος.
- ✠ Ὁ Τορνόβου Ἰεζεκιήλ.
- ✠ Ὁ Μιθύμνης Μακάριος.

*) Ἐπε ἀριθ. 31, σελ. 618—619.

Ἐν φύλ. 58-59 τοῦ 6' μέρους τοῦ αὐτοῦ κώδικος).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων ἐξάγομεν τὰ ἐξῆς.

Ἐν τῇ καθαιρέσει τοῦ Σταγῶν Δανιὴλ τῷ 1680 ἀναφέρεται Μητροπολίτης Καισαρείας Μελέτιος μὴ μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀνθίμου, παρ' ᾧ τίθεται *Καισαρείας* τῷ 1674 — 76 Γερμανός, τῷ δὲ 1688. Παρθένιος (Νεολ. 24 Φεβρ. 1891) Ἄρα ὁ Μελέτιος τοῦ ἡμετέρου χειρογράφου τῷ 1680 τίθεται ἐν μέσῳ τῶν δύο.

Ἄρτης. Παρ' Ἀνθίμῳ τίθεται Βαρθολομαῖος τῷ 1682 — 92 Νεολ. 13 Μαρτίου 1881).

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ ὁ Βαρθολομαῖος φαίνεται καὶ πρότερον τῷ 1675 — 1680.

Ἀρχιάλου. Παρ' Ἀνθίμῳ Δανιὴλ τῷ 1971 — 72. (Νεολ. 16 Ἰουλίου 1891) ἐν χειρ. ὁ Δανιὴλ καὶ κατόπιν τῷ 1675.

Βάρνης. Παρ' Ἀνθίμῳ ἐλλείπεται (Νεολ. 7 Ἰουλ. 1851) οἱ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ Μακάριος τῷ 1675 Σεραφεῖμ τῷ 1680.

Μαρωνείας. Παρ' Ἀνθίμῳ Ἀνανίας τῷ 1667 — 1672 (Νεολ. 17 Ἰουλ. 1891).

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογρ. ὁ Ἀνανίας καὶ κατόπιν τῷ 1675.

Ἀντίτλης. Παρ' Ἀνθίμῳ ἐλλείπει. (Νεολ. 20 Μαρτίου 1892) ἐν τῷ χειρογρ. Ταράσιος τῷ 1680.

Σταγῶν. Παρ' Ἀνθίμῳ ἐλλείπει (Νεολ. 26 Ἰουλίου 1892) ἐν τῷ χειρογράφῳ Δανιὴλ τῷ 1680.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ἐν Χάλκῃ κατὰ Μάιον τοῦ 1894.

M. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ.

Ὁ πλανήτης Ἄρης.

(Ἐν τετραγωνισμῷ μετὰ τοῦ ἡλίου τῇ 5) 17 Ἰουνίου 1894).

Μέγιστα προπαρασκευαὶ γίνονται ἐν ἄπασιν τοῖς ἀστεροσκοπείοις τῆς γῆς ὅπως μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας παρατηρηθῇ καὶ ἐξετασθῇ ὁ πλανήτης Ἄρης, μέλλων νὰ εὐρεθῇ κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς τὴν αὐτὴν ἐξαιρετικῶς μικρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπόστασιν, εἰς ἣν καὶ τὸ 1878. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πρόκειται νὰ ἐξετασθῶσιν αἱ «διπλαῖ διώρυχες», ἃς πρὸ ἐκαταεκά εἰσὼν τὸ πρῶτον παρετήρησεν ὁ Σκιαπαρέλλης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ γείτονος ἡμῶν πλανήτου, αἰτινες δὲ ἔκτοτε δὲν παρετηρήθησαν μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκαιρίας. Καὶ προσήγγισε μὲν ὁ πλανήτης ἰκανῶς πρὸς τὴν Γῆν τῷ 1892, ἀλλ' αἱ ἕροι τῆς παρατηρήσεως αὐτοῦ δὲν ἦσαν ποσοῦτον εὐνοϊκοὶ ἕνεκα τῆς μικρᾶς ἄνω τοῦ ὀρίζοντος ἀνυψώσεως τοῦ πλανήτου. Ὁ Ἄρης ἀνυψοῦτο τότε

μόλις κατὰ τὸ 18^ο ἄνωθεν τοῦ ὀρίζοντος, τούτου δ' ἐνεκεν ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ οὐσιωδῶς ἐπηρεάζοντο ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς διαθλάσεως. Νῦν ὅμως ὁ πλανήτης θά ἀνυψωθῆ εἰς μέγα ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ὕψος, ὅτε δὲ θά εὐρίσκειται ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἥλιον, θά φθάνη μέχρις ὕψους 66 1/2 μοιρῶν ἄνω τοῦ ὀρίζοντος! Οὐδὲν λοιπὸν ἄπορον ἂν οἱ ἀστρονόμοι καὶ ἰδίως οἱ δημιουργοὶ τῆς νεωτέρας γεωγραφίας τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως (ἢ μᾶλλον τῆς Ἀρεογραφίας) χαίρουσιν ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ ταῖς γενησομέναις παρατηρήσεσι, ἀναλογιζόμενοι μάλιστα καὶ τὰς ἐν τῷ μεταξύ ἐπιτευχθείσας βελτιώσεις τῶν ὀπτικῶν ὀργάνων.

Ἦδη τῷ 1892 πολλοὶ ἀστρονόμοι, ἐκτελοῦντες τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν ἐξ ἀστεροσκοπειῶν κειμένων ἐν τῷ νοτιῷ ἡμισφαιρίῳ, ἐπεβεβαίωσαν πλείστας τῶν παρατηρήσεων τοῦ Σκιαπαρέλλη. Ἐκ τοῦ ἐν Ἀρεοκίπῳ (τῆς Περουίας) ἀστεροσκοπεῖοι οἱ Πίκεριγκ καὶ Δούγκλας ἔλαβον 373 σχέδια τοῦ Ἄρεως, κατεμέτρησαν τὰς ζώνας τῶν χιόνων, ἐποίησαντο 92 μικρομετρικὰς παρατηρήσεις διαφόρων τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου σημείων καὶ ὑπελόγησαν τὸ μέγεθος διαφόρων θαλασσῶν καὶ διωρύχων, ὧν πολλὰ συνέπιπτον ἀκριβῶς πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Σκιαπαρέλλη παρατηρηθείσας. Ὡσαύτως καὶ ὁ κ. Οὐίλσον ἐκ τοῦ ἐν Νορθφῆλδ ἀστεροσκοπεῖοι παρετήρησε πλείστας τῶν διωρύχων τοῦ Σκιαπαρέλλη. Ἐκ τοῦ ἐν Λήκ τῆς Καλλιφορνίας μάλιστα ἀστεροσκοπεῖοι παρετηρήθη καὶ ἡ διπλασίασις τῶν διωρύχων, ἧτοι τὸ αἰνιγματικὸν καὶ περιοδικὸν τοῦτο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως φαινόμενον, ὅπερ ἀρξάμενον κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1892 θά καταστῆ ὄρατὸν ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ἀναπτύξει κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1894.

Τὸ ἐπὶ τῇ ἐπικειμένη πρὸς τὸν ἥλιον ἀντιθέσει τοῦ πλανήτου Ἄρεως ἐνδιαφέρον συγκεντροῦται κυρίως ἐν τῇ ἀνωτέρω μνημονευθείσῃ διπλασιασίᾳ τῶν διωρύχων, πρὸς ἐρμηνεῖαν τῆς ὁποίας οἱ ἀστρονόμοι ἐξήνεγκον διαφόρους ὑποθέσεις. Δὲν ἠδύνατο νὰ διδῶσιν ἐν τῷ φαινόμενῳ τούτῳ γεωλογικὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως ἐνέργειαν. Πράγματι ἄξιον ἀπορίας εἶναι ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀστέρος τούτου διατέμεται καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις ὑπὸ εὐθυγράμμων διωρύχων, ἔχουσῶν κανονικὸν πλάτος 60—80 χιλιομέτρων. Ἀνάλογόν τι οὐδαμῶς τῆς γῆνου σφαίρας παρατηρεῖται. Καὶ αὐτοὶ οἱ μεγαλείτεροι τῶν ποταμῶν τῆς Γῆς, ἀγωνιζόμενοι διὰ τοῦ ρεύματος αὐτῶν κατὰ τῶν γεωλογικῶν τοῦ ἐδάφους ἀνωμαλιῶν, ἀποτελοῦσι σημαντικὰς καμπὰς, ἐνῶ τὰ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως κολοσσιαία ταῦτα ρεύματα ὕδατος τηροῦσιν εἰς μῆκος πολλῶν χιλιομέτρων τὴν διεύθυνσιν τῆς εὐθείας γραμμῆς, αἱ δὲ ὄχθαι αὐτῶν εἶναι κανονικώταται. Ἀφοῦ δὲ περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ αἰτίου τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν τῶν ἀπλῶν διωρύχων ἐπικρατεῖ τὸσαύτη ἀβεβαιότης, πολὺ μᾶλλον ἄξιονπερίεργος εἶναι ἡ ἐμφάνισις παραλλήλων ταῖς πρώταις διωρύχων, ἀναφαινόμενων περιοδικῶς καὶ ἔχουσῶν τὸ αὐτὸ μῆκος καὶ πλάτος μετὰ τῶν κυρίων διωρύχων. Καὶ ὁ μὲν Βάισελ ἐθεώρησε τὴν διπλασίασιν τῶν διωρύχων ὡς φαινόμενον ὀπτικόν, καθ' ὃ

τῆς πυκνότητος τῆς ἀτμοσφαιρας τοῦ Ἄρεως οὔσης διαφόρου παρὰ τὰς διωρύχας, ὅταν ἄνεμὸς τις (πνέων συνεχῶς καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως) ἐκτρέπει τὴν εἰκόνα τῆς διωρύχου πλευροῦθεν, ἧτοι παραλλήλως πρὸς ἑαυτήν, γεννᾶται συνεπείᾳ τῆς διαθλάσεως τοῦ φωτός καὶ δευτέρα τῆς διωρύχου εἰκῶν. Ὁ Σαῖν Μενιέ ὅμως ἐπειράθη ν' ἀποδείξῃ πειραματικῶς ἐσφαλμένην τὴν θεωρίαν τοῦ Βάισελ. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐξετέλεσε τὸ ἐξῆς πείραμα. Πρὸ μεταλλίνης πλακῆς, ἐφ' ἧς εἶχον χαραχθῆ γραμμαὶ καὶ σημεῖα, ἀνάλογα πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως, ἐξέτεινε τεμάχιον λεπτῆς μουσελίνης, ἔχον μῆκος πολλῶν χιλιοστομέτρων, εἶτα δὲ διηθύνων ἐπὶ τῆς πλακῆς τὸ ἠλιακὸν φῶς. Τὰ ἐπὶ τῆς πλακῆς κεχαραγμένα σχεδιάσματα ἐφάνησαν διπλά. Ὁ Μενιέ λοιπὸν ὑποδέχεται ὅτι ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ τοῦ πλανήτου τούτου αἰωρεῖται κόνις, ἐξασκοῦσα τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν, ἣν καὶ ἐν τῷ προμνησθέντι πειράματι τὸ τεμάχιον τῆς μουσελίνης. Οἱ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅμως ταύτην ἀντιλέγοντες προσάγουσιν ὡς ἐπιχειρήματα τὸ ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς θέσεως τοῦ ἡλίου, τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς μεταξύ αὐτῶν σχηματιζομένης γωνίας θά ἐπέδρα ἐπὶ τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεως τῶν δύο διωρύχων, τοῦθ' ὅπερ δὲν συμβαίνει. Ἄλλως τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διασφρηθήσονται διὰ τῶν προσεχῶν παρατηρήσεων.

Κατὰ δεύτερον λόγον τὸ ἐνδιαφέρον συγκεντροῦται ἐπὶ τῶν στοιχείων ἐκείνων τοῦ Ἄρεως, ἅτινα παρουσιάζουσιν ἀναμφισβήτητον μετὰ τῆς γῆς ὁμοιότητα, ἅτινα δὲ ἀνεγνωρίσθησαν καὶ καθωρίσθησαν κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1892. Ὑποτιθέμεθα ὅτι γνωστὰ τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τυγχάνουσιν τὰ ἀστρονομικὰ στοιχεῖα τοῦ Ἄρεως, ἔχοντα ὡς ἐξῆς: Ἡ διάμετρος τοῦ Ἄρεως ἔχει μῆκος 6890 χιλιομέτρων ἢ 1700 λευγῶν εἰς στρογγύλον ἀριθμὸν, ἡ δὲ περιφέρεια τοῦ ἰσημερινοῦ αὐτοῦ ἰσοῦται πρὸς 21,500 χιλιομ. ἢ 5375 λεύγας· ὥστε κατ' ὄγκον ὁ Ἄρης εἶναι 8.300.000κις μικρότερος τοῦ Ἥλιου, 7 3/4 φορὰ μεγαλείτερος τῆς Σελήνης καὶ τρεῖς μεγαλείτερος τοῦ Ἑρμοῦ. Ὁ Ἄρης, ὡς καὶ ἡ Γῆ κινεῖται περὶ τὸν Ἥλιον, ἀλλ' ἡ περὶ τὸ κεντρικὸν ἄστρον περιφορὰ αὐτοῦ διαρκεῖ 686,97979 ἡμέρας. Ἡ δὲ κλίσις τοῦ ἐπιπέδου τῆς τροχιάς τοῦ Ἄρεως δὲν ἰσοῦται πρὸς 28 μοίρας καὶ 2/3, ὡς πρότερον ἐνομιζέτο, ἀλλὰ πρὸς 24^ο 52'. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἡ διακεκαυμένη ζώνη εἶναι πλατυτέρα ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ δὲ συγκεκριμένη καὶ ἡ ψυχρὰ στενωτέρα, διότι ἡ κλίσις τῆς ἐκλιπτικῆς ἰσοῦται πρὸς 23^ο 72'. Καὶ ἡ τροχιά τοῦ Ἄρεως εἶναι ἑλλειψις, ἔχουσα πολὺ μείζονα ἐκκεντρικότητα (ἧτοι ἔχουσα τὸν μέγαν ἄξονα πολὺ μείζονα τοῦ μικροῦ, ἢ ὅσον ἡ τροχιά τῆς Γῆς). Καὶ ἡ μὲν Γῆ ἀπέχει τοῦ Ἥλιου 146.200.000 χιλιομέτρων κατὰ τὸ περιήλιον καὶ 151.100.000 κατὰ τὸ ἀρήλιον. ὁ δὲ γείτων πλανήτης Ἄρης ἀπέχει τοῦ κεντρικοῦ ἀστροῦ 205.400.000 χιλιομ. ἐν τῷ περιήλιῳ καὶ 247.600.000 ἐν τῷ ἀρήλιῳ. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἄρεως ἰσοῦται πρὸ 143 ἑκατομμύρια τετρ. χιλιομέτρα,

οὕτως ὥστε ἡ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς ἀναλογία αὐτῆς ἔχει ὡς 1:0.281. Οὐχ ἦττον ὁ Ἄρης δύναται νὰ περιλάβῃ τρίς πλείονας κατοίκους, ὡς ἀποτελούμενος ἐξ 77 ἑκατομ. τετραγωνικῶν χιλιομέτρων ξηρᾶς καὶ 66 ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων ὕδατος. Ἡ πυκνότης τοῦ Ἄρεως, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς Γῆς εἶναι 0,705 (τῆς Γῆς λαμβανομένης ὡς μονάδος), ἡ δὲ μάζα 0,11. Ἀλλὰ καὶ ἡ βαρῦτης εἶναι μικροτέρα ἐπὶ τῆς σφαίρας τοῦ γείτονος ἡμῶν πλανήτου. Ἐν χιλιόγρ. ἔλκει ἐπὶ τοῦ Ἄρεως 228 γραμμάρια, ἡ δὲ ταχύτης τῆς πτώσεως κατὰ τὸ πρῶτον δευτερολεπτον εἶναι 1,9 μέτρον, ἐνῶ ἐπὶ τῆς Γῆς εἶναι 4,9 μέτρα. Ἡ βαρῦτης αὕτη ὑφίσταται ἐλάττωσιν $\frac{1}{2\frac{1}{2}}$ ἔνεκα τῆς ταχύτητος τῆς περὶ τὸν ἄξονα περιστροφῆς τοῦ Ἄρεως, διαρκούσης κατὰ τὰς νεωτάτας παρατηρήσεις 24 ὥρας 37 καὶ 22,65" καὶ διαφερούσης ἐπομένως ἀπὸ τῆς διαρκείας τῆς περιστροφῆς τῆς Γῆς κατὰ 41' 9" 19" ἐπὶ πλέον.

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ὁ Ἄρης εἶναι τὰ μέγιστα ὁμοίος τῇ Γῇ ὑπὸ ἀστρονομικὴν ἔποψιν. Ἡ ὁμοιότης ὁμοῦ αὕτη καταφαίνεται ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τὴν φυσικὴν ἢ μᾶλλον μετεωρολογικὴν ἔποψιν. Ὁ Ἄρης περιβάλλεται ὑπὸ ἀτμοσφαιρας, ἣτις συνεπέλα τῆς μικρᾶς αὐτῆς πυκνότητος περιστοιχίζει τὴν σφαῖραν τοῦ πλανήτου εἰς μέγα ὕψος (ἄνω τῶν 30 χιλιομέτρων). Ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ταύτῃ αἰωροῦνται τὰ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως ἐξάτμιζόμενα σώματα ὑπὸ μορφὴν νεφελῶν καὶ νεφῶν, ἅτινα ὁμοῦ συνήθως εἶναι ἱκανῶς διαφανῆ, ὥστε διὰ μέσον αὐτῶν νὰ διακρίνονται αἱ γραμμαὶ τῶν ἠπείρων τοῦ πλανήτου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιφάνεια τῶν ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ὑδάτων εἶναι μικροτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς ξηρᾶς, αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ διατρεχῆσεις εἶναι αὐτόθι σπανιώτεροι τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς. Ὅσακις μάλιστα αἱ ἀστρονομικαὶ παρατηρήσεις τοῦ Ἄρεως διαταράσσονται καὶ ἐπηρεάζονται ἔνεκα τῆς ἀμυδρότητος τοῦ φωτός, τοῦτο δὲν προέρχεται ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ τοῦ Ἄρεως ἀτμῶν ἢ νεφῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν νεφῶν τῆς Γῆς. Ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἡ θερμοκρασία εἶναι συγκεκραμένη, τὰ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ζῶντα ὄντα ὑπόκεινται ἦττον τῶν κατοίκων τῆς Γῆς εἰς τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ἀνωμαλίας. Ἀποδεδειγμένον τέλος εἶναι ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως καταπίπτουσι καὶ βροχαὶ καὶ χιόνες.

Οἱ δύο πόλοι τοῦ πλανήτου τούτου καλύπτονται ὑπὸ λευκῶν καλυμμάτων, ἅτινα κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθεωρήθησαν ὡς κηλίδες τοῦ παρὰ τοὺς πόλους ἐδάφους, ἐξ ἀκριβῶν ὁμοῦ παρατηρήσεων ἐξήχθη ὅτι αὗται ἀποτελοῦνται, ἐκ χιόνος καὶ πάγων, ὧν ἡ ἔκτασις ἐλαττοῦται, ὅταν ὁ σχετικὸς πόλος ἔχει θέρος. Οὕτω κατὰ τὴν τελευταίαν ἀντίθεσιν τοῦ Ἄρεως, ἦτοι τῷ 1892 ἐγένοντο ἐνδιαφέρουσαι παρατηρήσεις τῆς κηλίδος τοῦ νοτίου πόλου, ὅστις ἤρξατο τότε στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἥλιον. Τῇ 11)23 ἰουνίου ἡ ἐκ πάγων φωτεινὴ κηλὶς εἶχε φθάσει μέχρι πλάτους 65⁰, ἔχουσα ἔκτασιν 6 ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Βραδύτερον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καλύμματος τοῦ πόλου παρατηρήθη μικρὰ μέλαινα κηλὶς, τυχῶς με-

γευθηθεῖσα καὶ διαίρεσσα τὸν ἐκ πάγου ὄγκον εἰς δύο ἄνισα τμήματα, τυχῶς σμικρυνόμενα κατ' ἔκτασιν. Τῇ 14)26 ἰουλίου ἡ ἐκ πάγων κεκαλυμμένη ἐπιφάνεια εἶχεν ἔκτασιν ἴσην πρὸς τὸ τρίτον τῆς ἀνωτέρω σημειωθείσης, οὕτως ὥστε ἐντὸς τριάνοντα καὶ τριῶν ἡμερῶν ἀπηλλάγη τῶν χιόνων ἔκτασις 4 ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Ἐν τῷ βορείῳ ὁμοῦ πόλῳ βραδύτερον ἐκτελεῖται ἡ τῆξις τοῦ ἐκ πάγου φλοιοῦ ἄμα τῇ ἀρχῇ τοῦ θέρους αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ὡς ἐκ τοῦ ἀπλουστάτου λόγου, ὅτι τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου συμπίπτει πρὸς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἥλιος εὐρηται ἐν τῷ σημείῳ τῆς τῆς μεγίστης ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστάσεως, ἐνῶ τὸ τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου συμπίπτει πρὸς τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλαχίστης ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστάσεως. Πολλάκις μάλιστα τὸ παγερὸν ἐπικάλυμμα τοῦ νοτίου πόλου τήκεται αὐτοστιγμῆ. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1892 ἐκ τοῦ ἐπικαλύμματος τούτου εἶχεν ὑπολειφθῆ μακρὰ λεπτὴ καὶ σχεδὸν ἀκριβῶς εὐθύγραμμος σειρά χιόνων παρὰ ἀκανόνιστον ἐπιφάνειαν πάγων, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι παρὰ τὸν νότιον πόλον ὑπάρχει σειρά ὀρέων κεκαλυμμένων ὑπὸ αἰωνίων χιόνων.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ εἰς χαμηλότερα πλάτη παρατηρήθησαν λευκαὶ κηλίδες, ἐξφανισθεῖσαι τυχῶς, ἀποτελούμεναι δὲ πιθανῶς ἐκ χιόνων προσφάτως πεσοῦσων. Τούναντίον ἦττον φωτεινὰ ἦσαν αἱ λευκαὶ ἐκεῖναι γραμμαὶ καὶ ραβδώσεις, αἵτινες παρατηροῦντο κατὰ αὐγούστον τοῦ 1892 παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς «Βορείου θαλάσσης»¹ καὶ αἵτινες ἀπετελοῦντο πιθανῶς ἐκ νεφῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν παρατηρήσεων ἐξάγεται σαφέστατα ἡ ὁμοιότης, ἣν ὁ Ἄρης ἔχει πρὸς τὴν Γῆν καὶ ὑπὸ μετεωρολογικὴν ἔποψιν. Ἀλλ' ὁ ὁρογραφικὸς καὶ ὑδρογραφικὸς σχηματισμὸς τῆς ἐπιφανείας τοῦ γείτονος ἡμῶν τούτου πλανήτου συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅτι οὗτος κατέχει ἐν τῷ ἡλιακῷ συστήματι θέσιν κρείσσονα τῆς Γῆς. Ἄν ρίψωμεν τὰ βλέμματα ἡμῶν ἐπὶ τοῦ πίνακος τῶν δύο τοῦ Ἄρεως ἡμισφαιρίων καὶ συγκρίνωμεν ταῦτα πρὸς τὰ τῆς Γῆς, θὰ ἴδωμεν ὅτι μεγίστη μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει διαφορὰ. Ὁ γεωγραφικὸς πίναξ τῶν τελευταίων συγκρινόμενος πρὸς τὸν τῶν πρώτων φαίνεται ὡς μῦθος παιδικὸς ἀπέναντι νευρώδους δραματικοῦ ἔργου. Τὰ σχήματα τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς φαίνονται ἄμορφα καὶ ἀσχημα, δίδουσι δὲ τὴν εἰκόνα τῆς καταθραύσεως ἀπέναντι τῆς μεγάλῃς ἁρμονίας τῶν ἠπείρων τῆς τοῦ Ἄρεως ἐπιφανείας. Ἐπὶ τῆς Γῆς ἐκτείνονται ἀτελεύτητοι θάλασσαί, ἐμποιοῦσαι μακρόθεν τὴν ἐντύπωσιν εὐρυτάτης ἀβύσσου, αἱ δὲ ξηραὶ φαίνονται ὡς κατὰ σύμπτωσιν ἀπαντῶσαι καὶ ὡς παραπληρωματικόν τι. Οἷα ὁμοῦ διαφορὰ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως! Ἐκεῖ ἐπικρατεῖ ἡ στερεὰ τὰ ρεῦματα τοῦ Ἄρεως δίκην φλεβῶν

1) Ἡ «Βόρειος θάλασσα» τοῦ Ἄρεως εἶναι κυανῆ, ἀκανόνιστως τετραγωνικῆ, ἔχει δὲ ἐπιφάνειαν 560,000 περίπου τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

καὶ ἀρτηριῶν διασχίζουσι τὴν ξηράν, περιβάλλουσιν τὴν σφαιραν τοῦ πλανήτου ὡσεὶ διὰ χαλκοῦ θώρακος. Πράγματι δὲ ὁ Ἄρης φαίνεται τελειότερος τῆς Γῆς, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ μίαν ἔτι ἀπόδειξιν περὶ τῆς γνώμης, ἣν ἐξεφράσαμεν ἐν τῇ περὶ Οὐρανοῦ πραγματείᾳ. καθ' ἣν δὲ ὅσον μᾶλλον ἀπέχει τοῦ Ἥλιου πλανήτης τις, τοσοῦτον τελειότερος τυγχάνει. Ἄν ὅμως ἡ περὶ τῆς βαθμιαίας ταύτης προόδου ἰδέα ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῆς ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ὑπέροξεως φυτικῶν καὶ ζωϊκῶν ὄντων, τοῦτο δὲν δύναται μὲν ν' ἀποδειχθῆ, ἀλλὰ καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς γνώμη ἐσφαλμένη ἐπὶ τῇ βίσει λογικῶν καὶ φυσικοφιλοσοφικῶν λόγων. Ἴσως μάλιστα θὰ ὑπῆρχον καὶ ἀποδείξεις περὶ τοῦ ὅτι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ φυτικοῦ βασιλείου ἢ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως γραφικότης τῶν τοπειῶν δὲν εἶναι τοσοῦτον μονότονος.

Πράγματι δὲ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτου παρουσιάζει ποικιλίαν χρωμάτων, καταδεικνύουσιν μεγίστην φυσικὴν καλλονήν. Μεταξὺ πλάντων τῶν σημείων ἅτινα καθώρισαν οἱ ἀμερικανοὶ ἀστρονόμοι κατὰ αὐγουστον τοῦ 1892, καταλέγεται καὶ τὸ ὅτι «τμήματά τινα τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρεως ὑφίστανται μεταβολὰς χρωμάτων, μὴ δυναμέναις νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ τῶν νεφῶν» καὶ ὅτι «καθαρῶς πράσιναί θέσεις παρατηροῦνται συχνάκις παρὰ τοὺς πόλους.» Προδήλως καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ φυτικοῦ βασιλείου ὁ Ἄρης ὁμοιάζει τῇ Γῇ, εἶναι δὲ πλέον ἢ πιθανόν ὅτι ὁ πλανήτης κατοικεῖται καὶ ἐπὶ ἀνθρωπίνων ὄντων.

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ 5)17 ἰουνίου ὁ Ἄρης εὐρίσκετο ἐν τετραγωνισμῷ μετὰ τοῦ Ἥλιου, ἦτοι ἀπέειχε τοῦτου 90° μοίρας. Ἀνατέλλει περὶ τὸ μεσονύκτιον διέρχεται δὲ διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ περὶ τὴν θιν ὥραν τῆς πρωίας. Ἡ Γῆ πλησιάζει πρὸς αὐτὸν μετὰ ταχύτητος ὁσημέραι ἀξέουσης προσηγγίζουσα πρὸς αὐτὸν κατὰ 148,000 χιλιόμετρα καθ' ἑκάστην. Τῇ 5)17 ἰουνίου ἢ ἀπὸ τῆς Γῆς ἀπόστασις αὐτοῦ ἀνήρχετο εἰς 1 1/4 περίπου τῆς ἡμιαδιαμέτρου τῆς τροχίᾳς τῆς Γῆς. Εἰς τὸ ἐγγύτατον πρὸς τὴν Γῆν σημεῖον θὰ εὐρίσκειται ὁ Ἄρης τῇ 8)20 προσεχούς Ὀκτωβρίου, ὅτε καὶ θὰ ἀπέχη 64. 512. 360 χιλιόμετρα εὐρισκόμενος ἀκριβῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἥλιον.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἡ ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ.

Ἦτο ὥραία ὡς σκιά τῆς Οὐρανιας Ἀφροδίτης ἢ Ἀμαρυλλίς, ἡ γλαυκώπις Δρυάς. Ἡ ὄψις τῆς ἦτο λευκὴ ὡς ἡ χιών τοῦ Ὀλύμπου, ἦν ροδίζουσι βραδέως περῶσαι αἱ δραπέτιδες λάμψεις τῆς δύσεως. Θεσπέσιον μεῖδιμα διεχέετο φαιδρῶς ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς, ἠδὺ ὡς ἡ πρώτη ροδόχρυσος αἴγλη, ἡ πλημμυροῦσα αἰθρίως τὸν γαλιάνιον τῆς αὐγῆς οὐρανόν. Ἡ δὲ καλλιπλόκαμος αὐτῆς κόμη περιέστεφεν ἐρατεινῶς τὴν ἀκτινοβόλον μορφήν τῆς ὡς

χρυσῇ καὶ ἀτμώδης νεφέλῃ περιβάλλουσα ἄστρον γλυκύ. Ὅτε τὴν ἐσπέραν ἡ Φοῖβη, ἡ ἀργυρομέτωπος ἄνασσα τῆς νυκτός, λούουσα παιγνιωδῶς τὴν ἀκτινοειδῆ αὐτῆς κόμην εἰς τὸ κύμα, ἤρχετο εἶτα κυλιούσα ἀνὰ τοὺς ὑψηλὰς αἰθέρας τὸ χρυσήνιον ἄρμα τῆς, ἠτένιζεν αὐτὴν ρεμβάζουσιν ἀφελῶς εἰς τὴν ρίζαν τοῦ θείου ὄρους, καὶ ἀπέκρυπτε τὴν μορφήν ὀπίσω φαιῶν συννέφων, ὡρὰ ἐκ ζηλίας ἢ τάλαινα.

Ἦτο κόρη τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, τοῦ πτερόεντος ἀγγέλου, ἡ λευκώλενος Νύμφη. Ἡμέραν τινὰ ἡ μυριολάτρευτος θεότης, ἐν στιγμῇ φαντασιοπληξίας βαρυνθεῖσα τὰ ἀκτινόχρυσά ὑψηλῆς θεσπεσίας κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου, ἦν προσκυνούσιν ἀργυροχίονες ὄγκοι νεφῶν τοὺς αἰθέρας προσπλέοντες, κατέβη ὅπως περιέβη ποικιλίας χάριν τὰ βαθύσκια δάση, τὰ πυκνούμενα εἰς τὰς ὑπωρείας αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἔτεκεν αὐτὴν μέσφ τῶν εὐανθῶν λειμώνων ἐπὶ κοίτης ἐκ ρόδων καὶ κρίνων, ὑπὸ σκιᾶν ἐλάτης εὐμήκους καὶ στιβαρᾶς παλιφάτου δρυός. Ἄλλ' ἐκ φθόγου, φεῦ! ἡ μήτηρ δὲν συμπαρέλαβε τὸ βρέφος, ὅτε ἐπανεβῆ εἰς τὰς σελτὰς τοῦ Ὀλύμπου ἄρκου, φοβηθεῖσα ἀστόργως μὴ, αὐξανόμενον, καὶ αὐτὴν ἔτι ἀμαυρώσῃ διὰ τοῦ ἀπαστράπτοντος κάλλους του. Ὡ τοῦ ζηλοῦ τοῦ τῆς φιλαρεσκείας ἐγωΐσμου! ἐπέπρωτο λοιπὸν καὶ ἡ μητρικὴ στοργὴ νὰ θυσιασθῆ εἰς αὐτόν!

Αἱ Χάριτες ἀνέθρεψαν τὸ ἐγκαταλειφθὲν βρέφος ἐκ χρυσῶν μῆλων, ἅτινα διὰ λευκώλενων χειρῶν ἔδρεπον ἀπὸ τῶν ἀγλαοκάρπων δένδρων τῶν πλησίον λειμώνων καὶ ἐκ γλυκεροῦ ροδρομέλιτος. Ὅτε δ' ἡ μελανόπτερος Νύξ ἤρχετο ἀνάπτουσα σιγηλῶς εἰς τὰ ὑψηλὰ τοὺς πυρολαμπεῖς τῶν ἀστέρων φανούς, αἱ Μοῦσαι, αἱ ἀργυρόφθογγοι Μοῦσαι, προσήρχοντο φιλομειδῶς περὶ τὸ χλοερὸν αὐτῆς λίκνον καὶ διὰ τῆς θείας ὀδῆς των, ἦν καὶ ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐν ἐκστάσει ἀκούει, τὸν ὕπνον αὐτῆς ἐβαυκάλιζον.

Καὶ κῦξήθη ὑπὸ στοργικῶν οὐρανῶν ἡ ροδόπεπλος Νύμφη. Ἡ αὐγὴ τὴν ἐφίλει διὰ τῶν χρυσῶν τῆς σπινθήρων, καὶ τὴν ἐθώπευεν ἡ δύσις διὰ τῶν τελευταίων ἀκτίνων τῆς. Ἡ κρυπτόβιος φιλομήλα χάριν αὐτῆς μόνης ἐτόνιζεν, ὑπὸ σκιερὰ φυλλώματα ἐστεγασμένη, τὸ ἠδὺ αὐτῆς ἄσμα δι' ἡμέρας καὶ νυκτός. Ὅτε μὲν τῇ ἔψαλλε δι' ὀδῆς μελιρρῦτου πῶς ἡ στυγερά Πρόκνη, ἡ δύστηνος ἀδελφὴ τῆς, τὰς χεῖρας βάψασα εἰς πολὺτιμον αἶμα, ἔφυγεν ἀπελπὶς εἶτα καὶ ἀσυναίσθητως καθ' ὁδὸν μετεμορφώθη ἡ πλάνης εἰς χελιδόνα μελανεῖμονα: ἡ πῶς ἡ ἀπθονόστομος Σαπφῶ ἀπὸ τοῦ ὑψικρήνου ἀπταίου βράχου ἐπήδησε παράφορος εἰς τὸ παφλάζον κύμα, δαφνηστεφῆς καὶ λευκοχίτων, σφίγγουσα ἐπὶ τῆς πυριφλεγούς καρδίας τὴν χρυσὴν αὐτῆς φόρμιγγα. Τότε εἰς τοὺς ἠχους τῶν ἠδυπαθῶν τοῦ πτηνοῦ ἐλεγείων συνεκινεῖτο ἡ θάλλουσα φύσις, ἐστέναζον οἱ δρυμῶνες καὶ τὰ βαθυπόρφυρα ρόδα ὡχρίων ἐκ θλίψεως: ἀπὸ δὲ τῶν οὐρανοχρῶν τῆς Ἀμαρυλλίδος ὀμμάτων ἐστάλαζον ἀργυραὶ δακρῶν ρανίδες, αἰτίνες, ἂν ἐπιπτον ὡς γλυκεῖα δρόσος ἐπὶ μεμαραμένων τυχῶν ἀνθυλλίων, τοῖς ἀπέδιδον ζωὴν καὶ θάλας αὐτοστιγμῆ. Ὅτε δὲ πάλιν τῇ ἔψαλλε φαιδρὰ ἄσματα, τῇ διηγείτο εὐμόλπως, πῶς τὸ μυρπίνον ρόδον, τὸ χά-

μα τοῦ ἔαρος, λευκὸν ὄν ὅτ' ἐπλάσθη, ἐβαπτίσθη αἴφνης ἐν στιγμῇ ἀκαριαίας χαρᾶς εἰς καλλιχρουν ἐρούθημα.

»Εἶχε πλασθῆ τὸ ρόδον τὸ ὠραῖον
λευκὸν λευκὸν ὡς ἡ ἀγνή χιών·
ὁ ζέφυρος τὸ κατεψίλει πνέων,
καὶ ἦνθει θεσπεσίως μειδιῶν.

» Ὁρθοῦτο εἰς λειμῶνας ἐαριτάς
ὡς τῶν ἀθεῶν ἀναξ ζηλευτός,
στεφόμενος μὲ δρόσου μαργαρίτας,
εἰς τὰς ἀκτίνας χαιρών τοῦ φωτός.

»Καὶ ἦρισε τὸ ρόδον πρὸς τὸ κρίνον,
ὑπερ ἔγγυς εἰς ρύακος νερόν
τὴν ἀργυρώδη κεφαλὴν του κλίνον,
ἐλούετο εἰς κύμα λαμπερόν.

»Κριτὴς ἐκλήθ' ἡ ἀπδὼν ἡ λάλος,
νά εἴπῃ μὲ τὸ ἦμά της τὰβρόν,
ποῖον μὲ πλεῖον ἐκοσμήθη κάλλος
καὶ μῦρον ἔχει μᾶλλον γλυκερόν.

» Ἡ μουσα τῶν δρυμῶνων ἀπεκρίθη :
— ὦ ἄνθη ! εἶσθ' ἀμφοτέρα λαμπρά,
τὸ ρόδον πλὴν, μοὶ φαίνεται', ἐκοσμήθη
μὲ κάλλη κάπως πλεόν δροσερά

»Καὶ ἐκλινε τὸ κρίνον τὰργυρώδες
μὲ λύπην πρὸς τοῦ ρύακος τὸν ροῦν,
κ' ἐκ τῆς χαρᾶς τὸ ρόδον τὸ εὐώδες
αὐτοστιγμῆ ἐδάφη πορφυροῦν».

Εὐδαίμων Νύμφη!.. καὶ αὐτὴ ἡ μεγαλοπρεπὴς ἀναστα τῶν αἰθέρων, καὶ αὐτὴ ἡ ἀδαμαντόστεπτος Ἴρα, ἡ ἐρατεινὴ μελανῶπις συμβία τοῦ παντοδυνάμου πατρὸς ἀνδρῶν καὶ θεῶν, ἐπλήχθη καιριῶς τὴν καρδίαν ὑπὸ τοῦ ὄξέος τοῦ φθόνου βέλους εἰς τὴν θεῶν τῶν ἐξαισιῶν χαρίτων της. Καὶ ἀπέστειλέ ποτε κατὰ τῆς ἀγνῆς δρυάδος ὀφιδῶδη καὶ βλοσυρόφθαλμον δράκοντα, ὅστις ἀγρίως συρίζων, ἐφώρμησε λάβρως ὅπως κατασπαράξῃ τὰ κρινόπλαστα μέλη της· ἀλλ' ἐκθαμβος καὶ αὐτὸς ἔτι καὶ ἀναυδος πρὸ αὐτῆς ἀπομείνας,— ὦ τοῦ ἀκατανικήτου κράτους τῆς ἱεράς καλλονῆς!— ἀφῆκεν ἄθικτον τὴν θείαν παρθένον, καὶ ὀπισθοδρομήσας ἔφυγε ταχύς εἰς βραχθέμεθλα ὄρη, ἐκρίθη ὀπίσω ἀβάτων λοχμῶν.

Ἐκτοτε ἡ ζωὴ τῆς εὐπέπλου δρυάδος διέρρεεν ἠδέια καὶ διαυγῆς ὡς ὁ ἐγγύς κυλινδούμενος χρυσοδίνης ρύαξ. Ἐντὸς αὐτοῦ κατώπριζεν ἐκείνη τὴν μορφὴν της, καὶ χαρὰ τότε ἠδέια, ἀπλετος καὶ ἀρρητος χαρὰ κατεπλημύρει τὴν καρδίαν αὐτῆς. Ναι, ἔχαιρεν ἡ ἰδεόμορφος κόρη διὰ τὸ κάλλος της, ἔχαιρε πλέον ἢ ἂν αἱ ἀεροδάτιδες πτέρυγες τοῦ χρυσοῦ τοῦ Διὸς ἀετοῦ, ἢ τοῦ ὕψιπετοῦς Πηγάσου ἀνήρπασον αὐτὴν αἰφνιδίως εἰς οὐρανόν! Εἰς ἔκστασιν περιερχομένη, ἐκλινε πρὸς τὸ κάτοπτρον τὸ λάμπρον, καὶ ἐθαύμαζεν ἐαυτὴν μειδιῶσα ἐπὶ μακρόν, μέχρως ὅτου, ἀφ' οὗ ἔδυνεν ὀπίσω ὄρεων ὁ Φοῖβος τελευταῖον χρυσοῦν φίλημα πρὸς αὐτὴν ἀποστελλων, ἐπέχυνε περίξ αὐτῆς τοὺς πυκνοὺς της ζόφους ἢ βαθυμέλαινα νύξ.

Αὐγὴν τινα, τὴν κόμην στεφανώσασα δι' ἰάσμων καὶ ῥόδων ἐκάθησε πάλιν ἡ Ἀμαρυλλίς ἐγγύς τοῦ κελαρύζοντος ρύακος. Παρ' αὐτὴν οἱ θάμνοι ἐφρίσσαν ὑπὸ τὰς αἴρας, ἡ αἰωνόβιος δρυς ἐφῆπλου ἀνωθέν της τοὺς σκιοδότους κλάδους της. Ἐβλεπεν εἰς τὸν ροῦν τὴν μορφὴν της, ἔβλεπεν ἕως οὗ ὑπὸ τοῦ αὐτολάτρυδος θαυμασμοῦ καταβληθεῖσα, ἀπώλεσε πᾶσαν αἴσθησιν!.. Ἐκλινεν ἐντὸς, ἐκλινεν ἔτι μᾶλλον, ὑπερμέτρως ἐκλινε καὶ αἴφνης!.. παφλάζων δούπος ἠκούσθη καὶ τὸ γαλήνιον κύμα ἐφρίγησεν! Ἡ δρυς, ἡ ἐλάτη, οἱ λευκανθεῖς μυριόφυλλοι θάμνοι, ἐφρίξαν θροοῦσαι καὶ τὸν στόνον αὐτῶν ἀνπεθόησεν ἡ σκιδότης τοῦ δάσους Ἡχώ!.. Φεῦ, φεῦ ἡ Ἀμαρυλλίς, ἡ πολυλάτρευτος ἀνασσα τῆς χλοανθοῦς ἐκείνης ὄχτης, ἡ ὑπερφυῆς καλλονή, ἦν πανισχύρου θεαίνης φθόνος δὲν ἴσχυσε νὰ καταστρέψῃ, κατεπόθη ἔσαι ὑπὸ τῶν κυμάτων ἀπωλέσθη θῦμα τῆς ἐγωιστικῆς φιλαρσεκειᾶς, τοῦ φιλαλύτου αὐτοθαυμασμοῦ!.. Κατάρατε εὐφροισθε ρύαξ!.. ὦ, ἂν τὸ αὐτὸ ὡς σὺ προὔξενον δρᾶμα καὶ ἐν τῷ φαύλῳ ἡμῶν αἰῶνι τὰ χρυσοστέφανα κάτοπρα τῶν εὐειδῶν γυναικῶν καὶ παρθένων, εὐτυχῆς, εὐτυχῆς καὶ ἀγία ἡ ἡρωϊκὴ χεὶρ ἐκείνη ἣτις θὰ ἀπετόλμα ποτὲ νὰ κατασυντρίψῃ ἅπαντα ταῦτα εἰς κόνιν, καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς ὑψηλίου ἀφανίσῃ αὐτὰ ἔσαι!..

Ἡ χρυσὴ Ἀφροδίτη μεταμελομένη πικρῶς ὅτι ἀστόργως ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς γῆς τὴν περικαλλῆ θυγατέρα, μετέβαλε τὴν ἄμοιρον εἰς αἰθαλῆ παρῶχθιον ἰτέαν, ἣτις κλίνοσα πενθίμως, ἀενάως λούει τὴν μακρὰν αὐτῆς κόμην εἰς τοῦ ρύακος ἐκείνου τὰ χρυσάργυρα κύματα. Μελάγχολος δὲ ἀπδὼν ἐπ' αὐτῆς καθημένη, κελαιεὶ θρηνοδῶς τὸν πικρὸν θάνατόν της, καὶ πρὸς τὸ περιπαθὲς αὐτῆς ἄσμα ὁ ἠδύς φιλοῖσθος ἐπὶ τῶν χαλκίων τῆς ὄχτης ἐκπνέων, τὸν βαθὺν αὐτοῦ στόνον ἐνοῖ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

Η ΦΥΛΗ ΤΩΝ ΑἶΝΩΝ (Ainos).

Οὕτω καλοῦσιν ἰδιόρρυθμόν τινα φυλὴν, ἧς τὰ μέλη ζῶσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐν καταστάσει πολιτισμοῦ παντελῶς ἀρχαίου καὶ σχεδὸν παραπλησίᾳ πρὸς τὴν βαρβαρότητα.

Μέχρι τοῦδε οἱ Ἀἰνοὶ ἐθεωροῦντο ὡς αὐτόχθων φυλὴ τῆς Ἰαπωνίας. Ἐθνολογικαὶ ὁμῶς ἔρευναι γενομένηαι ἐπ' ἐσχάτων κατέδειξαν, ὅτι ἡ φυλὴ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς αὐτόχθων τῆς Ἰαπωνίας, διότι ὑπάρχουσι τεκμήρια, μαρτυροῦντα περὶ τῆς προγενεστέρως ὑπάρξεως λαοῦ, ζήσαντος ἐν Ἰαπωνίᾳ πρὸ τῶν Αἰνῶν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐπικρατήσαντες ἐν Ἰαπωνίᾳ, εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτάτην, συνετέλεσαν εἰς τὴν κατὰ μικρὸν ἐλάττωσιν τῶν προτέρων κατοίκων, ἐπενεγκόντες ἐπὶ τέλους τὸν παντελῆ ἐξαφάνισμόν αὐτῶν.

Οἱ Κορακπουγκουροῦ — τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἥμισυ ἀρμονικὸν ὄνομα, ὑπερ δίδουσιν οἱ Ἀἰνοὶ εἰς τοὺς ὑπ' αὐ-

τῶν ἐκβληθέντας πρώτους ἰθαγενεῖς τῆς Ἰαπωνίας — ἦσαν σχετικῶς μᾶλλον πεπολιτισμένοι τῶν νέων κατακτητῶν αὐτῶν. Ἐξῶν μὲν ἐντὸς ὑπογεῖων σπηλαιῶν, ἀλλ' ἐγνώριζον τὴν ἀγγειοπλαστικὴν ὑπάρχουσι δὲ ἐν τισὶ συλλογαῖς δείγματα τῆς λίαν περιέργου τέχνης, μεθ' ἧς κατασκευάζον τὰ διάφορα ἀγγεῖα αὐτῶν. Τοιοῦτοι μὲν ὑπῆρξαν οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Ἰαπωνίας, ὧν ὄλεθρος ὑπῆρξαν οἱ νέοι αὐτῶν κατακτηταί, οἱ Ἄινοι. Διὰ δικαίας ὅμως τροπῆς τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου, οἱ κατακτηταὶ τῶν Κοροσπουγκουρού ἔδει νὰ κατακτηθῶσι καὶ αὐτοὶ ὑπὸ φυλῆς πιθανῶς μὲν πολυκριθμοτέρας, βεβαίως ὅμως ἀνωτέρας κατὰ τὸν πολιτισμόν. Οἱ νέοι οὗτοι κατακτηταὶ εἰσὶν οἱ σημερινοὶ Ἰάπωνες, ὧν αἱ ταχεῖαι πρόοδοι ἐκπλήττουσι τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν.

Οἱ Ἰάπωνες ἐπικρατήσαντες τῶν Ἄινῶν περιώρισαν αὐτοὺς ἐν τῇ νήσῳ Ἰεζῶ, ἔθνα ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ταχέως ἐλαττοῦται. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν γενομένην ἐν ἔτει 1885, ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν ἀνήρχετο μόλις εἰς 16000, ἡ δὲ ἐλάττωσις σταθερῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου προβαίνει. Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἡ φυλὴ αὕτη ὁσονοῦπω ἐξαφανισθήσεται ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, οὐχὶ ἀλυσιτελεῖς φρονοῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐν τῇσ περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς φυλῆς ταύτης.

Ἡ φυλὴ τῶν Ἄινῶν, εἰ καὶ εἰς συγχᾶς διατελεῖ σχέσεις πρὸς τοὺς Ἰάπωνας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ζῆ, εὐρίσκεται εἰσέτι βεβηθισμένη ἐν τῇ βαρβαρότητι, ἕνεκα τῆς ἀπεχθείας, ἣν αἰσθάνονται εἰς τὴν μετὰ τῶν Ἰαπωνίων ἀναστροφὴν καὶ συνανάμιξιν. Συνήθως μνεῖαν ποιοῦμεθα αὐτῶν, ὡς τῆς μάλιστα ἐξητυλισμένης φυλῆς τῆς ὕδρογειοῦ. Ὡς ἐκ τῶν κατωτέρω ὅμως φανήσεται, πρέπει ν' ἀνομολογήσωμεν, ὅτι ὑπερβολικῶς κρίνομεν περὶ αὐτῶν. Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος δὲν ἐγνώριζον εἰμὴ τὰ ἐκ λίθων ὄπλα, καὶ σήμερον δὲ εἰσέτι ἡ χρῆσις τῶν πυροβόλων παρ' αὐτοῖς ἐστὶ σπανία, εἰ μὴ ἄγνωστος.

Σωματολογικῶς ἐξεταζόμενοι εἰσὶ μικροὶ τὰ ἀνάστημα καὶ παχεῖς, μυωνικῆς δὲ δυνάμειος ἀρκούντως ἀνεπτυγμένης· τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου αὐτῶν εἰσὶ παραπλήσια πρὸς τὰ τῶν Μογγόλων· τὸ χρῶμα αὐτῶν ποικίλλει μετὰ τὸν κιτρίνου καὶ τοῦ φαιοῦ ἀνοικτοῦ· δύσκολον ὅμως εἶναι ν' ἀντιληφθῇ τις σαφῶς τὰς διαφορὰς ἀποχρώσεις, διότι τὸ δῆμα αὐτῶν καλύπτεται ὑπὸ παχέος στρώματος ρύπου, ὅστις ἐπισφραγίζεται ἐπὶ τοῦ δῆματος αὐτῶν ἕνεκα παραδόξου αὐτῶν ἐθίμου· ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῶν οὐδέποτε ἐνίφθησαν, οὐδέποτε ἐκτένισαν τὴν κόμην καὶ τὴν γενειάδα αὐτῶν, αἰτίνες εἰσὶ μακρόταται καὶ πυκνόταται. Ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν τῆς φυλῆς ταύτης ἐστὶν ἡ ἐκτακτος ἀνάπτυξις τοῦ τριχῶδους συστήματος. Οἱ ἄνδρες, ἐνίοτε δὲ καὶ αἱ γυναῖκες, ἔχουσι τὸ σῶμα αὐτῶν καθ' ἅπασαν τὴν ἐκτασιν αὐτοῦ κεκαλυμμένον ὑπὸ μελαινῶν καὶ ἀφθόνων τριχῶν. Αἱ μὲν ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν ἀνδρῶν τρίχες ἔχουσι μῆκος 10 ἐκατοστῶν τοῦ μέτρου, αἱ δὲ ἐπὶ τῆς ράχιδος 5. Ἡ γενειὰς αὐτῶν καθίκει μέγχι τῆς ζώνης αὐτῶν· ἐντεῦθεν ἡ περιφρονητικὴ ἔπωνυ-

μία Ἐβιζού, (ἄγριοι κεκαλυμμένον ἔχοντες τὸ σῶμα ὑπὸ τριχῶν), ἦν ἀποδίδουσι αὐτοῖς οἱ Ἰάπωνες τῶν ἄποιων τὸ ἄτριχον δῆμα ἀποτελεῖ μεγίστην ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πολύτριχον δῆμα τῶν γειτόνων αὐτῶν. Ὑπάρχει δὲ περιέργος τις μῦθος παρὰ τοῖς Ἄινοις ἐρμηνεύων τὴν τοιαύτην κατάστασιν τοῦ δῆματος αὐτῶν.

Νεῶνις τις ἠρνεῖτο νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πατρὸς αὐτῆς· ὁ πατὴρ ὀργισθεὶς διὰ τὴν ἀπειθειαν ταύτην ἐνέκλεισε τὴν θυγατέρα του ἐντὸς ξυλίνου κιβωτίου καὶ ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν. Τὰ κύματα τῆς θαλάσσης παρέσυραν τὸ κιβώτιον καὶ ἐξήγαγον αὐτὸ εἰς τὴν νῆσον Ἰεζῶ, ἐκεῖ ὅπου σήμερον ἐγείρεται ἡ πόλις Ἰσχικάρη. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ νῆσος κατωκίετο ὑπὸ κυνῶν μόνων, ἐξ ὧν εἰς ἔθραυσε διὰ τῶν ὀδόντων τὸ κιβώτιον καὶ ἀπέδωκεν οὕτως εἰς τὴν νεάνιδα τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ζωὴν. Ἡ νεάνις εὐγνωμονοῦσα συνεζεύχθη τὸν κύνα καὶ ἔτεκεν ἐξ αὐτοῦ πολλὰ τέκνα ἔχοντα τὸ σῶμα αὐτῶν, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ των, κεκαλυμμένον ὑπὸ μακρῶν μελαινῶν τριχῶν. Ἐκ τῶν τέκνων λοιπὸν τούτων κατάγονται πάντες οἱ Ἄινοι, διὸ καὶ ἔχουσι ἀνεπτυγμένον τὸ τριχῶδες σύστημα. Ἐὰν πιστεύσωμεν εἰς τὸν μῦθον τούτον, δικαιούμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὑπάρχει καὶ παρὰ τοῖς ἀπολιτιστοῖς τούτοις ἡ ἰδέα τῆς κατὰ κληρονομικότητα μεταβιβάσεως τῶν σωματικῶν ἐντελειῶν καὶ ἀτελειῶν καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν ἀπὸ πατρὸς εἰς τέκνα.

Αἱ παρθένου τῆς φυλῆς ταύτης εἰσὶν ἀρκούντως ὠραϊκαί, ἀλλ' αἱ ἔγγαμοι γυναῖκες πρῶτως μαραίνονται ἕνεκα τῶν τραχέων ἔργων, εἰς ἃ ὑποβάλλονται.

Ἐν ἡλικίᾳ ἐξ ἧ ἑπτὰ ἐτῶν τὰ κοράσια στιγματίζονται ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους, ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ ἄλλων μελῶν τοῦ σώματος. Τὰ στίγματα ταῦτα γίνονται δι' ἐλαφρῶν ἐντομῶν τὰς ὁποίας καθιστῶσιν ἀνεξιτήλους τρίβοντες τὴν πληγὴν δι' αἰθάλης. Οἱ στιγματισμοὶ οὗτοι αὐξάνονται καθόσον προβαίνει ἡ ἡλικία, τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ ἄνω χεῖλους στίγματα ἐπὶ τέλους παρέχουσι ὄψιν ἀληθοῦς μύστακος.

Τὰ ἦθη τῶν Ἄινῶν εἰσὶν ἡπια, τὰ δὲ ἐγκλήματα σπάνια. Ἐκαστον χωρίον ὑποτάσσεται εἰς ἀρχηγόν, ὃν ἐκλέγει καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἀξίωμα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐστὶ κληρονομικόν. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἶναι τετράγωνοι, ἄνευ παραθύρων, κακῶς ἀεριζόμεναι, κατασκευασμέναι ἐκ τεμαχίων ξύλων χονδροειδῶς κατεργασμένων. Ἡ ἐστία κείται ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκίας, ὁ δὲ καπνὸς ἀνέρχεται δι' ὀπῆς ὑπαρχούσης ἐπὶ τῆς στέγης. Οὕτω δὲ ἡ δυσωδία καὶ ἡ ρυπαρότης βασιλεύουσιν ἐν ταῖς καλύβαις ταύταις.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οὔτε τὴν γραφὴν, οὔτε τὴν χρῆσιν νομισμάτων γνωρίζουσι. Ζῶσι προπάντων διὰ τῆς θήρας. Τὸ εὐνοούμενον ὑπ' αὐτῶν ποτόν εἶναι τὸ λεγόμενον Σακέ, ἐξαγόμενον διὰ ζυμώσεως ἐκ τῆς ὀρύζης καὶ τοῦ κέγγρου.

Ὅπως διατηρῶσι τὴν μνήμην γεγονότος τινὸς χάραττουσι διάφορα σημεῖα ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῶν δένδρων. Τὸ αὐτὸ στοιχειώδες τοῦτο μέτρον χρησιμεύει αὐτοῖς

διὰ τὸ ἐλάχιστον ἀνταλλακτικὸν ἐμπόριον ὕπερ διεξάγουσι πρὸς τοὺς γείτονας αὐτῶν.

Πρέπει οἱ ἀρμόδιοι ἐπιστήμονες νὰ σπεύσωσι πρὸς μελέτην τῆς περιέργου ταύτης φυλῆς ὑπὸ πολλὰς ἐσφοφείας, διότι πιθανώτατα ἐν προσεγγεῖ μέλλοντι θέλει ἐκλείψει παντελῶς καὶ μηδενισθῆ ἀπέναντι τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἰαπώνων, τὸν ὅποιον δὲν ἠδυνήθη νὰ κατανοήσῃ καὶ ἐπομένως ἀφομοιωθῆ πρὸς αὐτόν.

P. B.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΜΝΗΜΑΤΑΚΙΩΝ.—Οἱ *Palcoscenico* ἐπὶ P. LEONCIVALLO.—
ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.—Ἰταλικὸς θιάσος μελοδραματιῶν—ΘΕΑΤΡΑ
ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σαββάτου ἐποιήσατο ἐναρξιν τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ἐν μέσῳ μεγίστης συρροῆς κόσμου ὁ ὑπὸ τὸ γνωστὸν θιάσάρχην κ. Λαμπρούνα ἰταλικὸς μελοδραματικὸς θιάσος, ἡ δὲ ἐναρξίς αὐτῆ ἐγένετο δι' ἐνὸς τῶν λίαν ἐπιτυχόντων ἐν τε Βιέννῃ καὶ Ἰταλίᾳ μελοδραμάτων τοῦ νεωτέρου ἰταλοῦ δραματικοῦ τε καὶ μελοποιοῦ R. Leoncavallo, τῶν *Pagliacci*, ἦτοι Παλιάτσων. Τὸ μελόδραμα τοῦτο τοῦ μελοποιοῦ τῶν *Medicis*, οὗ τὰ τε ἔπη καὶ τὸ μέλος ἀνήκουσιν αὐτῷ, εἶνε μὲν κυρίως διπρακτὸν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θιάσου τοῦ κ. Λαμπρούνα ἡ πρώτη πράξις διηρθεῖν εἰς δύο μετὰ τὴν χοροφδίαν τῆς πρώτης σκηνῆς *Din, don, suona vespero ragazze e garzoni*.

Τὸ δράμα στερεῖται κυρίως δράσεως καὶ παρουσιάζεται ὁλῶς ἀπλοῦν. Ἡ σκηνὴ ὑπόκειται ἐν Καλαβρίᾳ κατὰ τὴν μνήμην τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅτε οἱ χωρικοὶ εὐορτάζουσι. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐπίσης ἀφίκετο καὶ ἐποιεῖτο ἐναρξιν τῶν παραστάσεων αὐτοῦ θιάσος σαλτιμπάγκων ἐκ τῶν καλῶν. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐναρξέως τῶν παραστάσεων αὐτοῦ συμβαίνει ἀληθές τι δράμα, ὅπερ ἔσχε τραγικὰς τὰς συνεπείας. Ἡ πρωταγωνίστρια οἶνεοι τοῦ θιάσου *Nedda*, ὡραία γυνὴ σύζυγος τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ θιάσου *Canio*, καταμαγεύει διὰ τῆς χάριτος αὐτῆς τὸν *Tonio*, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ αἰσθήματα τοῦ τελευταίου τούτου, ἐρῶσα σφοδρῶς νεαροῦ χωρικοῦ ὀνόματι *Silvio*. Τοῦτου ἕνεκα ὁ *Tonio* ὀρκίζεται ἐκδικῆσαι καὶ ἰδοὺ ἄρχεται παίζειν πρόσωπον ραδιοῦργου καθ' ἣν στιγμὴν δὲ ἡ *Nedda* καὶ ὁ *Silvio* ἄδουσι δυοφδιαν ἔρωτος καταπροδίδει αὐτοὺς τῷ συζύγῳ, ὅστις σπεύδει καὶ συλλαμβάνει τοὺς ἐραστάς, ὁ δὲ *Silvio* πηδᾷ ἀπὸ τοῦ παροθύρου καὶ φεύγει. Παρακολουθεῖ αὐτὸν ὁ *Canio*, δὲν κατορθοῖ ὅμως νὰ συλλάβῃ αὐτὸν καὶ ἐπανέρχεται παρὰ τῷ συζύγῳ, ἦν ὄργῃ νὰ φονεύσῃ. Παρεμβαίνουν οἱ *Tonio* καὶ ὁ ἀρλεκίνος *Peppè* καὶ ἀνεχαιτίσαντος συνιστῶσιν αὐτῷ ἠρεμίαν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἐνόχου. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε πρὸ τῶν χωρικῶν ἄρχεται ἡ παράστασις τοῦ θιάσου. Κατὰ τὴν παράστασιν ὁ *Canio*, ὅστις παίζει τὸ πρόσωπον παλιάρτου, ποιεῖται συχνούς ὑπαινιγμούς κατὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, οὕτω δὲ ἡ ὑπόθεσις τῆς κωμωδίας καθίσταται τοῖς χωρικοῖς θεαταῖς ἀκατανόητος, οἷτι-

νες οὐχ ἦντον χειροκροτοῦσι τὸν *Canio*, εὐρίσκοντες αὐτὸν λίαν πραγματικόν. Ἐν τῇ ἐξῆσει τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ὁ παλιάρτος σύρει τὸ ἐγχειρίδιον αὐτοῦ, πλησιάζει τῇ *Nedda*, τὸ δὲ ἀκροατήριον ἀντιληφθὲν τότε τοῦ πράγματος ἐγείρεται ὅπως ἐμποδίσῃ τὸν *Canio* ἀπὸ τοῦ φόνου, ἀλλ' ἦδη ἡ *Nedda* πίπτει πληγεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου. Εἰς τὴν ἐπίκλινσιν δ' αὐτῆς ἀφικνεῖται ὁ ἐραστὴς *Silvio*, ὅστις δέχεται κατὰ μέσον τοῦ στήθους τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ *Canio*. Οὗτος δὲ πρὸ τῆς συλλήψεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἀστυνόμων κυνικῶς λέγει «*La comedia è finita*».

Τοιαυτὴ ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος, θέατρον ἐν θεάτρῳ, παράστασις ἐν παραστάσει, κωμωδία καταλήγουσα εἰς τραγωδίαν, κωμωδία, ἥτις κάλλιον θὰ ἦτο ἂν ἐτήρει τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς μέχρι τέλους καὶ ἀπέκρουε τὸν βεβιασμένον πῶς διπλοῦν φωνὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Τὸ μέλος εἶνε τεχνικώτατον, γλυκὺ καὶ λίαν ἀρμονικόν. Διαπρέπουσι δ' ἰδίᾳ τὰ ἐξῆς τεμάχια: Ὁ πρόλογος, τὸ ἄσμα *Un tal gioco, ἡ χοροφδία* *Din, don, —suona vespero ragazze e garzoni*, ἡ δυοφδία τῆς τρίτης σκηνῆς τῆς *Nedda* καὶ *Silvio*, ὁ μονόλογος τοῦ *Canio* ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης πράξεως *Recitar!* ἡ δυοφδία τῆς Κολομβίνας (*Nedda*) καὶ τοῦ Ἀρλεκίνου κατὰ τὴν δευτέραν πράξιν, τὸ *No, Pagiassio* τοῦ *Canio*.

Ἡ ἐκτέλεσις ἐγένετο ἐν γένει ἐπιτυχῆς, ὁμολογῶντες δὲ ὅτι ἡ κυρία Τόσση, ἥτις καὶ πέρυσιν εἶχε κατακτῆσαι τὰς συμπαθείας τοῦ δημοσίου, ἦτο χαριεστάτη Κολομβίνα, ἐψαλε δὲ σμυθαθῶς τὰ ἄσματα αὐτῆς, Κάλλιστοι δὲ εἶνε ὁ βαρύτενος *Ercolani*, ὅστις πολλὰκις ἐχειροκροτήθη, καὶ ὁ ὀξύφωνος *Poruaci*, μὴ ἐπιπρέοντος τοῦ χώρου πλείονα λόγον, σημειούμεθα ὅτι ὁ θιάσος τοῦ κ. Λαμπρούνα εἶνε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καλῶς καταητισμένος, κέκμηται δὲ ἱκανῶν ὁ μογένην.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἔργου, ὅπερ προῦκάλεσε ἱκανὸν πάταγον. Ὁ *Ruggero Leoncavallo* ἀνήκει εἰς μεγάλων καλλιτεχνικῶν οἰκογένειαν τῆς Νεαπόλεως, μετὰ τὴν σπουδὴν τοῦ κλειδοκυμβάλου κατετάχθη ἐν τῇ σχολῇ τοῦ *Beniamino Cesi*. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν δὲ τοῦ *Lauro Risi*, διευθυντοῦ τοῦ Ὁδείου τῆς Νεαπόλεως, ἐποιήσατο ἐναρξιν τῶν μουσικῶν συνθέσεων αὐτοῦ. Ὁ *Thomas Chatterton* αὐτοῦ δὲν παρεστάθη, ἀλλ' ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τῶν *Pagliacci* ὥθησε τὸν νεαγὸν μουσικὸν ὅπως προβῆ εἰς τὴν σύνθεσιν τριλογίας ἱστορικῆς ἐπὶ τῆς ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον *Crepusculum*, ὁ δὲ τίτλος ἐκάστου τῶν τριῶν δραμάτων εἶνε: *Medici, Girolamo Savonarola* καὶ *Cecare Borgia*. Ἐκ τῶν τριῶν ἔργων μόνον τὸ πρῶτον, οἱ *Medici*, ἐξετελέσθη ἐπιτυχῶς. Ὁ *Leoncavallo* εἶνε τῶν νεαρῶν συνθετῶν, οὐς ἀνέδειξε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ διάσημος ἐκδότης *Sonzogno*.

Ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμῶν Δραματικῇ Ἐπιθεωρήσει ἐποινάμεθα μνησθῆναι τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὀμονοίας (*Concordia*) ἰταλικοῦ θιάσου μελοδραματιῶν καὶ μιορχημάτων, σημειούμενοι ἅμα ὅτι ὁ θιάσος οὗτος ἀποδεικνύει ἀσφαλῆ τὴν γενικὴν ἰδέαν, ὅτι τὰ μελοδραμὰ προσήκουσι τοῖς Γάλλοις. Καὶ πέρυσιν ὅτε ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ καὶ εἶτα ἐν τῷ τῶν Μνηματακίων ἐδίδασκεν ὁ θιάσος τοῦ Στράβοζο, ὅστις ἀσυγκρίτως

ὡν κρείτων τοῦ νῦν τῆς Ὁμοιοῦς εἶπομεν τὴν ιδέαν, καὶ νῦν ἐπαναλαμβάνομεν αὐτήν. Ὁ θίασος τῆς Ὁμοιοῦς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ἢ ἢν τοιοῦτος, διότι στερεῖται πολλῶν στοιχείων. Οἱ ὑποκριταὶ πλὴν κωμικοῦ τινος, στεροῦνται ἐν πολλοῖς τέχνῃς, ἀνεκτοὶ μόνον εἰς μίμικας κινήσεις. Αἱ δὲ ἀμφιέσεις αὐτῶν (costumes) οὐδαμῶς εἰσὶν ἀξιαὶ σκηνῆς, διότι καὶ ἀκοιμῶσι εἶνε καὶ τὸ χεῖριστον μὴ καθαροί.

Τὸ μιμόρημα (ballet), καίπερ μὴ δυνάμενον νὰ παραβληθῆ πρὸς τὰ τῶν εὐρωπαικῶν θεάτρων, οὐχ ἥττον εἶνε καλὸν καὶ εὐάρεστον. Ἡ πρώτη ἰδίᾳ ὀργανιστὴς κέκτηται πολλὴν χάριν ἐν τε ταῖς κινήσεσιν καὶ τῇ ἐκφράσει τοῦ προσώπου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπανεπιλημμένως χειροκροτεῖται. Ἡ δευτέρα ἐπίσης εἶνε καλὴ, ἀλλὰ ταχέως ἀποκλίνει. Ἐπίσης ἐν τῷ χορῷ ὑπάρχουσι τινὲς καλαί.

Ἐτελεσθη ἐν Παρισίοις ἑορτῆ, τιμῆς χάριν, τοῦ Gounod ἐν τῷ Trocadéro. Τῆς ἑορτῆς ταύτης τὸ πρόγραμμα κατορθώθη ἐκ τῶν ἐξῆς ἔργων τοῦ μελοποιοῦ τοῦ *Fauet: Sapho. Reine de Saba* καὶ *Polyeucte. Rédemption* καὶ *Mors et Vita* καὶ ἐκ δύο messes, τῆς τῆς Jeanne d'Arc καὶ τοῦ Raques. Πρὸς τούτοις ἐλέχθησαν καὶ στίχοι τοῦ J. Barbier ὑπὸ τῆς χαιρεσάτιδος ὑποκριτριάς τῆς Γαλλικῆς-Κωμωδίας δεσποινίδος Bartet.

ΧΡΟΝΙΚΑ.— Ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διδάσκουσι δύο ἑλληνικοὶ θίασοι, ὁ τῶν κ. κ. Ταβουλάρη, συμπραττούσης αὐτῶν καὶ τῆς κ. Παρασκευοπούλου, καὶ ὁ θίασος Προόδου ἐν τῷ ἑκρινῶ Θεάτρῳ Παραδείσῳ. Ἐν δὲ Πειραιεῖ διδάσκει θίασος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀλεξιάδου. Ἐν Σμύρῃ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Προκυμαίας διδάσκει θίασος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Καρδοβίλλη, συμπραττούσης τῆς δεσποινίδος Αἰκ. Βερῶν.

Ἐν Ἀθήναις ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ θίασου Προόδου πρωτότυπον δράμα, ὑπὸ τοῦ Δ. Δεστούνη, ἐπιγραφόμενον ἢ *Κοινωνία*. Τὸ δράμα τοῦτο διακρίνεται εἰς τρεῖς πράξεις. Σαφεῖς πληροφορίας περὶ αὐτοῦ δὲν παρέχουσιν αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες. Τὸ περιεργον ἡμῶς εἶνε ὅτι, καθ' ἃ φέρεται, αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς κατέβαλε τὰ ἔξοδα τῆς παραστάσεως, ἐπιφυλάξας δι' ἑαυτὴν τὰ κέρδη.

Ἀγγέλλονται δὲ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νέα ἔργα, πολλῶν προθυμοποιουμένων νὰ λάβωσι τοῖς ἀπὸ τὸ διπλωμα τοῦ Συνδέσμου τῶν δραματικῶν συγγραφέων. Ὅστω θὰ ἐκτελεσθῇ κωμειδύλλιον. Αἱ ὑπαίθριοι Ἀθηναίαι κατὰ μίμησιν τοῦ ἰταλικοῦ μελοδραματικῶν *Gran Via*, ὅπερ πέρυσιν ἐξέτελεσεν ἐνταῦθα ὁ θίασος τοῦ κ. Stavollo καὶ ὅπερ ἐγένετο δημοτικὸν ἐν Ἀθήναις. Ἐπίσης ἀγγέλλεται καὶ ἄλλο κωμειδύλλιον ἐπιγραφόμενον *Πενθερά*. Ἐπὶ πᾶσιν εὐχόμεθα τοῖς Ἀθηναίοις καλὴν γένουσαι.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΒΛΑΧΙΚΩΝ ΜΥΤΟΛΟΓΙΩΝ.¹

Ἄχ! πῶς, καὶ μένον παιδί μου, τὴν δόλια σου νεότη νὰ κλάψω,
Ἄχ, πῶς τ' ἀφράτο κορμί σου ἔς τὸ ἄπονο χῶμα νὰ βάλω. . .

Νεὶός γιὰ χαρὰς γιὰ στεφάνι, τ' ὀλόφωτο σπῆτι σ' ἀφίνεις
Ἐσ' ἄφωτο μνήμα ποῦ κάλλος καὶ νεότη διψᾷ γιὰ νὰ κλίνης;

1) Ὡς καὶ παρ' ἡμῶν λέγονται.

Γύρνα, χρυσὲ ἥλιέ μου, καὶ πῆς ἔς τὴν φτωγὴ σου μαννούλα,
Ποῖον παράπονον μοῦχεῖς βαθεῖα ἔς τὴν πικρὴ σου καρδοῦλα!

ἌΟπ' ἀκριβὲ μ' ἀγγελοῦδι, τ' ὠγρὸ πρόσωπό σου ἔγυρνοῦσες
ἌΟλον τὸν κόσμον μὲ μιὰ καὶ μόνη ματιὰ σου ροφούσες. . .

Τί δὲν μὲ πῆρες μαζὺ σου ἀλλ' ἔτσι μ' ἀφῆκες κλεισμένη
Ἐσ' ἔρημο σπῆτι γιὰ πάντα, σὲ μαῦρ' ἀπὸ πίσσα ἔντυμένη;

Σ' εἶδα προχθὲς ἔς τ' ὄνειρό μου: Τὴν γλῶσσά μου ἔδαγκασαν

ἘΠεσε ὁ στύλος μὲ βρόντο ἢ στέγη κρημνίσθη^[φείδια] ἢ ἴδια. . .

Ἄχ! ἔς τὴν στιγμὴν, ἀκριβό μου, ἐξύπνησα καὶ ἔς τὴν εἰκόνα
Τρέχω τρελλὴ μεθυμένη κι' ἀμέσως πετιοῦμαι ἔς τὰ γόνα. . .

Ἀχχαριστῆ τὰ μαλλιά μου νὰ τὰ ξεριζώσω ζητοῦσα
Γιατί τὸν ἄσπλαγγχο χάρη σιμά σου νὰ στέκη ἔθωροῦσα. . .

Θέλω ψηλὰ νὰ φωνάξω ἀλλ' οὔτε φωνὴ δὲν μοῦ μένει
Κ' ἔπεσα πίστομα, γυιέ μου, νεκρὰ καὶ λειποθυμημένη. . .

Σὰν ἀπ' τὸν ἄλλο τὸν κόσμον ζωντανέψα, τέκνον καὶ μένον,
Σὺ δὲ βαθεῖά μου κοιμώσουν σὰν ἡμερὴ ὄζει ἀπλωμένο. . .

Σκύβω σιγὰ καὶ μὲ φόβο, ἀρνάκι μου, νὰ σὲ φιλήσω
Ἐσ' τὸ μετωπὸ σου τὸ κρῖο μαρμαρώσα κ' ἔγυρα ἔπιτω! . . .

Γύρνα, χρυσὲ ἥλιέ μου, καὶ πῆς ἔς τὴν φτωγὴ σου μαννούλα
Τί πόνον μώκρυδες τόσο καιρὸ ἔς τὴν πικρὴ σου καρδοῦλα. . .

Ἄνοιξ' ἐκεῖνα τὰ μάτια, ὦ! ἄνοιξ' τα μιὰ στιγμὴ μόνον
Ἄσως ἔμπορέσω λιγάκι νὰ σβύσω τὸν μαῦρο μου πόνον. . .

Ποῦνε τὸ γέλιο σου, γυιέ μου, ἄχ! ποῦ τὰ τραγοῦδι' οἱ χοροὶ σου;
Πῶς! ἄλλη μιὰ δὲν θὰ ἴδω τὴν ἀφροπλάσιμην μορφὴ σου; . . .

Πῶς δὲν ἄλυπθης καὶ μένα ποῦ σ' ἔφερ' εἰς τέτον' ἡλικία,
Πῶς δὲν ἄλυπθης, ποῦλι μου, δὲν σοῦτανε λίγο ἀμαρτία,

Πῶς δὲν ἄλυπθης τὴν Ἄττα,² ποῦ σ' ἔκαμε νεῖο καλλιηγάρι,
Χάρες ποῦ σοῦδωσε μύριες, ποῦ σ' ἔκαμ' ἀηδόνι μὲ χάρη;

Εἰς τὴν δουλειὰ λεοντάρη εἰς δὲ τὸ μυαλὸ διαλεγμένο,
Μ' ἄστρο ἔς τὸ μέτωπ' ἐπάνω κι' ἀπ' ὄλους ἐδῶ ἄρημένο. . .

Νὰ μὲ ἀφίσης τὴν μαύρη νὰ κλαίω πικρὰ νύχτα-μέρα
Κι' ἄλλη χαρὰ νὰ μὴ νοιώσω ἢ δόλια ἔς τὸν κόσμ' ἐδῶ πέρα! . . .

Κύττα, ψυχούλά μου, γύρω νὰ ὀδῆς τὰ συντρόφια σου τέλος,
Ἐργονται νὰ σ' εὐχρηθῶνε ἢ νὰ λάχης καὶ σὺ καλὸ μέρος,

Ἐσ' τὸν ἄλλο κόσμον ποῦ φεύγεις. . . ἄχ! κόσμ' ἀπὸ πίκρες γεμάτο
Κόσμ' ἀπὸ κόλασι μαύρη, γιὰ μάνα ποῦ καὶ ἐδῶ κάτω! . . .

Ἐν Βιέννῃ.

Γ. Σαϊακτοῦδης

2) Ὀμηρικὴ προσφώνησις κυρίως πρὸς μητέρα.

Ὁ ἐπεύθυνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέραν Τυπολитоγραφεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ